بسم الله الرحمن الرحيم

MENÂHİL

Yayın No: 4

Kitap İsmi: Lâ İlahe İllallah Ne Demek Biliyor musun?
Yazar: Faruk Furkan

Kapak Tasarım: Mustafa Erikçi

Baskı Yeri: Step Ajans Matbaa Lmt. Şti. Göztepe Mah. Bosna Cd. No: 11 Bağcılar/İSTANBUL Tel: 0212 446 88 46

Sertifika No: 12266
Baskı Tarihi: Ekim/2023

İletişim
İLMİHÂL KİTABEVİ
Şükran Mah. Başaralı cd. No: 6
Rampalı Çarşı No: 12 Meram/KONYA
Tel: 0 332 350 46 87
0 541 834 02 73
www.ilmihalkitabevi.com

Lâ İlâhe İllallâh Ne Demek Biliyor musun?

Faruk Furkan

Ekim/2023

İÇİNDEKİLER

İçindekiler……...……4

Hutbetü'l-Hâce……...9

Önsöz……11

Lâ İlâhe İllallâh'ı Bilmek Farzdır!.....13

Lâ İlâhe İllallâh'ı Bilmen T.C. Kimlik Numaranı

Bilmenden Daha Önemli ve Önceliklidir……...…..16

Lâ İlâhe İllallâh'ın Anlamı……...……..17

1- Allah'tan Başka Yaratıcı Yoktur……..….17

2- Allah'tan Başka Kanun Koyucu Yoktur……..……17

3- Allah'tan Başka Malik Yoktur……..*18*

4- Allah'tan Başka Rızık Veren Yoktur……...…..19

5- Allah'tan Başka Fayda Ve Zarar Veren Yoktur……...….19

6- Allah'tan Başka Dirilten Ve Öldüren Yoktur…….….19

7-Allah'tan Başka Duâlara Karşılık Veren Yoktur……...20

8- Allah'tan Başka Tevekkül Edilecek Yoktur…….20

9- Allah'tan Başka Korkulacak Yoktur……...……..*20*

Lâ İlâhe İllallâh Hususunda Halkımızın Hataları…….22

Birinci Hata…….….22

İnsanoğlu Hiç mi Kanun Koyamaz? …….23

İkinci Hata……...….30

Üçüncü Hata……...….36

"Lâ İlâhe İllallâh" Diyen Cennete Girer mi? ……41

Önce Tevhid……45
Tevhid Ne Demektir? ……..….55
Rasulullah'ın Çocuklara İlk Öğrettiği Ayetler…….…….61
Allah'ın Affetmeyeceği Tek Günah: Şirk ……...65
Şirk Tüm Amelleri Boşa Çıkarır……..….70
Şirk Bağışlanması Mümkün Olmayan Bir Günahtır…….71
Peygamber Şirkten Sürekli Allah'a Sığınmıştır……...…..72
Günümüzde Yaygın Olan Şirk Çeşitleri……...….73
1- Hâkimiyet Şirki…….…….. 73
2- İtaat Şirki……..….. 73
3- Velayet Şirki…….....74
4- Yardım Dileme ve Medet Umma Şirki…….....75
Ümmetin Meçhulü: Tâğut……...…….77
Tâğut mu? O da Ne? ……...….79
Tâğut Kelimesinin Anlam ve Muhtevâsı…….….79
Kur'ân Firavun'a "Tâğut" Diyor……..….80
Kur'ân Kâ'b b. Eşref'e "Tâğut" Diyor……..….83
Başka Nelere "Tâğut" Denir?……..….86
1- Şeytan…….….86
2- Putlar……...…….86
3- Sihirbazlar……86
4- Kâhinler……..….87
5-Allah'ın Şeriatına Aykırı Kanun Koyanlar……...87

Kur'an Meâli Okurken Aman Dikkat Et!……..…….89

Tâğutu Nasıl Red ve İnkâr Edeceğim?……..….91

1- Tâğutun "İnanç" İle Reddedilmesinin Şekli…….91
2- Tâğutun "Dil" İle Reddedilmesinin Şekli…….92
3- Tâğutun "Amel" İle Reddedilmesinin Şekli…….92

Anayasamız Kur'ân'dır……..….93

'Kitabım Kur'ân'dır' Demek Ne Demektir?…….…….93

Anayasası Kur'an Olmayan Bir Lider: Cengiz Han…….….95

Çağımızın Putu: Demokrasi……..…….103

Şûrâ ile Demokrasi Aynı Şeyler midir? ……..….105

Hak Rabbinden Gelendir……...….111

O Gelmesin de Öbürü mü Gelsin? …….117

Bu Kadar İnsan Yanlış da Bi Siz mi Doğrusunuz? ….……129

Ya Benim Dediğim Doğruysa? ……..…….137

Kimlere İtaat Edemeyiz? ……...….141

1- Kâfirler……..….141

2- Günahkârlar……..….143

3-Kur'an'dan Gâfil Olanlar……...….144

4-Islah Etmeyip Fesat Çıkaranlar……..…….145

5- Çok Yemin Eden, Hayra Engel Olan ve Hakka
Saldıranlar……...……146

Hakkı Bulmak Boynumuzun Borcudur……...….149

Sahabenin Hakkı Bulma Konusundaki Çabaları……...….150

1- Ebu Zerr el-Ğıfârî'nin Hakkı Bulma Çabası…..…….151

2- Selman-ı Farisî'nin Hakkı Bulma Çabası……...….154

3-Amr b. Abese'nin Hakkı Bulma Çabası……..161

4- Adiyy b. Hatem'in Hakkı Bulma Çabası……...….163

Bu Dini Sahabe Gibi Nasıl Yaşarsın?…….….171

Tavsiye Ettiğimiz Kitaplar…….…..179

HUTBETÜ'L-HÂCE

Hamd Allah'a özgüdür. O'na hamd eder, O'ndan yardım ister ve O'ndan bağışlanma dileriz. Nefislerimizin şerrinden, yaptıklarımızın kötülüklerinden O'na sığınırız. Allah kime hidayet ederse onu saptıracak yoktur. Kimi de saptırırsa onu doğru yola sevk edecek biri bulunmaz. Allah'tan başka hiçbir (hak) ilahın olmadığına, O'nun tek ve ortağı bulunmadığına şahitlikte bulunur, Hz. Muhammed *sallallâhu aleyhi ve sellem*'in O'nun kulu ve Rasûlü olduğuna tanıklık ederiz.

"Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve sizler kesinlikle Müslüman olarak ölün." *(Âl-i İmrân Sûresi, 102)*

"Ey insanlar! Sizi bir tek canlıdan yaratan, ondan eşini vücuda getiren ve o ikisinden birçok erkekler ve kadınlar üreten Rabbinize karşı gelmekten sakının. Adını anarak birbirinizden dilekler dilediğiniz Allah'tan korkun. Rahimlerin haklarına saygısızlıktan da sakının. Şu bir gerçek ki Allah, Rakîb'dir, sizin üzerinizde sürekli ve titiz bir gözetleyicidir." *(Nisa Sûresi, 1)*

"Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin ki, Allah amellerinizi düzeltsin ve günahlarınızı affetsin. Allah'a ve O'nun resulüne itaat eden, gerçektende büyük bir başarıyı elde etmiştir." *(Ahzâb Sûresi, 70, 71)*

En doğru söz, Allah'ın kelamı ve en doğru yol, Muhammed *sallallâhu aleyhi ve sellem*'in rehberlik ettiği yoldur. Yoldan saptıran en şerli şeyler, bidatlerdir (dine sonradan eklenen şeylerdir.) Dine sonradan eklenen her şey bidattir. Her bidat sapkınlıktır ve her sapkınlık da ateşe/cehenneme götürür.

ÖNSÖZ

Bir kitabın önsözü genellikle kitabın niçin yazıldığını ve hangi amaç için kaleme alındığını ortaya koyar. Bu nedenle son derece önemlidir. Biz de bu kitabı niçin kaleme aldığımızı ifade etme adına bir önsöz yazalım ve muradımızı sana anlatmaya çalışalım.

Değerli kardeşim;

Sana burada anlatacağım şeyler belki de çocukluğundan beri hep duyageldiğin, yankısı kulaklarında çınlayan, sürekli söylediğin ve hiç de yabancısı olmadığın bir kelimenin anlam ve manalarını izah edecektir. Bu kelime gerçekten de sıklıkla söylediğimiz, her gün belki onlarca kez telaffuz ettiğimiz; ama –maalesef ve maalesef– mana ve muhtevasını hiç de bilmediğimiz bir kelimedir. Oysa bütün peygamberler canlarını tırnaklarına takarak insanlara onu anlatmaya, izah etmeye ve hakikatini öğretmeye çalışmışlardır. Bu kelime aynı zamanda bizlerin de Müslüman olmasını sağlayan bir kelimedir.

Peki, o halde nedir bu kadar önemli olan o kelime? Sanırım sen de tahmin etmişsindir: ***Lâ ilâhe illallâh…***

Değerli dostum! Bu kelime içerik ve muhtevasına iman ederek gerektirdiği doğrultuda bir hayat süren kişilere cennete girmeyi garantilerken, gereği gibi inanamayan veya inandığı halde o istikamette hayat sürdürmeyenlere cehennemi zorunlu kılacaktır. Bu bakımdan önemi gerçekten de çok fazladır, ihmale veya kusura gelmez! Bu kadar önemli olmasına rağmen günümüz insanı bunun ne anlama geldiğini ve kendilerinden neler istediğini bilmemektedir. Bu gerçekten de çok üzülünecek ve acınıla-

cak bir durum değil midir? Kişi bu kelime sayesinde müslüman olmakta ve Allah'ın dini ile şereflenmektedir. İnsan, sayesinde şeref kazandığı ve müslüman olduğu bir şeyin ne ifade ettiğini bilmezse bu, onun için üzülünecek bir şey olmaz mı?

Şimdi sana Allah için bir soru soracağım; ama lütfen bu soruyu iç âlemine dönerek, kendinle yüzleşerek ve samimiyetle cevaplandır. Eğer bu soruya doğru cevap verir ve iç âleminde gerçek cevabını bulursan bil ki bu, senin için hayrın başlangıcını oluşturacak ve seni Rabbine yakınlaştıracaktır. Sorum şu:

Bu güne kadar hiç ***"Bu kelime ne demektir, ne anlama gelir, benden ne istemektedir"*** diye düşündün mü? Ve yine hiç düşündün mü ***"Peygamber Efendimiz söylediğinde bütün kâfirler ona saldırdı, işkence etti, yurdundan çıkardı; peki, ben söylediğim zaman acaba neden hiçbir kâfirin kılı kımıldamıyor, rahatsız olmuyor, beni tehdit etmiyor, bana karşı gelmiyor?"*** diye.

Gel, bu soruları beraberce düşünelim ve bu mübarek kelimenin bizden ne istediğini sanki karşılıklı konuşuyormuşuzcasına cevaplandırmaya çalışalım.

Umarım bunun neticesinde sen de bu kelimenin ne anlama geldiğini, senden neler istediğini, nasıl bir hayat sürdürmeni talep ettiğini inşâallah anlayacak ve —şayet varsa—eksikliklerini gidermeye çalışacaksın. Rabbim beni ve seni bu kelimeyi güzelce anlayan ve anladığı gerçeği hayatında en güzel biçimde yaşamaya çalışan muvahhid kullarından eylesin.

Allahumme âmin, Allahumme âmin, Allahumme âmin...

LÂ İLÂHE İLLALLÂH'I BİLMEK FARZDIR!

Önsözde de bir nebze değindiğim gibi, ***lâ ilâhe illallâh*** kelimesi Müslüman olduğunu söyleyen bir toplumda yaşadığımızdan olsa gerek, bizlerin çocukluktan bu yana hep duyageldiği ve hiç de yabancısı olmadığı bir kelimedir. Tabir yerindeyse toplumun en gavuru bile belki içinde hiçbir sıkıntı duymadan ara ara bu kelimeyi söylemekte ve dile getirmektedir. Hatta kendince imanından şüphe duyduğu zaman nikâh elden gitmesin diye derinden derinden, vurgulaya vurgulaya söyler. Söyleyince de cenneti garantilediği için rahatladığını hisseder! Evet, işte böyle bir kelimedir lâ ilâhe illallâh. Ama maalesef ve maalesef ki, ne dindar olanları, ne de dinden uzak olanları bu kelimenin bir türlü mana ve muhtevasını öğrenme noktasında gayret göstermemektedir. Oysa Allah her şeyden önce hatta namazdan, oruçtan bile önce bizlere, bu kelimeyi öğrenmeyi, anlamlarını bilmeyi ve gereğince yaşamayı farz kılmıştır.

Şimdi gel, beraberce bu kelimenin ne anlama geldiği ve neden öğrenmemiz gerektiği sorusunun cevabını bulmaya çalışalım. Rabbimiz Kur'ân-ı Kerim'de, başta Peygamber Efendimiz olmak üzere tüm insanlara Lâ ilâhe illallâh'ı bilmeyi farz kılmıştır. Rabbimiz şöyle buyurur:

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ

"(Ey Muhammed!) ***Lâ ilâhe illallâh'ı*** *(yani Allah'tan başka hiç bir hak ilah olmadığını)* ***bil! Hem kendinin, hem de iman etmiş erkek ve kadınların günahlarının bağışlanmasını dile! Al-***

lah, gezip dolaştığınız yeri de, içinde kalacağınız yeri de bilir." *(Muhammed Suresi, 19)*

Rabbimiz burada Peygamber Efendimize emir buyurarak kendisinden Lâ ilâhe illallâh'ı bilmesini istiyor. ***"Bil, Ey Muhammed!"*** ifadesi bunun farz ve mutlaka yapılması gereken bir emir olduğunu ortaya koyuyor.

Burada: *"Hocam, bunu bilmenin farz olduğunu nereden çıkarıyorsun? Kim söylemiş Lâ ilâhe illallâh'ı bilmenin farz olduğunu?"* şeklinde bir soru sorabilirsin ve bu soruyu sormak senin hakkındır. Ben bu soruna şu soruyla cevap vereceğim ki, inşâallah bunun cevabını bulduğunda konumuzla alâkalı sorunun da cevabı kendiliğinden ortaya çıkmış olacaktır.

Sorum şu: Namaz farz mıdır?

Eğer cevabın 'Evet' ise —ki böyle olmak zorundadır— o zaman bunun delili nedir?

Bu soruya senin yerine istersen ben cevap vereyim: Evet, namaz farzdır ve bunun delili Rabbimizin ***"Namazı kılın!"*** şeklinde Kur'ân-ı Kerim'in farklı yerlerinde verdiği emirdir.

Dikkat edersen bu ayetlerde 'namaz fardır' denilmiyor; ama tüm ulema bu ayetlerden hareketle namazın farz olduğunu söylüyor. Peki neden?

Nedeni şu: Çünkü Kur'ân-ı Kerim'de ve Peygamber Efendimizin hadislerinde bir şey *'Yap'*, *'Et'* şeklinde emir tarzında gelirse, bu hüküm ilk etapta 'farziyet' ifade eder. Zekât ve benzeri birçok ibâdet için de aynı şey söz konusudur. İşte bunun gibi Lâ ilâhe illallâh'ın ne anlama geldiğini bilmeyi ifade eden ayette tıpkı ***"Namazı kılın!"*** ayetinde olduğu gibi emir kalıbı ile gelmiştir. Bu nedenle namaz nasıl farz ise Lâ ilâhe illallâh'ı bilmekte aynı şekilde farzdır.

Burada şöyle bir soru daha sorabilirsin:

"Hocam! Bu ayette Allah bana değil, Peygamber Efendimize hitap ediyor ve onun bilmesini emrediyor. Dolayısıyla bu emir beni kapsamaz, beni bağlamaz!"

Bu soruya da şu şekilde cevap vererek aklına gelen bu şüpheyi yok etmeye çalışacağım:

Kur'ân-ı Kerim'de Peygamber Efendimize yapılan emir ve tavsiyelerin tamamı, O'na özgü olduğunu belirten bir delil olmadığı sürece tüm Müslümanları kapsar. Yani Allah *celle celalühu* Kur'ân'da Efendimize her ne emir vermişse, bu asıl olarak beni de, seni de bağlar. Mesela Kur'ân-ı Kerim'de Peygamber Efendimize anne-babaya hürmet etmeyle alakalı olarak şöyle buyrulmuştur:

"Eğer onlardan biri, ya da her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa sakın ha onlara 'öf!' bile deme; onları azarlama! Onlara tatlı ve güzel söz söyle. Onlara merhamet ederek tevazu kanadını indir ve de ki: Rabbim! Tıpkı beni küçükken koruyup yetiştirdikleri gibi sen de onlara acı." *(İsra Suresi, 23, 24)*

Bu ayette ki hitap kesinlikle Peygamber Efendimizedir. Ama dünya âlem bilmektedir ki, Efendimizin anne-babası kendisine bu ayetler geldiğinde vefat etmiştir ve Efendimizin onlara böyle bir şey söylemesi asla mümkün değildir. O zaman bu ayeti nasıl anlamamız gerekmektedir?

İşte yine yukarıda söylediğimiz gerçeğe vurgu yapacağız: Kur'ân-ı Kerim'de Peygamber Efendimize yapılan emir ve tavsiyelerin tamamı, O'na özgü olduğunu belirten bir delil olmadığı sürece herkesi kapsar ve içine alır.

Eğer Allah *celle celalahu*, Peygamber Efendimize ***"Lâ İlâhe İllallâh'ı bil, Ey Muhammed!"*** demişse bu aynı zamanda "Ey Ahmed! Ey Mehmed! Sen de Lâ İlâhe İllallâh'ı bil!" demektir.

İşte kardeşim, şimdi anladın mı bu kelimeyi bilmemizin neden gerekli olduğunu? Neden bunu öğrenmemizin tıpkı namazı öğrenmek gibi Allah'ın bir emri olduğunu?

Lâ İlâhe İllallâh'ı Bilmen T.C. Kimlik Numaranı Bilmenden Daha Önemli ve Önceliklidir

Her insanın Lâ ilâhe illallâh'ın manasını, ne anlama geldiğini ve kendisinden neler istediğini bilmesi, öğrenmesi gerekmektedir. Hatta bunu bilip-öğrenmesi ismini veya T.C. kimlik numarasını bilip-öğrenmesinden daha gerekli ve elzemdir; zira insan T.C. kimlik numarasını bilmediğinde en fazla resmî işlerinde aksama yaşar. Ama Lâ ilâhe illallâh'ın manasını bilmediğinde – Allah korusun– cennetini kaybedebilir. Bu nedenle işe bu kelimenin manasının ne demek olduğunu bilmekle başlamamız gerekmektedir. Bu bilinmeden yapacağımız diğer ibâdet ve dinî görevlerin bir anlamı olmayacaktır, zira temeli bozuk olan bir eve dış süsleme yapmanın ne anlamı vardır?

Şimdi gel, beraberce bu kelimenin Kur'ân ve Sünnette hangi anlamlara geldiğini öğrenmeye çalışalım.

LÂ İLÂHE İLLALLÂH'IN ANLAMLARI

Lâ ilâhe illallâh kelimesinin genel anlamda hangi manalara geldiğini biraz sonra izah etmeye çalışacağız; ama burada öncelikle yalın bir şekilde bunun ne demek olduğunu bilmemiz gerekmektedir. 'Lâ ilâhe illallâh' demek, "Allah'tan başka hak bir ilah yoktur" demektir. Bu, bu kelimenin bire bir tercümesidir. Lakin bu tercüme bizim bu kelimeyi hakkıyla anlamamız için yeterli değildir. Bu nedenle bizim Kur'ân ve Sünnete müracaat ederek Allah ve Rasulünün bu kelimeyi nasıl izah ettiklerine bakmamız gerekmektedir.

İslam âlimlerinin belirttiğine göre Lâ ilâhe illallâh cümlesi aşağıda zikredeceğimiz anlamlara gelmektedir. Yani bir insan 'Lâ ilâhe illallâh' dediğinde aslında şunları söylemiş olur:

1- Allah'tan Başka Yaratıcı Yoktur.

Tüm canlıları ve insanoğlunu yaratan Allah'tır. O'ndan başka hiç bir yaratıcı yoktur. Rabbimiz bu konuda şöyle buyurur:

"Allah'tan başka bir yaratıcı var mıdır?" *(Fâtır Sûresi, 3)*

"O Allah ki yaratandır." *(Haşr Sûresi, 24)*

"O Allah her şeyin yaratıcısıdır." *(En'am Sûresi, 102)*

Dolayısıyla bir insan 'Lâ ilâhe illallâh' dediğinde aynı zamanda *"Allah'tan başka hiçbir yaratıcı yoktur"* demiş olur.

2- Allah'tan Başka Kanun Koyucu Yoktur.

Allah nasıl ki tek yaratıcı ise, aynı şekilde tek kanun koyucudur da. Yaratmak nasıl ki sadece O'nun hakkı ise, yarattıklarını yönetmek, onlara kanun ve nizamlar koymak da sadece ve sadece O'nun hakkıdır. Rabbimiz bu konuda şöyle buyurur:

"Egemenlik/hâkimiyet yalnızca Allah'ındır." *(Yusuf Sûresi, 40)*

"Dikkat edin! Yaratmak da *(yarattıklarına)* ***emredip hükmetmek de sadece Allah'a aittir."*** *(A'raf Sûresi, 54)*

"O, egemenliğine/hükmüne hiçbir kimseyi ortak etmez!" *(Kehf Sûresi, 26)*

"Yoksa onların Allah'ın izin vermediği şeyleri dinde kendilerine kanun yapan ortakları mı var?" *(Şûra Sûresi, 21)*

Tüm bu ayetler hâkimiyetin, egemenliğin ve kanun koyma hakkının yalnız ve yalnız Allah'a ait olduğunu ifade etmektedir ve hiçbir istisnası olmaksızın tüm muteber İslam âlimleri, bu hakkın yalnızca Allah'a ait olduğunda ittifak etmiştir. Dolayısıyla bir insan 'Lâ ilâhe illallâh' dediğinde aynı zamanda *"Allah'tan başka hiçbir kanun koyucu yoktur"* demiş olur. Bu konuya ilerleyen sayfalarda daha detaylı bir şekilde değineceğiz inşâallah.

3- Allah'tan Başka Malik Yoktur.

Her şeyin sahibi Allah'tır. Mülk O'nundur. Yerde ve gökte var olan şeylerin hepsi O'nun mülkündedir. Yüce Allah şöyle buyurur:

"Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin mülkü Allah'ındır." *(Âl-i İmran Sûresi, 189)*

"İşte Allah; Rabbiniz O'dur. Mülk sadece O'nundur." *(Zümer Sûresi, 6)*

"Mülk elinde olan Allah ne yücedir!" *(Mülk Sûresi, 1)*

Arap Dilinde 'Mülk' kelimesinin bir diğer anlamı da 'Hâkimiyet'tir. Buna göre mana, ikinci maddede de ifade edildiği gibi "Allah'tan Başka Hükmedici Yoktur" demek olur.

4- Allah'tan Başka Rızık Veren Yoktur.

Allah Teâlâ yarattığı tüm varlıkları besleyen, doyuran ve onlara rızık verendir. Ondan başka rızık veren, yarattıklarını doyuran yoktur. İnsanların bakımını üstlenen —günümüzde ki bazı cahillerin zannettiği gibi— patronlar, ağalar veya devletler değildir. Onlar bu noktada sadece birer sebeptir. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Yeryüzünde hiç bir canlı yoktur ki, onun rızkı Allah'a ait olmasın." *(Hûd Sûresi, 6)*

"Allah'tan başka ibâdet ettikleriniz var ya, onlar size bir rızık vermeye güç yetiremezler. O halde rızkı Allah katında arayın." *(Ankebut Sûresi, 17)*

5- Allah'tan Başka Fayda Ve Zarar Veren Yoktur.

Gerek insan olsun gerekse başka varlıklar, hiç kimsenin Allah'ın izni olmaksızın fayda veya zarar vermesi söz konusu değildir. Faydayı ve zararı veren yalnız Allah'tır. Başa gelen musibetler veya elde edilen güzellikler sadece Allah'ın dilemesi ve müsaadesi iledir. Allah Teâlâ şöyle buyurur:

"Eğer Allah sana bir sıkıntı dokundurursa O'ndan başka hiçbir kimse gideremez. Şâyet sana bir hayır dilerse O'nun lutfunu geri çevirecek hiç kimse yoktur. O bunu kullarından dilediğine eriştirir. O Gafurdur, Rahimdir." *(Yunus Sûresi, 107)*

6- Allah'tan Başka Dirilten Ve Öldüren Yoktur.

Canlılara hayat veren ve her verdiği hayatı sona erdirecek olan O'dur. O'nun dışındaki varlıkların —diğer hususlarda olduğu gibi— bu noktada da hiç bir söz hakkı yoktur. Yüce Allah şöyle buyurur:

"Dirilten ve öldüren O'dur." *(Duhan Sûresi, 8)*

"Dirilten ve öldüren hiç şüphesiz biziz biz!" *(Hicr Sûresi, 23)*

7-Allah'tan Başka Duâlara Karşılık Veren Yoktur.

Yaratan, istediği şekilde hükmeden, dilediğine verip, dilediğinden alan Allah'tır. Bu böyle olduğuna göre, istek ve taleplere icabet edecek olan da kaçınılmaz olarak O'dur. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Bana duâ edin, size karşılık vereyim." *(Mü'min Sûresi, 60)*

"O'ndan başka duâ ettikleri onlara hiç bir şeyle karşılık veremezler." *(Ra'd Sûresi, 14)*

Bu konu da günümüz insanının çokça hataya düştüğü noktalardan bir tanesidir. Buna da inşâallah ilerleyen sayfalarda değinmeye çalışacağız.

8- Allah'tan Başka Tevekkül Edilecek Yoktur.

Tevekkül Arapçada dayanmak, güvenmek, işleri havale etmek ve bizim buraların ifadesi ile bel bağlamak, demektir. İnsan faydalı bir şeyi elde etme veya zararlı olan şeyi def etme hususunda mutlaka bir varlığa dayanıp güvenir. Bu varlık bazen Allah olur, bazen de Allah'tan başkaları. Ama unutmamak gerekir ki mü'minler yalnız Allah'a tevekkül ederken, kâfirler O'ndan başkalarına tevekkül ederler. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Eğer mü'minseniz yalnız Allah'a tevekkül edin." *(Maide Sûresi, 23)*

"Mü'minler yalnızca Allah'a tevekkül etsinler." *(Mücadele Sûresi, 10)*

9- Allah'tan Başka Korkulacak Yoktur.

Korku, insanoğlunun fıtratında var olan bir duygudur. İnsan korkar, çekinir, ürperir... Bu onun insan olmasından kaynaklanır. İslam, hakkıyla ve gerçek anlamda ancak Allah'tan korkulmasını öğütlemiştir. Bu nedenle bir insan Allah'tan başka hiçbir

varlığın Allah dilemedikçe kendisine zarar veremeyeceğini bilmelidir. Bu anlamda yalnız Allah'tan korkmalı, başka varlıklardan korkmamalıdır. Burada hemen şöyle bir itiraz gelebilir:

"Ama hocam, insan bazen düşmanından bazen de bir yırtıcı hayvandan korkabilir, bu şirk midir?"

Bu soruya cevap verebilmemiz için öncelikle korkunun kısımlarını bilmemiz gerekmektedir. Korku, âlimlerimizin ifade ettiğine göre üç kısımdır:

a) **Doğal Korku:** Düşmandan, hayvandan ve güçlü insanlardan korkmak gibi beraberinde tazim ve boyun eğmeyi barındırmayan korkudur. Bu tür bir korku insanı şirke düşürmez; bu her insanda vardır.

b) **Allah'ın Cezalarından Korku:** Bu, iman mertebelerinin en yükseğidir. Böylesi bir korku övülmüştür.

c) **Gizli Korku:** Beraberinde alçalma, tazim ve boyun eğmeyi getiren korkudur. Böylesi bir korku ibâdettir. Bu şekilde yalnız Allah'tan korkulur. Allah'ın dışındaki varlıklardan böyle korkmak insanı şirke götürür. İşte biz *"Allah'tan Başka Korkulacak Yoktur"* derken bu anlamı kastediyoruz.

Bazı insanlar bir türbeye gittiğinde veya bazı zatların yanlarında hazır bulunduklarında içten içe onlardan korkarlar. Onların yanlarına vardıklarında onları içten tazim eder ve yanlış yaptıklarında başlarına bir musibetin geleceğine inanırlar. İşte İslam'da yasak olan korku böylesi bir korkudur. Rabbimiz şöyle buyurur:

"İnsanlardan korkmayın; *(yalnız)* ***benden korkun."*** *(Maide Sûresi, 44)*

"Yalnız benden korkun." *(Bakara Sûresi, 40)*

"İşte şeytan sizi dostlarıyla korkutuyor. Onlardan kork-

mayın, benden korkun." *(Âl-i İmran Sûresi, 175)*

Bu manalar ana hatlarıyla 'Lâ ilâhe illallâh' kelimesinin manalarındandır. Türkiye ortamını düşündüğümüzde insanlarımızın geneli bu sayılan manaları kabul edip onaylamaktadır. Yani Allah'ın yaratan, rızık veren, öldürüp-dirilten... olduğunu ana hatlarıyla kabul etmektedir. Lakin Türkiye insanının bu sayılan maddeler içerisinde kabul etmediği veya kabul ettiğini söylese bile, aksine hareket ettiği bir kaç husus vardır. Biz inşâallah eksikliği gidermek, nasihat etmek ve hakkı ortaya koymak için burada 'Lâ ilâhe illallâh'ın manasına dair halkımızın düşmüş olduğu üç hatayı ele almaya çalışacağız. Başarı yalnız Allah'tandır.

LÂ İLÂHE İLLALLÂH HUSUSUNDA HALKIMIZIN HATALARI

Halkımız genel olarak Lâ ilâhe illallâh'ı ve delalet ettiği manaları kabul etmektedir. Ama maalesef ki bilgisizliği ve ilgisizliği nedeniyle hataya düştüğü birkaç nokta vardır. Bunları şu şekilde özetleyebiliriz:

Birinci Hata: Halkımızın düşmüş olduğu birinci hata Allah'ın "Kanun Koyucu" oluşundaki hatadır. Konumuzun girişinde de vurguladığımız gibi Allah nasıl ki tek yaratıcı ise, aynı şekilde tek kanun koyucudur da. Yaratan O olduğu gibi yöneten de O'dur aynı zamanda. Kur'ân-ı Kerim baştan sona Allah'ın tek hâkim, tek egemen ve tek kanun koyucu olduğundan bahseder. Üstte zikrettiğimiz ayetleri tekrar hatırlatmakta yarar vardır. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Dikkat edin! Yaratmak da *(yarattıklarına)* ***emretmek*** *(hükmetmek)* ***de Allah'a aittir."*** *(A'raf Sûresi, 54)*

"Egemenlik/hâkimiyet yalnızca Allah'ındır." *(Yusuf Sûresi, 40)*

"O, hâkimiyetine hiçbir kimseyi ortak etmez!" *(Kehf, 26)*

Görüldüğü gibi tüm bu ayetler hâkimiyetin, egemenliğin ve kanun koyma hakkının yalnızca Allah'a ait olduğunu ifade etmekte ve bu noktada çok net bir yol çizmektedir.

Şunu hatırımızdan çıkarmamamız gerekmektedir ki, insanoğlu asla kendisi gibi bir insan olan hem cinsleri için hayatlarını ona göre şekillendirecekleri kanunlar koyamaz. Bu kesinlikle Allah'ın hakkıdır. Her kim Allah'ın bu hakkını bir başka merciye verirse kesinlikle Allah'a şirk koşmuş olur.

İnsanoğlu Hiç mi Kanun Koyamaz?

Laf buraya geldiğinde bazı kimseler şöyle bir itiraz getirmektedir:

"Hocam, sen böyle diyorsun ama Kur'ân'ın indiği zamanda bizim yaşadığımız çağın problemi olan bazı şeyler, mesela trafik problemi gibi şeyler yoktu. Şimdi insanoğlu trafikle alakalı kurallar koysa, bununla şirke mi düşmüş olur?"

Ve yine bazıları şöyle demektedir:

"Hocam, sen evinde veya iş yerinde hiç mi kural koymuyorsun?"

Bu itirazlar çok mantıklı ve yerinde itirazlardır. Ama işin aslına bakılırsa bunlar bizim söylediğimiz şeyle farklıdır. Bu itirazlara cevap vereceğim ama önce şunu ifade etmek isterim: Biz mutlak anlamda kanun koyma hakkının Allah'a ait olduğundan bahsediyoruz. Yani bizim anlattığımız şey şudur:

Hayata kim hükmedecek?

Kimin kanunları egemen olacak?

Kim tek otorite kabul edilecek?

İşte bizim ısrarla üzerinde durduğumuz nokta burasıdır ve bu noktada Allah'ın birlenmesi gerekmektedir.

Aksi halde Allah'ın temel kurallarına riayet ederek ve İslam'ın asıllarına bağlı kalarak Allah'ın sukut ettiği konularda içtihat etmek, kural koymak, düzenleme yapmak kesinlikle problem değildir ve Allah, bu noktada insana müsaade etmiştir. Ama burada önemli olan temelde Allah'a muhalefet etmemek, O'nun kuralları ile çelişmemektir. Burası anlaşılırsa, mesele kesinlikle çözüme kavuşacak ve herkes konumunu bilecektir. Ben meselenin biraz daha iyi anlaşılması için yakın dönem âlimlerinden birisi olan Said Havva'nın konuya ilişkin bir değerlendirmesini aktarmak istiyorum. O 'İslam' adlı eserinde Lâ ilâhe illallâh'ı bozan ve insanı şirke düşüren maddeleri zikrederken şunları söylemiştir:

"Demokrasi ismiyle anılan idare tarzı da buna (yani insanı şirke düşüren şeylere) girer. Çünkü demokrasi, parlamento veya başka bir meclisle idarenin yürütülmesi ve sözün çoğunluğa ait olmasıdır. Bu meclis, dilediği kanunu çıkartır. Bu hareketi, bazı ülkelerde olduğu gibi ancak anayasa sınırlayabilir. Fakat anayasanın kendisi hazırlanırken yine hiçbir sınır tanımadan çoğunluğun görüş ve düşüncelerine göre hazırlanmaktadır. Bu, kanun koyma, helal ve haramı tayin etme yetkisini insana vermektir ve şirktir. İslam toplumunda bizi bu şirkten koruyan gerçek ifade, bizim şûra meclisimizin olmasıdır. Bu meclisin seçimle gelmesinde bir sakınca yoktur. Ancak meclisin her ferdinin ve bütünün Allah'ın emirlerine bağlı olmaları şarttır. Allah'ın kendilerine izin verdiği konularda ictihad eder, kesin ve açık nass bulunan konularda olduğu gibi nassa uyarlar. Şayet nass zanni ise onlar için bir seçme hakkı vardır. Yani Kur'ân-ı

Kerim ve Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem'in Sünneti, anayasal parlamenter düzenle idare edilen ülkelerde "anayasa" durumundadır. Seçilen meclis, anayasaya aykırı kanun çıkaramadığı gibi şura meclisi de Kur'ân ve Sünnet'e aykırı düşen kanunları çıkaramaz..."[1]

Görüldüğü gibi üstat burada insanın hangi noktalarda kanun yapabileceğini ve bunun sınırının ne olması gerektiğini anlatmaktadır. Üstadın işaret ettiği şeyler çok önemlidir ve tekrar tekrar okumaya değerdir.

Bilmemiz gerekir ki, insanoğluna verilen yetki, sadece ve sadece Allah'ın sukut ettiği, kural koymadığı ve hüküm belirtmediği meselelerde düzenleme yapmaktır. Bunun haricinde bize verilen bir hak yoktur. Allah'ın kural koyduğu, hüküm belirttiği ve net olarak söz söylediği yerlerde kanun yapmaya girişmek ise kesinlikle hâkimiyetinde O'nunla karşı karşıya gelmektir ki, bu da şirktir ve insanı dinden çıkaran bir husustur.

Şimdi birkaç örnekle bunu izah etmeye çalışalım. Mesela Rabbimiz Nisa Sûresi 11. ayette şöyle buyurur:

"Allah size, çocuklarınız hakkında, erkeğe, kadının payının iki misli *(miras vermenizi)* ***emreder..."***

Görüldüğü gibi ayet erkeğin mirastan iki, kadının bir pay alması gerektiğini hükme bağlamış. Bu Allah'ın koymuş olduğu ve İslam tarihi boyunca uygulana gelen bir kuraldır. Şimdi birisi çıksa ve Allah'ın bu hükmüne rağmen "Mirasta kadın-erkek eşittir" şeklinde bir kanun koysa durum ne olur?

Hiç kuşku yok ki, böylesi birisi Allah ile karşı karşıya geldiği

[1] el-İslâm, Sf. 104. Tekin Kitabevi Yayınları.

için dinden çıkmış ve kâfir olmuş olur.

Yine Rabbimiz bir ayetinde şöyle buyurur:

"Yaptıklarına bir karşılık ve Allah'tan caydırıcı bir müeyyide olmak üzere hırsız erkek ile hırsız kadının ellerini kesin. Allah, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir." *(Maide* Sûresi*, 38)*

Bu ayette de Rabbimiz net bir hüküm koymakta ve hırsıza verilecek cezayı belirlemektedir. Bu da Allah'ın koymuş olduğu ve İslam tarihi boyunca uygulana gelen bir kuraldır. Şimdi birisi çıksa ve Allah'ın bu hükmüne rağmen "Hırsızın cezası şu kadar ay hapistir" şeklinde bir kanun koysa hüküm ne olur?

Hiç şüphe yok ki, böylesi birisi Allah'ın bu kesin hükmüne rağmen hüküm koyduğu için dinden çıkmış ve küfre düşmüş olur.

Bir örnek daha verelim. Rabbimiz buyurur ki:

"Zina eden *(bekâr)* ***kadın ve zina eden*** *(bekâr)* ***erkekten her birine yüzer değnek vurun. Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız, Allah'ın koymuş olduğu hükmü uygulama konusunda onlara acıyacağınız tutmasın. Mü'minlerden bir topluluk da onların cezalandırılmasına şahit olsun."*** *(Nur, 2)*

Bu ayette de Rabbimiz, net bir hüküm koymakta ve zina eden bekârlara verilecek cezayı bildirmektedir. Bu da Allah'ın koymuş olduğu kesin ve kat'î bir kanundur. Şimdi birisi çıksa ve Allah'ın bu hükmüne rağmen "Zina serbesttir, suç değildir" dese ve bu şekilde bir kanun çıkarsa hüküm ne olur? Bu adam Allah'la karşı karşıya gelmiş olmaz mı? Hiç şüphe yok ki böylesi birisi Allah'ın bu kesin hükmüne rağmen hüküm koyduğu ve Allah'ın bir yasağını serbest bıraktığı için dinden çıkmış ve kâfir olmuş olur.

Bak değerli kardeşim; burada vermiş olduğumuz örnekler Allah'ın kesin ve net kurallarıdır. İnsanoğluna bu noktada kanun koyması, yasa çıkarması veya bu hükümleri iptal etmesi gibi bir hak verilmemiştir. İnsan ne zaman bu hükümleri iptal ederse Allah ile karşı karşıya gelir. Allah'ın bir hakkında Allah ile karşı karşıya gelmek ise insanı ebedî cehennemlik yapan bir ameldir. Rabbimiz şöyle buyurur:

"İnsanlar hâlâ şu gerçeği bilmezler mi: Kim Allah ve Rasûlü ile sınır mücadelesi yaparsa, ona içinde ebedî olarak kalacağı cehennem vardır. İşte bu en büyük rüsvaylık budur." *(Tevbe Sûresi, 63)*

Bu ayette Rabbimiz kendisi ile sınır mücadelesi yapan, ortaya koyduğu hükümlerine rağmen hükümler koyarak kendisi ile karşı karşıya gelen kimselerin ebedî cehenneme gideceğini bildirmektedir.

Acaba ebedî cehenneme kim gider? Elbette ki kâfirler değil mi?

İşte Allah'ın çizdiği sınırın yanına yeniden sınır çizmek, Allah'ın belirlediği hududun yanına yeniden hudud koymak bu kadar tehlikelidir. Allah, kendi kitabında bir sınır çizmiş ve bu sınırda içkiyi, kumarı, zinayı, faizi ve benzeri günahları haram kılmıştır. Şimdi sen çıkar da bu sınırın yanına bir sınır daha çizer ve bu sınırda içki serbesttir, kumar serbesttir, zina serbesttir, faiz serbesttir, dersen Allah ile karşı karşıya gelmiş ve O'nunla sınır mücadelesine girişmiş olursun. Böyle yaptığında gideceğin yer ayetin net hükmü ile ebedî cehennemdir.

Yine aynı şekilde Allah Kur'ân'ında bir sınır çizmiş ve bu sınırda tesettürü, birden fazla evliliği ve cihadı emretmiş veya serbest bırakmıştır. Şimdi sen çıkar da bu sınırın yanına bir sınır

daha çizer ve bu sınırda tesettürü, birden fazla evliliği veya cihadı yasaklarsan, bunları yapanlara ceza verirsen bu durumda Allah ile karşı karşıya gelmiş ve O'nunla sınır mücadelesine girişmiş olursun. Böyle yaptığında da gideceğin yer ayetin kesin ifadesi ile ebedî cehennemdir.

İşte mesele bu kadar tehlikeli ve dikkat edilmeye değerdir. Bu nedenle üzerinde iyi düşünmek ve iki konu arasındaki ayırımı, yani Allah'ın hükmü olmayan bir meselede Kur'ânla çelişmeyen kural koymak ile Allah'ın kesin kanunu olan bir meselede ona aykırı kural koymanın arasındaki farkı iyi tespit etmek gerekir. Aksi halde her an dinimizi kaybederek şirke düşmüş olabiliriz.

Şimdi sana benim cümlelerime benzer cümlelerle meseleyi izah eden bir âlimin sözlerini nakledeyim:

"Lâ ilâhe illallâh diyen, namaz kılan ve oruç tutan bir kimse Allah'ın kanunlarının dışında başka kanunlar koyduğu veya o kanunlarla hükmettiği zaman onun kâfir olacağı konusunda endişe eden zihinlere şu misali veririz: Akşam namazı dört rekâttır, diyen bir kimsenin hükmü nedir? Şüphesiz bu kimse kâfirdir ve İslam dininden çıkmıştır. Herhangi bir Müslüman bu kimsenin küfründe şüphe eder mi? İşte 'Akşam namazı dört rekâttır' diyen kimse ile 'Hırsızın cezası iki ay hapistir' diyen kimse arasında hiçbir fark yoktur. Çünkü her iki emir de yüce Rab tarafından buyrulmuştur ve bu Yüce Allah'ın indirdiği hükümleri değiştirmektedir."[2]

Şu ayeti hiç düşündün mü? Eğer düşünmemişsen gel, beraberce düşünelim. Rabbimiz buyurur ki:

"Yoksa onların Allah'ın izin vermediği şeyleri dinde kendilerine kanuna yapan ortakları mı vardır?" *(Şûra Sûresi, 21)*

---

[2] Abdullah Azzam, Cihat Dersleri, 1/297 vd. Buruç Yayınları.

Ayet o kadar açık ve o kadar nettir ki, başka söz söylemeye gerek yoktur. Bu ayet bizlere şunları anlatmaktadır:

1- Allah'ın izin vermediği şeyleri yasa yapmak, Allah'a ortak olmak iddiası ile eş anlamlıdır. (Soruyorum: Acaba Allah zinaya, içkiye, kumara izin vermiş midir?)

2- Allah'ın izin vermediği şeyleri kanun yapma yetkisine sahip oldukları kabul edilenler, Allah'a ortak koşulmaktadırlar.

3- Allah'tan başkaları tarafından Allah'ın izin vermediği şeylerin kanunlaştırıldığı düzenler şirk düzenleridir.[3]

İşte bu ayet bizlere bunları anlatmaktadır.

Üstte demiştik ki: Bir insan 'Lâ ilâhe illallâh' dediğinde aynı zamanda 'Allah'tan başka hiçbir kanun koyucu kabul etmiyorum' demiş olur. Şimdi soruyorum: Bir kimse hem böyle diyecek hem de Allah'tan başka kanun koyan ve insanların hayatlarını düzenleme adına yasalar belirleyen mercileri kabul edecek? Bu ikisi hiçbir arada bulunabilir mi? İnanın, bu iki şeyin olabileceğini söylemesi hem gündüzün hem de gecenin aynı anda bir araya gelebileceğini söylemesi kadar abes bir şeydir.

İşte halkımız —maalesef— Lâ ilâhe illallâh'ın bu kısmında hata etmekte ve yanlışa düşmektedir. Allah bir an önce kendilerine şuur versin ve onları içerisine düşmüş oldukları bu yanlıştan kurtarsın.

İkinci Hata: Halkımızın 'Lâ ilâhe illallâh' konusunda düşmüş olduğu ikinci hata; Allah'tan başkasına duâ etme, dilek ve isteklerini Allah'tan başkasına arz etme noktasındaki hatadır. Oysa Lâ ilâhe illallâh demek, aynı zamanda "Allah'tan Başka

---

[3] İman ve Tavır, sf. 222 vd. Daha iyi anlaşılması için bazı kelimeler değiştirilerek alıntılanmıştır. Kaynağın aslına müracaat edilebilir.

Duâlara Karşılık Veren Yoktur" demektir. Bir insan Lâ ilâhe illallâh dediğinde, "Ya Rabbi! Ben senden başkasına duâ etmem, senden başkasından istemem, senden başkasından talepte bulunmam. Benim isteklerime cevap verecek olan sadece sensin. Sensin duâ ve dileklerime karşılık verecek olan" demiş olur. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Bana duâ edin, size karşılık vereyim." *(Mü'min Sûresi, 60)*

"O'ndan başka duâ ettikleri onlara hiç bir şeyle karşılık veremezler." *(Ra'd Sûresi, 14)*

Halkımızından kimileri —ki bu bazı tasavvuf camialarında daha yaygındır— din noktasındaki bilgisizlikleri veya ilgisizlikleri nedeniyle bazen kabir ve türbelere giderek oralarda yatan zatlardan çocuk istemekte, zengin olmayı dilemekte, medet beklemekte, dilekte bulunmakta, sıkıntılarının def edilmesini talep etmekte ve buna benzer bir takım şeylerle onlara yönelmektedir. Hatta Konya'da *Tavus Baba* adındaki bir yatırın türbesinin duvarlarına "Ey Tavus Baba! Bana iki çocuk ver!" şeklinde ki bir yazıyı kendi gözlerimle okumuştum. Bundan daha ilginci ve acısı ise İstanbul'da *Göbek Baba* adındaki bir yatırın türbesinin yanı başında yapılanlardı. Kabrin başına gelen başörtülü, kapalı, sözüm ona dindar kadınlar tıpkı cafe ve barlardaki kötü kadınlar gibi göbek atıyor ve kabirdeki zattan çocuk istiyorlardı. Hem de "Al sana bi göbek, ver bana bi bebek" diyerek!

Subhânallâh. Estağfirullâh. Allah'ım, dalaletten sana sığınırız. Sen bizlere merhamet etmeseydin biz de bunlar gibi şaşkın hallere düşenlerden olurduk.

İşte kardeşim, sana Türkiye'nin farklı bölgelerinden hem acı hem de ilginç manzaralar. "Böyle insanlar da var mıymış?!" deme sakın; üzülerek söyleyeyim ki halkın tabanı hep böyle.

İnanmazsan sen de yakınındaki bir türbeye git ve orada yaşananları kendi gözlerinle müşahede et. O zaman benim ne kadar haklı olduğumu göreceksin.

Aslına bakılırsa kardeşim, yardım ve medet ancak Allah'tan istenir. Bir insan her ne zaman bu kuralı ihlal ederse, Lâ ilâhe illallâh'ı bozmuş ve aslen bu kelimeyi hiç dememiş olur.

Bizler kesin olarak biliyor ve inanıyoruz ki, sadece ve sadece Allah'ın güç yetirebileceği bir konuda mahlûktan yardım ve medet istemek, Lâ ilâhe illallâh ilkesi ile çelişen bir durumdur ve kişiyi dinden çıkaran şirk amellerindendir. Şunu hiç aklımızdan çıkarmamamız gerekir ki, kişinin yardım dilemesi ve medet beklemesi ibâdet niteliği taşıyan bir eylemdir; ibâdet niteliği taşıyan bir eylemi de Allah'tan başkasına sarf etmek küfürdür. Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur: *"Duâ ibâdetin ta kendisidir."*[4]

Bir insan Allah'tan başkasına secde etse, onun için namaz kılıp oruç tutsa ne olur? Dinden çıkmış olur değil mi? Peki, bir adam Allah'tan başkasına namaz kılıp secde edince dinden çıkmış oluyorsa, aynı bunlar gibi ibâdet olan duâyı Allah'tan başkasına yapınca neden dinden çıkmış olmasın?

Allah için bu noktayı bir düşün.

Kendisi ile ticaret yaptığım bir zat vardı. Bu zat kendince çok dindar ve gayretli birisi idi. Bir seferinde yolu bizim oralara düştüğü için evime gelmişti. Konuştuk, dertleştik en sonunda bir noktaya geldik ki, söylemiş olduğu sözler beni dehşete düşürdü. Diyordu ki:

"Yola çıkmadan bizim oradaki türbeye gittim ve ondan yol

---

[4] Kenzu'l-Ummâl, 3113.

izni aldım!"

Subhânallâh! Bu nasıl bir anlayış, nasıl bir inanç! Sana yol izni verecek, kötülüklerden koruyacak ve musibetleri giderecek olan Allah mı, yoksa o zat mı?

Bu söz Peygamber Efendimiz zamanındaki Mekkeli müşriklerin sözlerine ne kadar da benziyordu. Onlardan birisi bir yere yolculuğa çıkacağında putların yanına gelir ve yola çıkıp-çıkmamasının kendisi için iyi olup-olmayacağını sorar ve fal okları sayesinde oradan aldığı sonuca göre hareket ederdi.

Soruyorum şimdi: Acaba *"Yola çıkmadan bizim oradaki türbeye gidip ondan yol izni aldım!"* diyen bir kimse ile şu anlatılan Mekkeli müşrikler arasında ne gibi bir fark vardır?

Mantık aynı değil mi?

Bakış açısı aynı değil mi?

İnanç aynı değil mi?

İşte bu tür şeyler putperest ve İslam'ı baltalamak isteyen insanların, saf ve masumane görünümlü bir takım şekillerle dinimize katmış olduğu bâtıl inançlardandır. Onlar bunu yaparken elbette ki türbede yatan zatın Allah katında çok muhterem ve değerli olduğunu, Allah'ın ona tasarruf yetkisi verdiğini, dilediği şekilde dilediğini yapmasına müsaade ettiğini söyleyeceklerdi. Aksi halde insanlar inanır mıydı?

Üzülerek söyleyeyim ki, böylesi güzel kılıflarla insanları Allah'tan başkalarına duâ ettirdiler. Allah hepimizi bu tür yanlışlıklardan muhafaza buyursun.

Şimdi yıllar önce yazmış olduğum bir kitaptan sana bir nakilde bulunmak istiyorum, umarım faydalı olur:

"Kişilerin Allah'a daha yakın olma maksadıyla Allah'tan başkala-

rına yönelmeleri, onlara duâ etmeleri, kendileri ile Allah arasında vasıta tayin etmeleri, dilek ve isteklerini Allah'a değil de bu vasıtalara yöneltmeleri bugün karşılaştığımız bariz şirk çeşitlerindendir. Bu gün kimi insanlar kabir ve türbelere giderek oralardan dilekte bulunmakta; zengin olmak, iş kurmak, okul kazanmak, çocuk sahibi olmak veya hastalıklardan kurtulmak için isteklerini o türbe ve kabirde yatanlara sunmaktadırlar. Kimileri de zorda kaldığında 'Yetiş ya Rab!' diyecekleri yerde: 'Yetiş ya şeyh! Yardım ya fulan!' demekte, sıkıntı ve maruzatlarını onlara arz etmektedirler. Bizler, sünnet namazlarını da hesaba katarak günde tam kırk kez ***'İyyâke na'budu ve iyyâke nesta'în'*** *demekteyiz. Yani 'Allah'ım! İbadetlerimin tümü sanadır. Namazım, orucum, secdem, kıyamım, duâ ve isteklerim hepsi senin içindir. Senden başkası bunları hak edemez. Yardımı ancak senden dileriz. Zaten senden başkası da buna güç yetiremez' demekteyiz. İşte Fatiha Sûresini okurken tam 'kırk defa' Allah'a böyle yakarıyoruz. Günde kırk kez böyle deyip sonra da O'ndan başkasından yardım ve medet bekleyenler acaba yalan söylemiş olmazlar mı?"*

Yine o kitapta İbn-i Kayyım ismindeki büyük bir İslam âliminden şu çok önemli sözleri nakletmiştim:

"Şirk çeşitlerinden biri de, ölüden bir şeyler istemek, ona sığınmak ve ona yönelmektir. Ölmüş kimsenin ameli kesilmiştir. O, kendine zarar veya fayda veremediği gibi kendisine sığınan ya da kendisinden Allah katında şefaat isteyen kimseye de yardım edemez.[5]

İşte bu gibi nakiller, halkımızın Allah'tan başkasından bir şeyler istemek sûretiyle içerisine düşmüş olduğu hatayı ve bunun ne kadar tehlikeli olduğunu bir kere daha gözler önüne sermektedir.

Bir de şu hususa dikkat etmek gerekir: Ölmüş insanların biz-

[5] Bkz: Kelime-i Tevhid'in Anlam ve Şartları, sf. 198. 7. Baskı.

lerin duâlarına karşılık verme ve kâinatta tasarruf sahibi olma gibi özellikleri yoktur. Kur'ân, bu tür yanlışları yok etmek ve insanların düşüncelerini düzeltmek için öylesine net ifadeler kullanmıştır ki, okuyucunun hayret etmemesi mümkün değildir. Şimdi sana bazı ayet mealleri vereyim, bunlar üzerinde bir düşün.

"Allah'ı bırakıp da, kıyamet gününe kadar kendilerine cevap veremeyecek kimselere duâ edenden daha sapık kim vardır? Oysa duâ ettikleri o varlıklar onların duâlarından habersizdirler. Kıyamet günü insanlar toplandığında, onlar, onlara düşman olacak ve *(kendilerine yaptıkları)* ***ibâdetleri inkâr edeceklerdir."*** *(Ahkâf Sûresi, 5, 6)*

Ayet-i Kerime'yi dikkatlice düşündüğümüzde dehşet verici bir tabloyla karşılaşırız. Allah *celle celaluhu*, kıyamet gününe kadar kendilerine cevap veremeyecek kimselere duâ edenleri, yeryüzünün en sapık ve en azgın kişileri olarak takdim etmektedir. Şimdi soruyorum: Kabirlerde yatan zatlar –ne kadar büyük ve muhterem olurlarsa olsunlar– kıyamet gününe kadar kendilerine duâ eden, kendilerinden çocuk, iş, aş ve benzeri ihtiyaçları isteyen kimselere karşılık verebilmekte midirler?

Bu sorunun cevabını sana bırakıyorum.

Ayette vurgulanan ve çok önemli olan bir diğer husus da şudur: Kendilerinden bir takım ihtiyaçların talep edildiği o muhterem zatlar, yarın kıyamet kopup insanlar diriltildiğinde kendilerine duâ eden insanların yapmış olduğu bu şeyi inkâr edeceklerdir. Yani şöyle diyeceklerdir: Rabbimiz! Bu insanlar seni bırakıp bize yöneldiler. Duâlarını bize yaptılar. İsteklerini bize arz ettiler. Oysa biz buna layık değildik. Sen bize böyle bir yetki vermemiştin. Biz bunların bu yaptıklarından beriyiz, uzağız. Sen

bunlara, senden başkalarına ibâdet ettikleri için kat kat azap ver; cezalandır. Bunlar seni tanıyamamışlar ya Rabb!

Bu ne dehşetli bir şey, değil mi? Sen bir insanı Allah'a yakındır diye yüceltecek, onu farklı bir makama oturtacak ve bir takım isteklerini kendisine sunacaksın, o ise seni Allah'a şikâyet ederek senin bu yüceltmeni inkâr edecek!

Allahu ekber! Sana sığınır, senden bağışlanma dileriz ey Rabbim! Bizleri bu zümreden eyleme!

Bu konuyla alakalı bir diğer ayet daha zikredeceğim ki, bu da bir önceki kadar dehşetli ve ürpertici. Rabbimiz şöyle buyurur:

"...İşte bu, Rabbiniz olan Allah'tır, hâkimiyet O'nundur. O'nu bırakıp da duâ etikleriniz, bir çekirdek kabuğuna bile sahip değildirler. Onlara duâ etseniz, duânızı işitmezler; işitmiş olsalar bile size cevap veremezler; ama kıyamet günü sizin bu şirkinizi inkar edeceklerdir. Herşeyden haberdar olan Allah gibi, sana kimse haber vermez." *(Fâtır Sûresi, 13, 14)*

Bu ayet de gerçekten çok dehşet verici ayetlerden bir tanesidir. Allah *celle celaluhu* bu ayetinde kendilerine duâ edilen zevatın bu duâlardan habersiz olduklarını bildiriyor. Sonra bir farz-ı misal ile meseleyi açıklıyor. Haydi diyelim ki duâ ettikleriniz o duâları işittiler, bunun neticesinde size karşılık verebilir, isteklerinizi cevaplandırabilirler mi? Hayır! Onlar buna kadir değildirler. Sonra Allah kıyamet günü onların vereceği cevabı ve tepkiyi şimdiden bize bildiriyor: "***Kıyamet günü sizin bu şirkinizi inkâr edeceklerdir."*** Subhânallâh! Allah birilerinin bazı zatlara duâ etmesini bizzat ***"şirk"*** olarak adlandırıyor ve kıyamet günü duâ edilen o zatların da bunu inkâr edeceğini, kabul etmeyeceklerini söylüyor.

Bu kadar net, kesin ve korkutucu ifadeler varken neden hâlâ

birileri kabirlerde yatan kimselere gidip duâ eder, onlardan bir şeyler dilenir anlamak mümkün değil.

Sen bunları boş ver kardeşim. Sen, Rabbinin ayetlerine teslim ol, tüm ihtiyaçlarını O'ndan iste, bir şeyler dilenecek ve talep edeceksen O'nun kapısına git. Zira O, duâları işiten, kabul eden ve kapısına gelenleri boş çevirmeyendir. Rabbimizin şu ayetlerine bir bak:

"(Ey Muhammed!) ***Kullarım sana Beni sorarlarsa*** *(bilsinler ki)* ***Ben, şüphesiz onlara yakınım. Bana duâ edenin, duâ ettiğinde duâsını kabul ederim. Artık onlar da davetimi kabul edip Bana iman etsinler ki, doğru yolu bulalar!"*** *(Bakara Sûresi, 186)*

"Rabbiniz şöyle buyurmuştur: Bana duâ edin ki duânıza icabet edeyim. Bana kulluk etmeyi büyüklüklerine yediremeyenler, alçaltılmış olarak cehenneme gireceklerdir." *(Mümin Sûresi, 60)*

Üçüncü Hata: Lâ ilâhe illallâh konusunda halkımızın düştüğü bir diğer yanlış da Allah'tan başkalarından veya Allah'tan başka nesnelerden fayda veya zarar beklemektir. Oysa Kur'ân'ın birçok yerinde fayda ve zararın yalnız Allah'tan geldiği, Allah'tan başka hiçbir kimsenin bu noktada yetkili olmadığı defaatle ve ısrarla vurgulanır. Mesela Rabbimiz şöyle buyurur:

"Eğer Allah sana bir sıkıntı dokundurursa, onu O'ndan başka hiçbir kimse gideremez. Şâyet sana bir hayır dilerse O'nun lutfunu geri çevirecek hiç kimse yoktur. O bunu kullarından dilediğine eriştirir. O Ğafûr'dur, Rahîm'dir." *(Yunus Sûresi, 107)*

"(Onlar mı hayırlı) ***yoksa darda kalana kendine yalvardığı zaman karşılık veren ve*** *(başındaki)* ***sıkıntıyı gideren, sizi***

yeryüzünün hâkimleri kılan mı? Allah'tan başka bir ilah mı var! Ne kadar da kıt düşünüyorsunuz!" *(Neml Sûresi, 62)*

"De ki: Onu *(Allah'ı)* ***bırakıp da O'na yakın olduğunu zannettiğiniz kimselere duâ edin bakalım*** *(ne yapacaklar? Oysa)* ***onlar, ne başınızdaki sıkıntıyı kaldırmaya, ne de değiştirmeye güç yetirebilirler."*** *(İsra Sûresi, 56)*

"Denizde size bir zorluk dokunduğunda, O'nun dışındaki tüm duâ ettikleriniz ortadan kaybolur, gider. Fakat O, sizi kurtarıp karaya çıkarınca hemen yüz çevirirsiniz. İnsan gerçekten çok nankördür." *(İsra Sûresi, 67)*

Fayda ve zararın yalnız Allah'tan geldiğini ortaya koyan ayetler saymakla bitmeyecek kadar çoktur; zira bu, imanın ve tevhidin en temel meselelerindendir. Allah bu kadar ayetinde bu hakikati vurgulamış olmasına rağmen üzülerek söylemek gerekir ki insanlar hâlâ Allah'tan başkalarından fayda ve zarar beklemekte, onların kendilerine bir iyilik veya bir kötülük dokunduracağını itikat etmektedirler. Bazıları kabirlerdeki yatırlardan, bazıları bağlı oldukları şeyhlerden, bazıları nazar boncuğu, tılsım ve muska gibi eşyadan, bazıları da kâinattaki kimi varlıklardan fayda veya zarar bekler; bunların kendilerine başlı başına iyilik veya kötülük dokunduracağına inanırlar.

Kimi zaman evlerin giriş kapılarında asılı duran inek kafaları, at nalları veya bazı hayvan kalıntıları hep bu bâtıl inancın yansımalarındandır. Bazılarının kesilen hayvanların kanlarını alın bölgesine sürerek bunun kendilerini koruduğunu iddia etmeleri de bu sapkın inancın diğer bir yansımasıdır.

Hatta bu hususta öylesine aşırıya kaçanlar vardır ki, karganın veya baykuşun ötmesinden şer umarlar, bir kötlüğe sebep olacağını düşünürler.

Yine öyleleri vardır ki, şeyhlerinin fotoğraflarının kendilerini koruduğunu, başlarından belaları def ettiğini söylerler. Eğer o fotoğrafları yanlarından uzaklaştırır veya evinde asılı olduğu yerden indirirlerse başlarına bela geleceğini zannederler!

Şaşırmayın, garipsemeyin, "Böyleleri de var mıymış?" demeyin. Siz de birazcık halkla iç içe olun bunları ve daha fazlasını rahatlıkla görürsünüz.

İşin aslına bakılırsa İslam'ın ilk yıllarında Mekke'deki kimseler de böyle inanıyordu. Onlar da putlarının kendilerine fayda ve zarar vereceğini, başlarından belaları kaldıracağını söylüyorlardı. Ama Allah onların bu bâtıl ve asılsız inançlarını yok etmek için sürekli ayetler gönderdi ve fayda ve zararı yalnız kendisinin vereceğini ifade etti.

Onlardan bazıları da, tıpkı günümüzdeki kimi insanlar gibi kabirlerden fayda ve zarar beklerlerdi. "Biz onları râzı edersek, onlar bizden sıkıntıları def eder" düşüncesi ile kimi zaman onlara adakta bulunur, kimi zaman da ibâdet ederlerdi. Peygamber Efendimizin ashabı da cahiliyenin içinden geldikleri için bu tür bâtıl inançlardan etkilenmişti. Onların bu yanlış anlayışını yok etmek ve tevhidi muhafaza etmek için Peygamber Efendimiz *sallallâhu aleyhi ve sellem* daha ilk yıllarda kabirlere gitmeyi komple yasakladı. Ama daha sonraları Ashab-ı Kiram fayda ve zararın yalnızca Allah'tan geldiğini içlerinde hakkıyla pekiştirdiklerinde bu yasağı kaldırdı ve kabir ziyaretine müsaade etti. Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* bu konuyla alakalı olarak bir hadisinde şöyle buyurmuştur:

"Şüphesiz ki ben, kabirleri ziyaret etmenizi yasaklamıştım. Ama artık ziyaret edebilirsiniz."[6]

---

[6] Müslim, Cenâiz 106.

Başka bir rivayette de şöyle demiştir:

"Kabirleri ziyaret etmek isteyen ziyaret etsin. Çünkü kabir ziyareti bize âhireti hatırlatır"[7]

İşte kardeşim, tevhid konusunda Allah Rasulü'nün hassasiyeti bu! Acaba biz de aynı hassasiyeti gösterebiliyor muyuz? Bak, şimdi sana Efendimizin fayda ve zararın yalnız Allah'tan geldiğini insanlara öğretme noktasında nasıl bir hassasiyete sahip olduğunu ortaya koyan bir başka örnek vereceğim. Efendimizin amcaoğlusu İbn-i Abbas anlatır:

Bir gün Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*'in terkisinde idim. Bana dedi ki:

"Ey genç! Sana birtakım (çok önemli) sözler öğreteceğim (bu nedenle iyi dinle). Allah'ın sınırlarını koru ki, Allah da seni korusun. Allah'ın emirlerini muhafaza et ki, onun yardımını karşında bulasın. Bir şey istediğin zaman sadece Allah'tan iste. Yardımı da ancak Allah'tan bekle. Bilesin ki bütün insanlık sana fayda vermek için bir araya gelse, Allah'ın sana takdir ettiği şeyden başka fayda veremez. Eğer sana zarar vermek için toplansalar, ancak Allah'ın dilediği kadar sana zarar verebilirler. Kalemler kaldırılmış, sahifelerin mürekkebi kurumuştur."[8]

Unutma ki, kendisine bu sözlerin söylendiği çocuk, yani İbn-i Abbas Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve selem* vefat ettiğinde 10 yaşları civarında idi. Haliyle bu nasihat kendisine edildiği zaman yaşı daha ufaktı. Daha küçücük bir çocuğa bile Peygamber Efendimiz fayda ve zararın yalnız Allah'tan geldiğini öğretiyorsa, bu onun, tevhid konusunda ne kadar hassas olduğunu gösterir. İşte Efendimiz bu şekilde Lâ ilâhe illallâh akidesini ashabının gönlüne

---

[7] Tirmizî, Cenâiz 60.

[8] Tirmizî rivayet etmiştir, hadis "sahih" tir.

nakşediyordu.

Laf tam buraya geldiğinde "Acaba bizim insanımız Peygamber Efendimizin zamanında küçücük çocuklara yapılan bu nasihatin neresinde? Bu çocuk kadar fayda ve zararın yalnız Allah'tan geldiğini biliyor mu?" diye sormamak mümkün değil. Herhalde sen de takdir edersin ki, halkımızın bu seviyeye gelmesi için daha çoook yol kat etmesi gerek. Allah bizlere ve onlara şuur versin.

İşte kardeşim buraya kadar anlattığım şeyler, ana hatlarıyla Türk halkının *Lâ ilâhe illallâh* hususunda düşmüş olduğu hatalardan bazıları. Bu hatalar sadece bunlarla sınırlı değil elbette. Zira bizim insanımızdan kimisi rızık konusunda, kimisi tevekkül noktasında, kimisi de gaybı bilme meselesinde hataya düşerek Lâ ilâhe illallâh şehadetini bozmaktadır. Fakat zikrettiğim üç hata, halkın birçoğunun içerisine düşmüş olduğu en bariz hatadır. Bu nedenle ben onları özellikle zikrettim. Eğer sen de bu hatalardan birisine düşmüş isen hiç geciktirmeden hemen Rabbine yönel, O'ndan af dile ve yeniden Lâ ilâhe illallâh diyerek tevhid inancını düzelt. Aksi halde ölüm seni bu haldeyken ansızın yakalarsa, ebedî hayatını perişan etmiş ve cennetini kaybetmiş olursun. Bu kötü akıbetten Allah beni, seni ve tüm inananları muhafaza buyursun. Allahumme âmîn.

"LÂ İLÂHE İLLALLÂH" DİYEN CENNETE GİRER Mİ?

Yaşadığımız şu Türkiye ortamında insanlara "Bize Peygamber Efendimizden bir hadis söyler misin" diye sorsak, herhalde birçoğunun zikredeceği hadis şu olacaktır: *"Kim 'lâ ilâhe illallâh' derse cennete girecektir."*

Evet, bu hadis doğrudur, sahihtir ve gerçekten de bu sözü söyleyen kimse muhakkak cennete girecektir. Ama bizim toplumumuz gerçekten de Lâ ilâhe illallâh, yani Allah'tan başka hak bir ilâh yoktur, O'nun dışındaki tüm ilahları reddediyorum, demiş midir?

Bu sorunun cevabı çok önemlidir. Belki birçok insan bu nokta üzerinde gereği gibi düşünmediği ve bu kelimenin kendisine ne gibi sorumluluklar yüklediğini hakkıyla idrak edemediği için Lâ ilâhe illallâh hususunda hataya düşmekte ve bu kelimeyi sadece dil ile telaffuz edilen bir söz gibi zannetmektedir.

Şimdi bir kelimeyi sadece dil ile söylemenin yeterli olupolmayacağını ortaya koyan birkaç örnek vererek bu konuda yoluna ışık tutmaya ve seni aydınlatmaya çalışacağım. Senden ricam, bu örnekleri Lâ ilâhe illallâh üzerinde de uygulaman ve hayal âlemine dalarak bu sözü örneklerdeki gibi mi söylüyorsun, yoksa tıpkı Allah'ın peygamberleri gibi mi söylüyorsun, bir düşünmendir.

➢ **Birinci Örnek:** Şimdi bir adam düşün... Bu adam günlerdir hiçbir şey yememiş ve açlıktan ölmek üzere. Tam kendinden geçtiği bir sırada yakınına son derece mükemmel bir sofra getiriliyor. Sofrada üzerinde hâlâ dumanı çıkan harika bir ke-

bap! Yanında lezzetine lezzet katacak tüm nevaleler var. Ama sofra adamın önüne değil, biraz ötesine konuluyor. Şimdi bu adamın "Kebap, kebap, kebap..." demesi kendisine bir fayda sağlar ve açlığını giderir mi? Veya "Kebap, kebap, kebap..." demeyi yüzlerce kez tekrar etmesi açlığını gidermeye bir fayda sağlar mı?

Herhalde buna vereceğin cevap "hayır" olacaktır. Yani adamın "kebap" demesi kendisine bir fayda sağlamayacaktır. Bu arada bir soru daha sorayım:

Peki, kebabın adama fayda sağlaması nasıl olacaktır?

Kebabın adama fayda sağlaması ancak yerinden kalkıp, kebaba giderek onu yemesi ile mümkün olacaktır.

➢ **İkinci Örnek:** Yine bir adam düşün ki, bu adam soğukta kalmış ve donmak üzere... Tam ölümle burun buruna geldiği bir sırada karşı taraftan birisi geliyor ve adama, kendisini kısa sürede ısıtacak bir soba getiriyor. Ama işin garibi adam sobayı donmak üzere olan bu şahsın yanı başına değil, biraz ötesine koyuyor. Şimdi bu manzara karşısında adamcağız başlasa ve "soba, soba, soba, soba..." diyerek "soba" kelimesini onlarca kez telaffuz etse bu ona bir yarar sağlar ve kendisinden donma tehlikesini giderir mi? Elbette ki hayır! Onlarca değil, binlerce kez de söylese bu ona bir fayda getirmez. Onun bu çabası tamamıyla boşadır ve beyhudedir. Peki, onun bu durumda fayda görebilmesi bütünüyle neye bağlıdır?

Tabiî ki sobaya yaklaşmasına ve yanı başına oturarak ısınmaya çalışmasına...

İşte kardeşim, bizlerin cennete girmesine vesile olacak olan Lâ İlâhe İllallâh kelimesi de böyledir. İstediği şeyleri yerine getirmeden, pratik hayatta onu yaşamadan, emrettiği ve yasakla-

dığı şeylere dikkat etmeden onu sadece dil ile telaffuz etmek, insana asla fayda vermeyecektir. Hatta sabahlara kadar eline binlik tesbihler alıp, milyonlarca kez onu telaffuz etse bile bunun yine de ona bir faydası olmayacaktır.

Toplumda herkesin istisnasız bir şekilde bildiği Peygamber Efendimizin *"Kim 'Lâ ilâhe illallâh' derse cennete girecektir"* hadis-i şerifi işte bu şekilde anlaşılmalıdır. Yani her kim: *"Ben Allah'tan başka ilah olduğunu öne süren veya bunu dili ile söylemese bile tıpkı bir ilah gibi hareket eden ya da kendisine bu tür özellikler atfedilen tüm varlıkları, tüm nesneleri, tüm fikir, inanç, izm ve ideolojileri, bütün kurum ve kuruluşları reddediyor, tanımıyor ve bâtıl olduğuna inanıyorum. Ben asla bunlara kul ve köle olmam. Onları sevip destekleyemem. İbadet değeri taşıyan hiçbir amelimi bunlara sunmam. Bunlarla benim aramda en ufak bir alâka yoktur. Ben bunlardan beriyim"* der ve Lâ ilâhe illallâh'ın kendisine yüklemiş olduğu İslamî bir hayatı yaşarsa, işte o kimse cennete girecek ve Allah'ın nimetlerine mazhar olacaktır.

Ve yine her kim 'Lâ ilâhe illallâh' derse, yani:

* Allah'tan başka kanun koyan tanımıyorum,

* Allah'tan başka her kurumun egemenliğini reddediyorum,

* Hâkimiyetin kayıtsız şartsız Allah'a ait olduğuna inanıyorum,

* Hayatıma Allah'tan başkaları karışamaz,

* Hayat düzenimi Allah'tan başkaları belirleyemez,

* Ev hayatımın, iş hayatımın, siyasi hayatımın, sosyal hayatımın kanunlarını yalnızca Allah tayin eder,

* İbadet ve itaatim yalnız Allah'adır,

* Duâmı yalnız Allah'a yaparım,

* Yardımı, medetimi yalnız Allah'tan beklerim,

* Hakiki anlamda yalnız Allah'tan korkarım,

* Sevgim, muhabbetim ve tevekkülüm sadece Allah'adır,

* Fayda ve zararı sadece Allah verir... derse, işte o kimsedir cennete girmeyi hak eden ve o mübarek mekâna aday olan!

İnanın, budur Peygamber Efendimizin kastettiği, anlatmaya çalıştığı ve yıllarca uğruna birçok eziyete katlandığı Lâ ilâhe illallâh... Eğer sadece bir kere dil ile söylenmesi yeterli olan bir kelime olsaydı bu, her halde bunca kan akmaz, bunca çile çekilmez, bunca eziyet görülmezdi. Unutmayın ki "Lâ ilâhe illallâh"ın insana bahşettiği cennet ucuz değildir. Peygamber Efendimizin de dediği gibi *"Allah'ın ticaret için ortaya koyduğu malı (cenneti) çok pahalıdır."*[9]

[9] Tirmizî, 2450.

ÖNCE TEVHİD[10]

Değerli kardeşim, ben sana bu başlığın ne anlama geldiğini ve tevhidin ne demek olduğunu kitap içerisinde farklı yerlerde inşâallah detaylı ve etraflıca anlatacağım. Ama burada öncelikle bu başlığın ne kadar önemli ve dikkate değer olduğunu vurgulamam gerekmektedir. Zira bir insan bir işin önemini kavrarsa, ona vereceği değer çok daha farklı ve gereğince olacaktır. İşte bu nedenle atmış olduğumuz başlık çok önemli ve üzerinde düşünülmesi gereken bir başlıktır. Her insanın bu başlığı iyiden iyiye düşünmesi ve iç âleminde en güzel şekliyle cevaplandırması gerekmektedir.

Şimdi ben sana bu başlığın neden çok önemli olduğunu bazı örneklendirmeklerle izah etmeye çalışayım.

Örnek Bir: Şimdi bir araba düşün... O kadar güzel, o kadar çekici ki, için gidiyor... *"Keşke benim de böyle bir arabam olsa"* diye içinden geçiriyorsun. Kaporta düzgün, boya orijinal, camlar otomatik, jantlar o biçim, iç dizayn mükemmel... Ama ortada bir sorun var: **Arabanın motoru yok!** Şimdi dış görünümü ile

---

[10] Birçok insan, hatta bazı İslamcılar bile sürekli bu meselenin gündeme getirilmesini bir türlü anlamlandıramamakta ve ara ara *"Ne zaman tevhidi bitirip namaza, oruca ve sair ibadetlere geçeceksiniz?"* demek sureti ile bizlere itiraz etmektedirler. Oysa onlar tevhidin; işin başı, ortası ve sonu olduğunu bilseler, tüm peygamberlerin davalarının bu asıl üzere kurulduğunu idrak etselerdi, bize bu itirazı yöneltmez ve her daim tevhide vurgu yapmamızı garipsemezlerdi. Ama basiretlerin körelmesi, kalplerin katılaşması ve gönüllerin, hakkı gereği gibi kavrayamaması onları bu itirazı dile getirmeye sürüklemiştir. Allah hepimize tevhidi gereği gibi anlamayı nasip etsin.

seni büyüleyen bu arabanın gözünde ve gönlünde bir kıymeti kalır mı? Artık bu araba hakkındaki isteklerin aynen devam eder mi?

Örnek İki: Bir ev düşün ki, tıpkı biraz önceki araba gibi. Gerek dış boyası, gerek tasarımı, gerekse mevkisi son derece güzel. İçi deseniz mükemmel! Taban tahtaları, fayansları, duvarları ve duvarlarda kullanılan malzemeleri harika! Teklif edildiğinde kimsenin 'hayır' diyemeyeceği kadar güzel... Lakin bunda da biraz önceki arabada olduğu gibi bir problem var: **Evi ayakta tutan sütunlar eksik! Yani temeli problemli!**

Şimdi gerek dış görünümü, gerekse iç güzelliği ile seni büyüleyen bu ev, artık senin için bir şey ifade eder mi? Bir kıymeti kalır mı gözünde? Hatta bedâva verseler alır mısın altında kalman muhtemel olan bu evi?

Her halde aklı olan bir kimsenin bu sorulara vereceği cevap "Elbette ki hayır!" şeklinde olacaktır.

İşte nasıl ki temeli olmayan bir ev senin için bir şey ifade etmiyor veya motoru olmayan bir araba gözünde her hangi bir değer taşımıyorsa aynı şekilde evin temeli, arabanın motoru mesabesinde olan *"tevhid"* de insanda olmadığı zaman Allah katında bir şey ifade etmez.

Bir insanda, eve nispetle temel mesabesinde olan tevhid olmadıktan sonra, dış dizayn mesabesindeki sakal olsa ne olur?

Bir insanda, arabaya nispetle motor mesabesinde olan tevhid olmadıktan sonra, dış aksesuar mesabesindeki bir takım şeklî ibâdetler olsa ne olur? Önemli olan asıl olan şey, yani tevhid'dir.

Örnek Üç: Şimdi konunun önemini anlamaya daha çok yardımcı olacak bir olay anlatayım. Bu olay yaşanmış mı, yaşan-

mamış mı bilmiyorum; ama okuduğunuzda siz de verdiği mesajın ne kadar gerçekle örtüştüğünü anlayacaksınız.

Bir komutan varmış... Bu komutan, karşı karşıya geldikleri düşmana genel bir saldırı için son hazırlıkları tamamlamaya çalışan birliklerini denetliyormuş. Bu sırada çalışmayan bir topun başına gelmiş ve esas duruşta bekleyen çavuşuna:

— Bu topun neyi eksik, diye sormuş. Komutanın sorusuna hızla yanıt veren çavuş:

— Beş şeyi komutanım, demiş.

— Say bakalım, nelermiş onlar?

— Biiir, barut; iki...

— Tamam, tamam. Gerisini saymaya gerek yok. Barutu olmayan bir topun diğer şeyleri olsa ne!

Evet, böyle diyerek temel ve esas mesabesinde olan bir şey olmadan diğer tüm teferruatın olmasının bir anlam ifade etmeyeceğini vurgulamış komutan. Bu hikâye biraz önce de söylediğim gibi, belki de yaşanmamıştır. Ama verdiği mesaj, ortaya koyduğu hakikat gerçekle ve vakıayla birebir uyuşmaktadır. Bu nedenle kıssanın olup-olmadığını sorgulamaktan ziyade gerçeği ne kadar yansıttığına bakmak gerekir.

İşte bu gibi sebeplerden dolayı ve her şeyden önce işe temel ile başlamamız gerekmektedir. Ortada insan söz konusu olduğunda onun için temel, kesinlikle ve kesinlikle TEV-HİD-DİR.

Temeli tevhid olmayan bir yapılanma, bir cemaat, bir gurup, bir düşünce, bir organize... hep hüsranla karşılaşacak ve hiçbir zaman Allah'ın razı olduğu bir neticeye ulaşamayacaktır. Zira tevhid, Allah'ın razı olduğu bir neticeye ulaşmanın yegâne unsu-

rudur. Bu olmadan elde edilmiş gibi görünen tüm başarılar hakikatte kayıptır, hüsrandır.

Bu gibi bazı gerçeklerden ötürü bir insanın kesinlikle ve kesinlikle her şeyden önce niçin yaratıldığını ve bu dünyada niçin var olduğunu bilmesi, öğrenmesi gerekmektedir. Bunu bilmeden başka şeylerle meşgul olması asla câiz değildir. Ve bu ona yaratılış gayesini unutturacaktır. **Biraz önce de vurguladığımız gibi insanoğlunun bu dünyada var oluşunun tek nedeni, tevhidi gerçekleştirmesi ve şirkin her türlüsünden uzak durarak kulluğunu yalnızca Allah'a yapmasıdır.** İşte bizim bu dünyada var oluşumuzun yegâne ve biricik gâyesi budur. Allah bizi sadece bunun için yaratmıştır. Biz her ne zaman bu gayeden sapar ve başka amaçlara yönelirsek, hak yoldan ayrılarak bâtıla sürüklenmiş oluruz. Rabbimiz şöyle buyurur:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

"Ben cinleri ve insanları, yalnızca bana kulluk etsinler diye yarattım." *(Zariyât Sûresi, 56)*

Bazı tefsir âlimleri ***"Yalnızca bana kulluk etsinler"*** ifadesinin ***"Beni tevhid etsinler, birlesinler"*** anlamına geldiğini söylemişlerdir ki, bu gerçekten de tercihe değer bir görüştür; zira mümin olsun kâfir olsun, her insan bazı noktalarda ister istemez Allah'a itaat eder. Hatta Peygamber Efendimiz zamanındaki Mekkeli müşriklerin bile Allah'ı kabul ettiği ve O'na bazı ibâdetleri sundukları bilinen bir husustur. Onlar hakkında Rabbimiz şöyle buyurur:

"Andolsun, onlara *(müşriklere)****: 'Göklerle yeri kim yarattı?' diye sorsan, onlar elbette: 'Allah' diyeceklerdir."*** *(Lokman Sûresi, 25)*

"De ki: 'Size gökten ve yerden rızk veren kimdir? Yahut o gözlere ve kulaklara sahip olan kimdir? Ölüden diriyi, diriden de ölüyü çıkaran kimdir? İşleri yerince kim yönetiyor?' Onlar hemen 'Allah' diyeceklerdir. De ki: O halde *(O'na isyan etmekten)* ***korkmaz mısınız?"*** *(Yunus Sûresi, 31)*

Buharî'nin rivayet ettiğine göre, Hz. Aişe *radıyallahu anhâ*, Mekkeli müşriklerin oruç tuttuğunu ifade ederek şöyle demiştir:

"Kureş kâfirleri Aşure günü oruç tutarlardı."[11]

Yine Buharî'nin rivayetine göre, Hz. Ömer *radıyallahu anh* müşrik iken itikâfa girmeyi adamıştı. O, şöyle anlatır:

"Müşrik iken Mescid-i Haram'da bir gece itikâfta kalmayı adamıştım. Rasûlullah'a (ne yapmam gerektiğini) sordum. Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*: *"Adağını yerine getir"* buyurdu.[12]

Görüldüğü üzere bu rivayetler, kâfirlerin ibâdet ettiklerini net olarak ortaya koymaktadır. Eğer Allah, insanları, tevhidden uzak olarak kendisine ibâdet etmeleri için yaratsaydı, Mekkeli müşriklerin ibâdetleri yeterli olurdu. Ama O, insanları bundan daha öte bir amaç için yaratmıştı. Bu amaç da insanların O'nu, tevhid etmeleri, yani birlemeleridir.

Dolayısıyla Zariyât Sûresi, 56. ayette yer alan ***"Yalnızca bana kulluk etsinler"*** ifadesini *"Beni tevhid etsinler, birlesinler"* şeklinde yorumlamak son derece isabetlidir. Ve ayeti bu şekilde izah eden âlimlerin görüşü —inşâallah— hakka en yakın olanıdır.

Allah *celle celaluhu* hangi peygamberi kavmine göndermişse, ona mutlaka ilk olarak bu ilkeye insanları çağırmasını emretmiştir.

---

[11] Buhari rivayet etmiştir.
[12] Buhari rivayet etmiştir.

Şimdi bu konuyla alakalı bir kaç ayet zikredelim. Rabbimiz şöyle buyurur:

***"Senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberlere mutlaka 'Şüphesiz, benden başka hiçbir** (hak) **ilâh yoktur; öyleyse bana ibâdet edin' diye vahyetmişizdir."** (Enbiya Sûresi, 25)*

Bu ayette Rabbimiz her peygamberin kendi kavmini şu iki şeye davet ettiğini bildirmektedir:

1- Lâ İlâhe İllallâh'a, yani Allah'tan başka gerçek bir ilâhın olmadığını kabule.

2- Yalnızca Allah'a ibâdete.

İşte bu iki ilke tüm peygamberlerin ortak ve müşterek davetidir.

Bir başka ayette de Rabbimiz şöyle buyurur:

***"Andolsun ki biz her ümmete 'Allah'a ibâdet edin ve tâğuttan sakının' diye** (tebliğ yapan) **bir peygamber gönderdik."** (Nahl Sûresi, 36)*

Aslında bu ayet de üstteki ayetle aynı şeyi vurgulamaktadır:

1- Yalnızca Allah'a ibâdet.

2- Tâğuttan sakınma.

Tâğuttan sakınmak, aslında 'Lâ ilâhe illallâh' ile aynı şeyi ifade etmektedir. İnşâallah ilerleyen başlıklarda 'Tâğut' kelimesinin ne anlama geldiğini etraflıca izah edeceğimiz için burada üzerinde durmayacağız. Sen yine de bu kelimeyi kafanın bir köşesine şifrele; zamanı geldiğinde onunla alakalı çok önemli detayları beraber inceleyeceğiz.

İşte peygamberlerin tüm insanları davet ettiği temel iki esas budur: Allah'ın dışındaki tüm ilahları reddetmek ve ibâdetleri sadece ve sadece O'na yöneltmek.

Konumuzun başında "Önce Tevhid" şeklinde bir başlık atmıştık. İşte buraya kadar verdiğimiz ayetler aslında bu soruya net bir cevap vermektedir.

Bu soruya Peygamber Efendimizin hadislerden de cevap bulmamız yerinde olacaktır; zira O bizler için her konuda en güzel örnektir. Namazın nasıl kılınacağını, orucun nasıl tutulacağını, zekâtın nasıl verileceğini, haccın nasıl yapılacağını... nasıl ki O'ndan öğreniyorsak, davetin nasıl yapılacağını ve davette nasıl bir sıralama izleneceğini de aynı şekilde O'ndan öğrenmeliyiz. Bizler her konuda ancak O'nu örnek aldığımız ve hayatımızı ancak O'nun gibi yaşadığımız zaman gerçek anlamda başarıyı elde edebiliriz; aksi halde bütün çabalarımız beyhude olacaktır.

Şimdi O'nun davette nasıl bir sıralama izlediğini ve insanları ilk olarak neye çağırdığını gelin hep beraber okuyalım.

Peygamber Efendimiz *sallallâhu aleyhi ve sellem*, sahabenin âlimlerinden birisi olan Muaz b. Cebel *radıyallahu anh*'ı İslam'ı anlatması ve insanları dine davet etmesi için Yemen'e gönderir. Yemen'deki insanlar o dönemde Kitap ehlidir, yani Yahudi ve Hıristiyandır. Peygamber Efendimiz, Muaz *radıyallahu anh*'a çok önemli tavsiyelerde bulunur ve insanları dine davet ederken nasıl bir sıralama takip edilmesi gerektiğini önce ona sonra da bizlere öğretir. Buyurur ki:

"Ey Muaz! Şüphesiz ki sen Ehl-i Kitap olan bir topluluğa gidiyorsun. Onları davet edeceğin ilk şey onların Allah'ı birlemeleri (tevhid) olsun. Onlar eğer bunu bilir/kabul ederlerse, Allah'ın gece ve gündüzlerinde beş vakit namazı kendilerine farz kıldığını bildir. Şayet namazı

(kılmayı) kabul ederlerse Allah'ın, zenginlerinden alınıp fakirlerine verilmek üzere kendilerine zekâtı farz kıldığını bildir. Onlar bunu da kabul ederlerse mallarını al; ama en değerli olanlarını almaktan sakın!"[13]

Burada Peygamber Efendimiz *sallallâhu aleyhi ve sellem*'in izlemiş olduğu sıralama çok önemlidir. O, bu gün birilerinin yaptığı gibi insanları önce namaza, sadaka vermeye, kadın-kıza bakmamaya, içki içmemeye... davet etmemiştir. Her ne kadar insanları çağırdığı şeylerin içerisinde bunlar olsa da, bunu ilk davet edilecek ilke haline getirmemiştir. Aksine O, insanları önce tevhide çağırmış ve ashabının da insanları ilk olarak buna çağırmalarını istemiştir.

Hadiste altı çizili olan "*Onları davet edeceğin ilk şey onların Allah'ı birlemeleri (tevhid) olsun"* ifadesi çok önemli ve dikkat çekicidir. Burayı tekrar tekrar okumak ve üzerinde düşünmek gerekir. Demek ki bizim ilk olarak üzerinde durmamız, öğrenmemiz ve uğruna her şeyimizi feda etmemiz gereken şey *'tevhid'*dir. Bunu gerçek anlamda ortaya koymadan yapılan tüm çabalar Peygamber Efendimizin izlediği yola aykırı olacaktır.

Tevhidin önem ve önceliğine dair bir hadis daha aktarmak istiyorum.

Peygamber Efendimiz *sallallâhu aleyhi ve sellem*, bir keresinde çok sevmiş olduğu sahabîlerden birisi olan ve biraz önce Yemen'e gönderilişinden söz ettiğimiz Muaz b. Cebel *radıyallahu anh* 'a şöyle bir soru yöneltmiştir:

---

[13] Buhari, rivayet etmiştir. Bkz. 7372. Bazı rivayetlerde "Onları davet edeceğin ilk şey 'Lâ İlâhe İllallâh Muhammedun Rasulullah' şehadeti olsun" şeklinde geçmekte, bazılarında ise "Onları davet edeceğin ilk şey tevhid olsun" denilmektedir. Rivayetlerin hepsi ortak bir noktayı vurgulamaktadır.

— Ey Muaz! Allah'ın kulları üzerindeki hakkı ile kulların Allah üzerindeki hakkının ne olduğunu bilir misin?

Bu soruyu duyan Muaz *radıyallahu anh* soruya cevap vermez ve:

– Allah ve Rasulü daha iyi bilir, diyerek Rasûlullah'ın cevap vermesini ister. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* şu mükemmel cümleleri ile Allah'ın bizler üzerindeki hakkını ve bizlerin Allah üzerindeki hakkını tüm dünyaya ilan eder:

— "Şüphesiz Allah'ın kulları üzerindeki hakkı, O'na hiçbir şeyi ortak koşmaksızın kulluk etmeleri; kulların Allah üzerindeki hakları ise kendisine şirk koşmayanlara azap etmemesidir."[14]

İşte budur Allah'ın bizden istediği şey! Yani O'na hiçbir şeyi ortak koşmaksızın kulluk etmemiz. Eğer biz bunu hakkıyla yerine getirirsek, Rabbimiz bizi cennetine koyacak ve cehennemin dehşet verici azabından bizleri muhafaza edecektir.

Bizlerin yalnız Allah'a kulluk etmesi gerektiğini ifade eden şu olay da bu bağlamda önemlidir. Kâdisiye savaşında İran kumandanı Rüstem'le görüşmek üzere Sa'd b. Ebî Vakkâs tarafından görevlendirilen Rib'î b. Amir'e, İran'ın kibirli komutanı Rüstem:

— Sizi buralara getiren ve bizimle savaşmaya sevk eden sebep nedir? diye sorar. Üzerinde çok basit elbiseler bulunan Hz. Rib'î, bu soruya daha sonraları Müslümanların neredeyse şiarı haline gelecek olan şu müthiş cümleleri ile cevap verir:

— Biz, kulları kullara kul olmaktan kurtarıp yalnız Allah'a kul olmalarını sağlamak için geldik.

Sonra Rüstem'in etrafında eğilmiş insanlara bakar ve hayretle:

---

[14] Buhari, Cihad, 46; Müslim; İman, 30.

— Sizin hakkınızda bize birçok düşünce ve fikir ulaşmıştı. Fakat ben sizden daha akılsız bir kavim görmüyorum. Biz Müslümanlar birbirimizi köle edinmeyiz. Zannetmiştim ki siz de bizler gibi birbirinize yardımcı oluyorsunuz. Hâlbuki sizin yaptığınız en iyi şey birbirinizi rab edinmekmiş![15]

Hz. Rib'î'nin ortaya koyduğu bu hakikat, gelmiş geçmiş tüm nebi ve Rasullerin ortak çağrısı idi. Yeryüzüne gelmiş hiç bir peygamber yok ki, onun görevi insanları kullara kulluktan çıkarıp Allah'a kulluğa davet etmek olmasın. Bu da açıkça gösteriyor ki, "Lâ İlâhe İllallâh" diyen birisinin hem bu kelimeyi ikrar etmesi, hem de Allah'a kulluktan uzak durması asla olabilecek bir şey değildir.

Buraya kadar anlatmaya çalıştığımız şeylerde Allah'ın bizleri hangi gâye ve amaç için yarattığını anlamış olduk. Tekrar vurgulamamız gerekirse; Allah bizi kendisini birlememiz, birlenmesi gereken konularda tevhid etmemiz ve tüm kulluğumuzu yalnızca O'na yapmamız için yaratmıştır. O halde Allah'ı birlemek anlamına gelen tevhid ne demektir? Ve Allah'ı nelerde birlememiz gerekmektedir?

Şimdi gelin, hep beraber bu surumuza cevap arayalım.

---

[15] Bkz. Fıkhu's-Siyre, Ramazan el-Bûti, sf. 100, 101.

TEVHİD NE DEMEKTİR?

Tevhid, üstte de anlatmaya çalıştığımız gibi, "Allah'ı birlemek" demektir. Peki, Allah'ı nelerde birlememiz ve 'bir' kabul etmemiz gerekir? Bu soruyu doğru cevaplayabilmemiz için konunun en başında anlattığımız Lâ ilâhe illallâh'ın manalarına tekrar dönmemiz gerekecektir. Orada Lâ ilâhe illallâh'la alâkalı olarak aktardığımız manaların her biri, Allah'ın birlenmesi gereken hususlardandır. Bir insanın tevhid ehli olabilmesi için mutlaka orada anlatılan manalarda Allah'ı birlemesi ve 'ortaksız' kabul etmesi gerekmektedir.

Şimdi o manalar neydi, tekrar hatırlayalım.

1- Allah'tan başka yaratıcı yoktur.

2- Allah'tan başka kanun koyucu yoktur.

3- Allah'tan başka mâlik yoktur.

4- Allah'tan başka rızık veren yoktur.

5- Allah'tan başka fayda ve zarar veren yoktur.

6- Allah'tan başka dirilten ve öldüren yoktur.

7- Allah'tan başka duâlara karşılık veren yoktur.

8- Allah'tan başka tevekkül edilecek yoktur.

9- Allah'tan başka korkulacak yoktur.

Bunlara bazı manaları da eklemek mümkündür. Mesela gaybı bilmeyi buna örnek gösterebiliriz. Mutlak gaybı bilmek, yalnız Allah'a mahsustur ve O'ndan başka gaybı bilen yoktur. Her kim aksini iddia ederse, Allah'a ortak koşmuş olur. İşte bu-

nun gibi bazı detaylı manalar da Lâ ilâhe illallâh'ın anlamlarındandır ve bunları etraflıca bilmek, öğrenmek için ilmine güvenilen tevhid ehli insanlarla ders yapılmalıdır.

İşte bu noktalarda bizlerin Allah'ı tek kabul etmesi, birlemesi ve asla ortağının olmadığını söylemesi gerekmektedir. Eğer insan hem Lâ ilâhe illallâh der, hem de örneğin Allah'tan başka kanun koyucu veya fayda ve zarar verici kabul ederse, böylesi birisi aslen Lâ ilâhe illallâh dememiş ve Allah'ı birlememiş, yani tevhid etmemiş olur. Bu nedenle biz eğer tevhid ehli olduğumuzu ve Allah'ı birlediğimizi söylüyorsak, kesinlikle ve kesinlikle yukarıda anlatılmaya çalışılan tevhidin manalarını kabul etmemiz ve Allah'ı bunların tamamında tek ve ortaksız kabul etmemiz gerekmektedir. Aksi halde Allah'ı birlememiş ve tevhid etmemiş oluruz.

Allah'ı birlememiz ve tevhid etmemiz gereken bir diğer nokta da ibâdetlerimizdir. Kişi kendisinden sâdır olan ve ibâdet kapsamına giren tüm fiillerini yalnız Allah'a yapmalıdır. Her ne zaman ibâdet kapsamına giren bir fiili Allah'tan başkasına sarf eder, yöneltirse, Allah'a ortak koşmuş ve tevhidini bozmuş olur.

Bu meseleyi daha iyi anlayabilmemiz için öncelikle insanın ibâdet sayılacak fiilleri nelerdir, onları bilmemiz gerekir. Bu konu çok önemli olduğu için dikkatini biraz toplamanı ve anlayarak okumanı rica ediyorum. Eğer bir yeri kaçırırsan lütfen tekrar geri dönerek yeniden oku ki, bu sayede dünyanın en önemli meselesi olan tevhidi iyi anlayasın ve bu noktada hataya düşmekten kendini koruyasın.

Değerli kardeşim; insanoğlunun bir takım fiilleri, yani yaptığı işleri, eylemleri vardır ve bunlar *"Zâhirî Fiiller"* ve *"Bâtınî Fiiller"* olmak üzere iki kısma ayrılır.

"Zâhirî Fiiller" demek; kişinin bedeni ile yaptığı ve insanların görebildiği işler, demektir.

"Bâtınî Fiiller" ise kişinin kalbi ile gerçekleştirdiği ve insanların göremediği işler, demektir. Şimdi bunları bazı örneklerle sana açıklamaya çalışayım.

İnsanın zâhirî fiillerine şunları örnek gösterebiliriz:

* Namaz kılmak,

* Kıyam, rükû ve secde etmek,

* Oruç tutmak,

* Kurban kesmek,

* Duâ etmek,

* Tavaf Yapmak.

Bu sayılan işlerin tamamı insanların görebildiği ve zahiren bilinebilen işlerdendir. Bunları çoğaltmak elbette mümkündür.

"Bâtınî Fiillere" gelince; bunlara da şunları örnek gösterebiliriz:

* Sevmek,

* Korkmak,

* Tevekkül etmek,

* İstiğâse, (yardım dilemek)[16]

* İstiâze (sığınmak)

* Tevbe etmek.

---

[16] İstiğâse eğer içten içe olursa, o zaman batınî amellerden sayılır; yok eğer dil ile söylenerek ifade edilirse, o zaman zahirî amellerden olur.

Bu sayılanlar insanların göremediği, bilemediği ve hissedemediği işlerdendir. Bunların yeri kalp olduğu için "batınî", yani insanın içinden yaptığı işler olarak adlandırılmıştır.

"Ben Müslümanım" diyen bir insanın burada sayılan ve sayılmayan bu tür amellerin tamamını yalnız Allah'a yapması ve bunlarla Allah'ı birlemesi gerekir. İşte tevhid de budur. Yani ibâdetlerimizde, fiillerimizde Allah'ı birlemek... İnsan her ne zaman bu fiillerinin tamamını Allah'a yöneltir ve sadece O'na yaparsa bu durumda Allah'ı birlemiş ve tevhid etmiş olur. Lakin her ne zaman bunlardan birisini bir başka varlığa sunarsa —ki bu varlığın kim ve ne olduğu hiç önemli değildir— o zaman Allah'a ibâdetinde şirk koşmuş ve tevhidini bozmuş olur. Yani bu durumda insan dinden çıkmış kabul edilir. "Ben Müslümanım" demesi ona bir fayda sağlamaz. Bu insanın tekrar Müslüman olabilmesi için yaptığı işten tevbe etmesi ve bir daha asla böyle bir hatanın içerisine düşmemesi gerekir.

Günümüzde birçok insanın bu meselede hataya düştüğünü söylememiz mümkündür. Hele hele bazı tasavvuf çevreleri bu noktada çok aşırıya kaçmaktadır. Onların bu aşırılıklarını şu birkaç örnekle izah edebiliriz.

Mesela duâ'yı ele alalım. Duâ etmek –senin de bildiğin üzere– bir ibâdettir. İnsanın Allah'tan başkasına duâ etmesi, isteklerini arz etmesi câiz değildir. Ama bazı guruplar başlarına bir musîbet geldiğinde hemen şeyhlerine, üstatlarına veya veli kabul ettikleri bazı zâtlara duâ eder ve sıkıntılarının giderilmesini onlardan talep ederler. Kitabın baş taraflarında da değinmiştim, kimileri kabirlerdeki bazı zâtlara duâ ederek kendilerine çocuk vermelerini ister, kimileri dara düştüklerinde "Allah" diyecekleri yerde "Seydam" diyerek onlardan yardım diler, kimileri de "Yetiş ya Geylânî! Gider sıkıntılarımı" diyerek yardım ve medeti on-

dan bekler. Tüm bunlar yalnız Allah'a yapılması gereken bir ibâdeti Allah'tan başkasına yapmaktır ki, kelimenin tam anlamıyla "şirk"tir.

Bir örnek daha verelim. Mesela kurban kesmek zahirî bir ibâdettir. İnsanın bunu yalnızca Allah'a yapması gerekir. Allah'tan başka hiçbir kimseye —bu kimse ne kadar büyük olursa olsun— kurban kesmesi câiz değildir. Ama maalesef bazı tasavvuf çevreleri ve kimi cahiller kabirlerde yatan büyük zâtlara(!) sıkıntılarının giderilmesi ve belaların def edilmesi için, onların adını anarak kurban keserler. Bundan sekiz-on yıl önce bir tanıdığımın, yakalandığı bir hastalıktan kurtulmak için Mevlânâ adına kurban kestiğini bizzat biliyorum. "Bu da mı var?" demeyin sakın! Büyük yatırlar olduğu zannedilen kimselerin bulunduğu şehirlere gidin veya doğudaki bazı bölgeleri gezin, benim dediğimi gözlerinizle göreceksiniz.

İşte bu tür şeyler asla câiz değildir ve bir ibâdeti Allah'tan başkası adına yapmak olduğu için şirktir. İnsan böyle yaparak tevhidini bozmuş olur.

Son bir örnek daha verelim: Kişinin kıyam etmesi, yani bir varlığın karşısında saygı ve tâzim ile ayakta durması ya da secde etmesi ibâdet niteliği taşıyan bir eylemdir. Bu eylemin, yalnız Allah'a yapılması gerekir. Peygamberimize bile yapılması asla söz konusu olamaz. Ama bu gün kimileri, bir takım amaçlar doğrultusunda bunu bazı zevâtın büstleri, heykelleri veya portreleri karşısında yapmaktadır. Hem de saygıyla ve kımıldamadan!

Hani kıyam bir ibâdetti ve Allah'tan gayrisine yapılmazdı?! Ne oldu? İş menfaate gelince hüküm değişti mi? Asla! Bu tür işler ibâdettir ve Allah'tan başkasına yapılmaz. Her kim bunları

Allah'tan başkasına yaparsa, tevhidini bozmuş ve Rabbine ibâdetinde ortak koşmuş olur. Kabul etsin veya etmesin...

İşte bu nedenle insanın, ibâdet manası taşıyan kendi fiillerinin ne olduğunu iyi bilmesi ve nerede ne yaptığını çok iyi tespit etmesi gerekmektedir; aksi halde her an farkında olmadan şirke düşerek tevhidini bozabilir.

Buraya kadar anlatmaya çalıştığımız şeyler, tevhidin ne anlama geldiğini, Allah'ı nasıl birlememiz gerektiğini ve buna benzer bazı meseleleri ortaya koymaktadır. Eğer sen de tevhid ehli olmak ve Rabbini birlemek istiyorsan, bu sayılanlara dikkat etmeli ve asla bu nokta da şirke düşmemelisin.

Allah, beni ve seni yaşadığımız sürece kendisini birleyen, tevhid eden ve asla kendisine şirk koşmayan kullarından eylesin. Allahumme Âmîn.

RASÛLULLAH'IN ÇOCUKLARA İLK ÖĞRETTİĞİ AYETLER

Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* gerek ailesindeki küçüklere, gerekse etrafındaki diğer çocuklara ilk olarak çok dikkat çekici ve bizlere adeta mesaj verici bir ayeti ezberletir, öğretirdi. Bu ayetler, en öz ve net biçimde tevhidi vurgulayan, Allah'ın eş ve çocuk edinmediğini ifade eden ve Allah'ın bütün kâinatta yegâne hâkim, tek otorite olduğunu ortaya koyan ayetlerdir. Şu rivayetlere bir göz attığımızda Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*'in tevhid konusunda ne kadar hassas davrandığını, bu konuya ne denli önem verdiğini çok rahat bir şekilde görebiliriz.

İbn-i Ebî Şeybe'nin *"el-Musannef"* adlı eserinde[17] şöyle geçer: Abdu'l-Muttalip ailesinden bir çocuk güzelce konuşmaya başlayınca Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* ona yedi kere şu ayeti okutur, öğretirdi:

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا

"De ki: Hamd, hiçbir çocuk edinmeyen, <u>hâkimiyette ortağı olmayan</u>, âcizlikten dolayı bir yardımcıya ihtiyacı bulunmayan Allah'a mahsustur. Sen O'nu tekbir ile yücelt." *(İsrâ Suresi, 111)*

Bazı rivayetlerde[18] Furkan Suresi'nin başı olan şu ayetleri öğrettiği de nakledilmiştir:

---

[17] Bkz. 3517 numaralı rivayet.

[18] Bkz. Tefhîmu'l-Kur'ân, 3/572.

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَّرَهُ تَقْدِيرًا

"Âlemlere bir uyarıcı olsun diye kulu (Muhammed'e) ***Furkân'ı indiren Allah'ın şanı ne yücedir! O Allah ki, gökle-rin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği kendisine ait olandır. Çocuk edinmemiştir. Hâkimiyetinde hiçbir ortağı da yoktur. O, her şeyi yaratmış ve yarattığı o şeyleri bir ölçüye göre takdir etmiştir."*** *(Furkan Suresi, 1, 2)*

Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*'in küçücük beyinlere nakşettiği bu ayetlerden ne yazık ki bu günün nice büyükleri habersiz yaşamaktalar. O, küçücük çocuklara bile Allah'ın tek hâkim ve otorite olduğunu, yerde ve gökte O'ndan başka söz sahibi bir varlığın olamayacağını öğretiyor ve bu hakikati gönüllere nakşetmek için ayetler ezberletiyordu.

Peki ya biz ne yapıyoruz?

Biz de çocuklarımıza veya çocuklarımızın çocukları olan torunlarımıza bu hakikatleri öğretiyor muyuz?

Ne yazık ki, bu sorumluluğu yerine getirmiyor, çocuklarımıza bu gerçekleri öğretmiyoruz. Hatta bırakın onlara öğretmeyi, kendimiz bile bu gerçekleri gereği gibi bilmiyoruz.

Oysa bu ve benzeri gerçekler bir babanın yavrularına öğretmesi ve belletmesi gereken ilk bilgilerdir. Eğer babalar yavrularına bu gerçekleri belletmezlerse, onlara, yavrularını ellerine teslim ettikleri dinsiz, imansız adamlar mı belletecek?

Şayet bizim babalarımız bizlere Allah'ın bu ayetlerini öğretip anlatsalardı, sanırım bu günkü halde olmaz ve Rabbimize bu konularda şirk koşmazdık. Ama gelin görün ki, toplumumuz bu noktada çok büyük bir yanılgının içinde yüzmektedir.

Peygamber Efendimizden çok önceleri yaşayan ve son derece hikmetli bir kul olan Lokman *aleyhisselâm* da çocuğuna ilk olarak tevhîdi öğütlemiş ve hiçbir şekilde Allah'a şirk koşmaması gerektiğini diğer tüm nasihatlerden önce zikretmiştir. Rabbimiz onun bu nasihatlerini bize şöyle bildirir:

"Hani bir zamanlar Lokman, oğluna öğüt vererek: 'Yavrucuğum! <u>Sakın ha Allah'a şirk koşma!</u> Doğrusu şirk, büyük bir zulümdür' demişti...

Lokman *aleyhisselâm* öğütlerine şöyle devam eder:

"Yavrucuğum! Yaptığın iş *(iyilik veya kötülük),* ***bir hardal tanesi ağırlığında bile olsa ve bu, bir kayanın içinde veya göklerde yahut yerin derinliklerinde bulunsa yine de Allah onu*** *(senin karşına)* ***getirir. Doğrusu Allah, en ince işleri görüp bilmektedir ve her şeyden haberdardır.Yavrucuğum! Namazı kıl, iyiliği emret, kötülükten vazgeçirmeye çalış, başına gelenlere sabret. Doğrusu bunlar, azmedilmeye değer işlerdir. Küçümseyerek surat asıp insanlardan yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme! Çünkü Allah, hiçbir kibirleneni, övüngeni sevmez. Yürüyüşünde tabiî ol. Sesini alçalt. Çünkü seslerin en çirkini, şüphesiz eşeklerin sesidir!"*** *(Lokman Suresi, 13-19)*

Biz Müslümanların da gerek peygamberlerin, gerekse diğer salih kulların yoluna uyarak tevhid içerikli bu ve benzeri ayet ve hadisleri çocuklarımıza öğretmesi, bunların ne anlama geldiği hakkında onlara bilgi vererek sağlam bir İslam akidesinin temellerini oluşturması gerekmektedir.

ALLAH'IN AFFETMEYECEĞİ TEK GÜNAH: ŞİRK

Buraya kadarki bölümlerde hep Lâ ilâhe illallâh'ın ne manalara geldiğini, tevhidin ne olduğunu ve imanla alakalı bazı hususları anlatmaya çalıştık. Burada ise bunları bozan ve insanı dinden çıkararak "müşrik" yapan bazı amelleri anlatmaya çalışacağız. Lakin konumuza giriş yapmadan önce şirkin ne olduğunu ve şirkle alakalı bazı önemli bilgileri izah etmemiz gerekecektir; zira bir şeyin detayını bilebilmek için, aslını bilmek gerekir.

Konuya öncelikle birkaç misal vererek şirkin ne kadar tehlikeli ve uzak durulması gereken bir şey olduğunu vurgulayarak başlayacağım.

Şimdi bir bardak düşün... İçerisinde tavşankanı gibi içilmeye hazır bir çay. O kadar güzel görünüyor ki, hemen içmek istiyorsun. Lakin ortada bir problem var. Birisi, senin içmek istediğin bu mükemmel çayın içerisine bir damla, ama sadece bir damla idrar/sidik dökmüş. Ne yaparsın? Bu mükemmel ve tavşankanı gibi çayı içer misin?

İçmezsin herhalde.

Neden?

Çünkü içerisine bir damla sidik dökülmüş de ondan.

Peki, "Ama hocam bardağın % 99'u temiz" diyebilir misin?

Diyemezsin; çünkü o % 1 oranındaki sidik bardaktaki bütün çayı pislemiştir.

İşte içerisine bir damla sidik dökülen bir çay nasıl ki necis ve pis oluyorsa, insanın imanına bulaşan bir tek şirk de aynı şekilde imanı bulandırır, onu necis ve pis yapar.

Bir örnek daha vereyim. Yetmiş yaşında bir adam düşün ki, bu adam tam elli yıldır evli. Eşi ile son derece mutlu ve huzurlu. Tıpkı iki kumru gibi birbirine bağlı ve âşıklar. Ama gelin görün ki, bu elli yılın ardından kadın yatağına bir başka erkeği alıyor ve eşini aldatıyor!

Bu manzarayı gören adamcağız ne yapar?

Eğer namuslu ise önünde iki seçenek vardır: 1- Ya kadını boşar. 2- Ya da kadını öldürür. Bu aldatmanın ardından şöyle der mi hiç: Ama canım elli yılın hatırı var, bir kereden ne olacak!

Namuslu bir kimse böyle demez, diyemez.

İşte bir kadının, yalnızca bir kereliğine yatağına başka bir erkeği alması nasıl ki kabul edilemez bir suç ise, nasıl ki bu iş elli yıllık bir evliliği bir anda yok ediyor, köküne kezzap suyu döküyor ise, insanın imanına bulaşan tek bir şirk de aynı şekilde bağışlanmaz bir suçtur ve insanın imanını yok eder, köküne kezzap suyu döker.

İşte şirk böyle bir şeydir, yani insanın imanını bir anda alıp götüren pis bir şey. Bu nedenle ömürde bir kere bile olsa, asla insanın onun içerisine düşmemesi gerekir. Aksi halde sidik örneği veya biraz önceki misal gibi insanın imanını mahveder, kökünden kurutur.

Bir insanın, yanlış olduğunu bilmediği bir şeyin içerisine düşmesi muhtemeldir. Zehirin öldürücü olduğunu bilmeyen bir kimse onu çay niyetiyle içebilir. Ya da sobanın yaktığını bilmeyen bir çocuk ona elini uzatıp dokunabilir. Ama zehirin öldürdüğünü, sobanın yaktığını bilen, bir daha ona yaklaşır mı? İşte

şirk meselesi de tıpkı böyledir. Eğer biz şirki ve hangi şeylerin insanı şirke düşürdüğünü bilmezsek her an ona bulaşabiliriz. Ama şirki ve hangi işlerin insanı şirke götürdüğünü bilirsek, canımızı almaya kalksalar bile bizi şirke düşüremezler. Bu nedenle ne yapıp-edip şirki ve hangi amellerin insanı şirke düşürdüğünü bilmemiz, öğrenmemiz gerekmektedir.

Konuya öncelikle şirkin tanımı ile başlayacağım. İşte sana meselenin detayı.

Tanımı: Şirk, sözlükte "ortak olma, denk tutma, eşit kabul etme" anlamındadır. Istılahta, yani İslam'ın kullanımında ise:

صرف شيئ من خصائص الله الي غير الله

"Allah'a ait olan özelliklerden her hangi birisini bir başkasına vermek" demektir.

Bu tanımı iyi ezberlemeni ve hiç aklından çıkarmamanı tavsiye ederim; zira bu, hayatının her alanında seni karşılaştığın şirklere karşı uyaracak ve şirk olan bir şeyi anımsamanda sana yardımcı olacaktır.

Bu tanım, İslam âlimlerinin ortaya koyduğu birinci tanımdır. Bir diğer tanıma göre ise şirk:

صرف عبادة من العبادات الي غير الله

"İbadetlerden herhangi birisini bir başka varlığa sunmak" demektir.

İşin aslı her iki tanım da bir noktada birleşmektedir. İşte tüm İslam âlimlerinin şirke verdiği mana budur.

Birinci tanıma tekrar dönelim. Bu tanımı kesinlikle adın gibi ezbere bilmen gerekir. Dedik ki: Şirk *"Allah'a ait olan özelliklerden her hangi birisini bir başkasına vermek"* demektir. Bir insan Allah'ın özelliklerinden her hangi birisini bir varlığa verir

veya nispet ederse kesinlikle Allah'a şirk koşmuş olur.

Biz "Allah'a ait olan özellikler" dediğimizde bir soru hemen kendisini ortaya atıyor:

Nedir Allah'ın özellikleri?

Bu soruya cevap vermeye gerek duymuyoruz; zira sen zaten bu sorunun cevabını biliyorsun. Fazla değil, hemen birkaç konu geriye, kitabın ilk sayfalarına git ve orada sana "Lâ ilâhe illallâh"ın anlamlarına dair anlatmış olduğum şeyleri düşün. Hatırladın değil mi? Hani demiştim ya, "Lâ ilâhe illallâh" demek, aynı zamanda Allah'tan başka yaratıcı yoktur, Allah'tan başka kanun koyucu yoktur, Allah'tan başka duâlara karşılık veren yoktur... diye, işte onların her biri, Allah'ın birer özelliği ve "Hasâisi" dediğimiz bazı nitelikleridir.

İşte bunlardan her hangi birisini bir varlığa vermek, insanı şirk çukuruna düşüren amellerdendir.

Ben meselenin daha iyi anlaşılmasını sağlamak için yine de bazı örnekler vereceğim. Mesela:

❖ Hüküm ve kanun koymak Allah'ın özelliklerinden birisidir.

Rabbimiz bu hususta şöyle buyurur:

إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ

"Hâkimiyet yalnızca Allah'ındır." *(Yusuf Sûresi, 40)*

أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ

"Dikkat edin! Yaratmak da *(yarattıklarına)* ***emretmek*** *(hükmetmek)* ***de Allah'a aittir."*** *(A'raf Sûresi, 54)*

وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا

"O, hâkimiyetine hiç kimseyi ortak etmez!" *(Kehf Sûresi, 26)*

Bu ve benzeri daha nice ayet, mutlak hâkimiyet ve egemenliğin yalnızca Allah'a ait olduğunu ortaya koymaktadır. O, dilediği kanunu koyar, dilediğini emreder, dilediğini yasaklar. Hiç kimsenin O'nu sorgulama ve O'na itiraz etme yetkisi yoktur. Çünkü mutlak Hâkim O'dur.

İşte bu nedenle bir kulun kalkıp da Allah'ın kanunlarına aykırı kanunlar yapması veya bu anlamda yasalar çıkarması asla olacak bir şey değildir. Eğer böylesi bir işe girişir ve Kitabullah'a aykırı yasalar yaparsa, Allah'a ait olan bu özelliği kendisinde gördüğü için kendisini adeta 'ilah' yerine koymuş olur.

Aynı bunun gibi, bir kimse de kalkar ve böylesi işler yapan kimselere bu noktada destek verir ve onlara arka çıkarsa Allah'a ait olan hâkimiyet hakkını başkasına verdiği için şirk koşmuş ve dinden çıkmış olur.

Böylesi bir insanın, bir tutam sakalının olması veya gece gündüz Allah'a ibâdet etmesi hükmü değiştirmez. Bu insan Allah'a ait olan bir özelliği bir başkasına verdiği için kesinlikle şirke düşmüş ve —Allah muhafaza buyursun— ebedî cehennemi hak etmiş olur.

Bir örnek daha verelim:

❖ Gaybı bilmek yalnız Allah'a has olan bir özelliktir. Mutlak gaybı yalnız O bilir. Kıyametin ne zaman kopacağını, insanın nerede ve ne zamanda öleceğini, rahimlerde olan çocukların nasıl olacaklarını ve bunun gibi daha nice şeyleri yalnız ve yalnız Allah bilir. Hiçbir kimsenin bu noktada bir bilgisi yoktur ve olamaz da...

Rabbimiz şöyle buyurur:

عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَى غَيْبِهِ أَحَدًا

"O, gaybı bilendir ve gaybına hiçbir kimseyi muttali kılmaz." *(Cin Sûresi, 26)*

Bir diğer ayette de şöyle buyurur:

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ

"Allah sizleri gayba muttali kılacak değildir." *(Âl-i İmrân Sûresi, 179)*

Bu ayetlerden anlaşıldığına göre, mutlak gaybı bilmek yalnız Allah'ın elinde olan bir şeydir. Hiçbir kimsenin bu noktada bir bilgisi yoktur. Eğer bir kimse çıkar da gaybı bildiğini iddia ederse Allah'a ait olan bir özelliği kendisinde gördüğü için —bir tutam sakalı dahi olsa— şirk koşmuş ve dinden çıkmış olur.

İşte bu örnekler, sanırım sana bazı ipuçları vermiştir. Sen, Allah'ın diğer özelliklerinde meydana gelen şirkleri bu iki misale kıyaslayarak tespit edebilirsin. Allah beni ve seni şirkin her türlüsüne düşmekten koruyup muhafaza etsin.

Şirk Tüm Amelleri Boşa Çıkarır

Bunu biliyor muydun? Yani şirkin, insanın yaptığı tüm güzel ve salih ameli yok edip boşa çıkardığını... Evet, şirk kesinlikle insanoğlunun yapmış olduğu tüm güzel ve kıymetli amelleri silip süpüren bir şeydir. Bir bardağın içerisinde hem su hem de içki nasıl ki birbirine zarar vermeksizin duramazsa, aynı şekilde iman ve şirk de bir arada birbirine zarar vermeksizin asla duramaz. Birinin varlığı halinde öbürünün yokluğu kesindir. Aksinin iddia edilmesi akıllı birisinin yapacağı bir şey değildir.

Bir insan hayatının tamamını Allah'a ibâdet ve itaatle geçirirse; namaz kılsa, oruç tutsa, zekât verse, hacca gitse, fakir ve miskinleri gözetse... kısacası hayır ve hasenat yönünden birçok sâlih amel işlese, ama bununla birlikte kendisini dinden çıkaran tek

bir eylemde bulunsa —Allah korusun— tüm yaptığı ameller boşa gider ve ebedi cehennemi hak edenlerden olur. Aşağıda mealini vereceğim ayetler bunun delilidir.

***"Eğer <u>onlar</u>** (peygamberler) **<u>dahi</u> şirk koşsalardı, yaptıkları her amel boşa giderdi."** (En'am Sûresi, 88)*

***"Andolsun, sana ve senden öncekilere vahyolundu ki: <u>Eğer sen bile şirk koşarsan, yemin olsun ki amelin boşa çıkar</u> ve muhakkak zarar edenlerden olursun."** (Zümer Sûresi, 65)*

Altı çizili olan yerleri görüyor musun? Ne kadar ürpertici, değil mi?

Allah'ın peygamberleri ve Efendimiz Muhammed aleyhisselâm dahi şirk koştuğunda —ki bu mümkün değildir—amelleri boşa çıkacaksa, peki ya bizim gibi günahkâr ve değersiz kulların hâli nasıl olur?

Hiç Allah'ın peygamberleri şirk koşar mı?

Bu mümkün mü?

Ama Allah meselenin ciddiyetini bize kavratmak için böylesi dehşet ve etkileyici bir örnek vermiştir. İşte bu nedenle sen, eğer amellerinin boşa gitmesini istemiyorsan, o zaman şirkin her türlüsünden sakınmalı ve hayatını şirkten uzak tutmalısın.

Şirk Bağışlanması Mümkün Olmayan Bir Günahtır

Şirk, samimi bir şekilde tövbe edilmediği takdirde asla bağışlanmayacak bir ameldir. Allah celle celaluhu dilediği zaman tüm günahları; içki içilmesini, zina edilmesini, kumar oynanmasını ve benzeri haramları affettiği halde şirki affetmemekte, onun için özel bir tevbe beklemektedir. Özel olarak tevbe edilmediği sürece bağışlamayacağını söylemiştir. Şimdi şu ayetleri Allah için iyi

düşün ve gerekirse tekrar tekrar oku.

"Doğrusu Allah kendisine şirk koşulmasını affetmez. Ondan başkasını da dilediğine bağışlar. Allah'a şirk koşan kimse büyük bir günah ile iftira etmiş olur" *(Nisa Sûresi, 48)*

Peygamberimiz Şirkten Sürekli Allah'a Sığınmıştır

Allah Râsulü'nün şirke düşmesi ve Allah'a ortak koşması – biraz önce de ifade ettiğimiz gibi– mümkün değildir. Allah, haddi zatında onunla şirki yerle bir etmeyi ve yeryüzünün tamamından silmeyi murâd etmiştir. Kendisi vasıtasıyla şirki yok edeceği zata, hiç şirk koşturur mu?

Ama buna rağmen O, şirke bulaşmamak için sabah-akşam sürekli Rabbisine duâ etmiş, yalvarmış ve kendisini korumasını talep etmiştir. Şöyle yakarmıştır:

اللهمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أُشْرِكَ بِكَ وَأَنَا أَعْلَمُ ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لاَ أَعْلَمُ

"Allah'ım! Bilerek şirk koşmaktan sana sığınırım. Bilmediğim şeyler hususunda da senden bağışlanma dilerim."[19]

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَ مِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَ شِرْكِهِ

"Allah'ım! Senden başka hiçbir hak ilah olmadığına şahadet ederim. Nefsimin şerrinden, şeytanın da şer ve şirkinden sana sığınırım."[20]

اَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ منَ الْكُفْرِ وَ الْفَقْرِ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ

"Allah'ım! Küfürden, fakirlikten ve kabir azabından sana sığınırım. Senden başka hiçbir hak ilah yoktur"[21]

---

[19] Buharî "el-Edebu'l-Müfred" adlı eserinde rivayet etmiştir. Bkz. 716 numaralı rivayet.

[20] Tirmizi, 3392.

[21] Ebu Davut, Edep 324.

O, Allah'ın peygamberi ve en sevgili kulu olmasına rağmen her daim şirke düşmemek için Allah'a yalvarıyorsa, garantisi olmayan bizlerin çok daha fazla uyanık olması ve sürekli teyakkuzda bulunması gerekmektedir.

Günümüzde Yaygın Olan Şirk Çeşitleri

Şirkin çeşit ve kısımlarını saymak mümkün değildir. Ama toplumumuzda yaygın olan şirk çeşitleri özetle şunlardır.

1- Hâkimiyet Şirki. Şirkin bu kısmını kitabımızın muhtelif yerlerinde etraflıca izah ettiğimiz için tekrar etmeyeceğiz. Ama okuyucudan şunu bilmesini isteriz ki, bu gün dünya üzerinde en yaygın olan şirk çeşidi belki de budur. Bu gün Allah'ın rahmet ettikleri hariç insanların büyük bir kısmı —maalesef— Allah'ın bu hakkını alıp Allah'tan başkalarına vermekte ve hâkimiyette Allah'a şirk koşmaktadır.

2- İtaat Şirki. Şirkin bu kısmı kulun, Allah'ın izin vermediği konularda kanun çıkaranlara ve Allah'ın serbest bıraktıklarını yasaklayan, yasakladıklarını da serbest bırakanlara itaat edip destek vermesi ile meydana gelir. Yani, küfür kanunlarında, kanun yapanlara itaat etmek şirktir. Yüce Allah şöyle buyurur:

"Eğer onlara itaat ederseniz hiç şüphe yok *ki (o zaman)* ***siz de müşrik olursunuz"*** *(En'am Sûresi, 121)*

Allah Teâlâ ölmüş hayvanın etini yemeyi yasaklayınca Mekkeli müşrikler Müslümanlara: "Bir hayvanı siz öldürünce (kesince) helal oluyor da, Allah (tabiî bir ölümle) öldürünce niye helal olmasın?" diye itirazda bulundular. Bu itiraz karşısında bazı Müslümanların kalbinde bir şüphe hali belirdi. Bunun üzerine Allah Teâlâ bu ayeti indirdi. [22]

[22] İbn-i Kesir, 2/231.

Ayet Allah'ın haram kılmış olmasına rağmen ölü hayvan etini yiyen kimselerin, sırf müşriklere itaat ettiklerinden ötürü şirke düşeceklerini bildirmektedir. Büyük bir İslam âlimi olan İbn-i Kesir, bu ayetin tefsirinde şöyle der:

"Eğer siz Allah'ın şeriatından başkalarının sözlerine döner ve bunu Allah'ın emrinin önüne geçirirseniz –ki bu şirktir- sizler de müşrik olursunuz."

Bugün de durum farklı değildir. Birileri, çıkardıkları yasa ve kanunlarla Allah'ın yasaklarını serbest, emrettiklerini de yasak yapmakta, birileri de bu tür insanlara destek verip arka çıkmaktalar. Bu iki sınıfın da yaptığı iş şirktir ve hemen tevbe etmeleri gerekir. Oysa Allah'ın zikrettiğimiz bu ayeti, kanun koyma noktasında kâfirlere itaat edenlerin net olarak şirke düşeceklerini ifade etmektedir. Hem de bunu öyle vurgulu bir şekilde ifade etmektedir ki, Arapça bilenler bunu çok iyi anlarlar.

İşte bu amel günümüzün şirklerinden birisidir ve bizim bu amelden son derece sakınmamız ve uzak durmamız gerekmektedir.

3- Velâyet Şirki. "Velâyet" kelimesi Arap dilinde: Dostluk kurma, iki tarafın birisine yakın olma, kalben sevgi duyma, azalar ile yardım etme, destek verme, müttefik olma gibi anlamlara gelmektedir. İslam bu kelimeyi genel olarak *"müminlerin aleyhinde kâfirlere yardım etme"* anlamında kullanmıştır. Dolayısıyla bir insan bir kelime, bir söz veya bir işaretle bile müminlerin aleyhinde kâfirlere yardım edecek olsa, kâfirlere velâyet verdiğinden dolayı dinden çıkmış ve şirke düşmüş olur. Müminlerin sırlarını, gizliliklerini ve sadece kardeşlerinin bilmesi gereken bilgileri tâğutlara ispiyon etmesi de, velayet şirkinin içine girer amellerdendir.

Bu amelin insanı dinden çıkardığının birçok delili vardır. Allah Teâlâ şöyle buyurur:

"Müminler, müminleri bırakıp da kâfirleri veli *(dost, sırdaş, yardımcı, lider)* ***edinmesinler. Kim böyle yaparsa Allah ile bir bağı kalmaz."*** *(Âl-i İmran Sûresi 28)*

Ayetin **"*Allah ile bir bağı kalmaz*"** kısmı, bu amelin insanı dinden çıkardığının en net delillerindendir.

Rabbimiz yine şöyle buyurur:

"Ey iman edenler! Yahudi ve Hıristiyanları veli *(dost, sırdaş, yardımcı, lider)* ***edinmeyin. Onlar birbirlerinin velileridirler. Sizden her kim onları veli edinirse, kuşkusuz o da onlardandır. Şüphesiz Allah, zalimler topluluğunu doğruya iletmez."*** *(Maide Sûresi, 51)*

Bu ayet de kâfirleri veli, yani dost, sırdaş, yardımcı, lider edinmenin insanı kâfir ve müşrik yapacağının en net delillerindendir. Ayetin **"*o da onlardandır*"** kısmı, bunun en bariz göstergelerindendir.

Konuyla alakalı detaylı bilgi isteyenler, ilgili ayetlerin tefsirlerine temel Ehl-i Sünnet kaynaklarından bakabilirler.

4- Yardım Dileme ve Medet Umma Şirki. Sadece ve sadece Allah'ın güç yetirebileceği bir konuda mahlûktan yardım ve medet istemek de kişiyi dinden çıkaran şirk amellerindendir. Kişinin yardım dilemesi ve medet beklemesi ibâdet niteliği taşıyan bir eylemdir. İbadeti ise Allah'tan başkasına sarf etmek şirktir.

Kişilerin Allah'a daha yakın olma maksadıyla, Allah'tan başkalarına yönelmeleri, onlara duâ etmeleri, dilek ve isteklerini Allah'a değil, bu şahıslara yöneltmeleri bugün karşılaştığımız bariz

şirk çeşitlerindendir. Bu konuyla alakalı detayları kitabımızın baş taraflarında zikrettiğimiz için çok fazla üzerinde durmayacağız.

Bu saydıklarımız en yaygın olan şirk çeşitleridir. Bunların haricinde de halkımızın düştüğü daha birçok şirk türü bulunmaktadır. Bunlara aşağıda zikredeceğimiz şeyleri örnek verebiliriz.

- Allah'tan başkasının gaybı bildiğine inanmak,
- Allah'ın şeriatına dayanmayan yasalarla hükmetmek,
- İslam'ın tümünden veya bir kısmından hoşlanmamak,
- Kur'ân ve Sünnetteki hükümlerle veya Müslümanlarla alay etmek,
- Şeyhlerin kalplerden geçenleri bildiğine inanmak,
- Sihir ve kehânet gibi şeylerle insanların arasını açmak,
- Müslümanlarla savaşmak,
- Putlara kıyam etmek, onlara saygı göstermek,
- Allah'tan başkalarının şifa verebileceğini iddia etmek...

ÜMMETİN MEÇHULÜ: "TÂĞUT"

Başlıkta gördüğün bu kelime, belki de bu güne kadar ilk defa duyduğun bir şeydir. Kim bilir belki de sesli namazlarda arkalarında namaz kıldığın hocaların okuduğu; ama senin hiç de farkına varmadığın bir lafız da olabilir.

Bu kelime öylesine önemli, öylesine mühimdir ki, Kur'ân üzerinde araştırma yapan ve İslam'ı öğrenmek isteyen bir şahsın mutlaka onu etüt etmesi, öğrenmesi ve manaları üzerinde uzun uzun düşünmesi gerekir; zira bir insanın Müslüman olabilmesi ve cenneti hak etmesi ancak ve ancak bu kelimenin kapsamına giren nesneleri, şahısları ve kurumları inkâr etmesine bağlıdır. Bir insan bu kavramın kapsamına giren varlıkları, şahısları ve kuruluşları reddetmeden İslam ile şereflenemez, Müslüman olamaz! İşte bu nedenle çok önemlidir.

Senin cennet veya cehennemine sebep olacak bir şeyi öğrenmeyi terk etmek veya ihmal etmek kadar yanlış bir iş var mıdır şu dünyada? Kıymetsiz, değersiz ve çok da gerekli olmayan şeyleri bile elde etme adına günlerini feda eden insanlar, acaba neden cennet veya cehennemi olacak bir şeyi öğrenmekten geri dururlar anlamak mümkün değil!

Bu gün insanlara bu kelimeyi telaffuz ettiğimiz zaman trajikomik bir manzarayla karşı karşıya kalıyoruz. İnsanlara *"Tâğut'u red ve inkâr etmelisiniz" dediğimizde "Tavuk mu? Tavuk nasıl inkâr edilebilir ki?"* şeklinde çok komik, bir o kadar da üzücü bir cevapla karşılık veriyorlar. Maalesef ve maalesef ki in-

sanlarımız daha "tâğut" kelimesini "tavuk" şeklinde anlıyor. İşte bu kadar Kur'ân'dan ve Kur'ân hakikatlerinden uzaklaştırılmışız.

Oysa kardeşim, tüm peygamberler insanları tâğuttan ve tâğut kapsamına giren nesne ve şahıslardan sakındırmışlardı. Yani bu o kadar önemli bir kelimeydi ki, gelmiş-geçmiş tüm rasullerin ortak daveti ve müşterek çağrısı olmuştu. Rabbimiz Nahl Sûresi, 36. ayette şöyle buyurur:

"Biz her ümmete, Allah'a ibâdet edin ve tâğuttan kaçının diye *(tebliğ yapan)* ***bir peygamber gönderdik."***

Bu ayet-i kerîme net olarak ortaya koymaktadır ki, her peygamber kendi kavmini tâğuttan sakındırmış ve onları tâğutla içli-dışlı olmaktan uzak tutma adına kendilerini uyarmıştır.

Mesele bu kadar önemli ve mühim olmasına rağmen halkımız —biraz önce de değindiğim gibi— bu kelimeyi bilmek, tanımak şöyle dursun, daha duymamıştır bile. Bu bile meselenin boyutlarını ortaya koyma noktasında yeterlidir sanırım.

Kardeşim, şimdi nefsine dön ve Allah için kendine bir sor:

* Tüm peygamberler kavimlerine bu kelimenin manasını anlattığı halde, ben bu kelimeyi ne kadar biliyor ve ne kadar tanıyorum?

* Bu kelimenin kapsamına giren insanlarla ilişkim ne düzeyde?

* Onlara nasıl bir tavır alıyor, onlarla mücadele için neler yapıyorum?

Bu soruları iç âleminde güzelce cevaplandırdığın zaman inanıyorum ki, hakkın kapısı sana da açılacak ve sen de inşâallah tüm peygamberlerin sakındırdığı bu tâğuttan hakkıyla uzak

durmaya başlayacaksın. Biliyorum, bu satırları okurken sen de belki "Neymiş bu tâğut ya hu!" diye içinden mırıldanıyor ve bir an önce onun ne anlama geldiğini öğrenmek istiyorsun. Sözü daha fazla uzatmadan seni bu kelime ile tanıştırayım ki, sen de hakkıyla ondan ve onun kapsamına giren şeylerden kendini uzak tutabilesin.

Tâğut mu? O da Ne?

Tâğut kelimesi sözlükte *"Haddi aşmak, azmak, belirlenmiş sınırı geçmek"* gibi anlamlara gelir. Ama bizim için önemli olan bu kelimenin sözlükte nasıl kullanıldığı değil, İslam'ın bu kelimeye ne anlam yüklediğidir. Bu nedenle bizim bu kelimenin İslamî ıstılahta nasıl kullanıldığına ve Kur'ân'ın bu kelimeye hangi anlamları yüklediğine bakmamız gerekmektedir.

Kur'ân bu kelimeyi *"Allah'ın dışında ya da Allah ile beraber kendisine ibâdet ve itaat edilen, O'nun hükümlerini tanımayan ve insanları Allah'ın dininden uzaklaştıran tüm varlıklar"* şeklinde tanıtıyor. Yani bir varlık eğer Allah ile birlikte veya Allah'tan bağımsız olarak kendisine ibâdet edilmesine müsaade ediyor[23] veya mutlak anlamda kendisine itaat edilmesi gerekti-

---

[23] Burada şöyle bir itiraz ortaya atılabilir: *"Allah'ın dışında ya da Allah ile beraber kendisine ibadet edilen bir varlık eğer tâğut oluyorsa, acaba birilerinin, kendisine ibadet ettiği Hz. İsâ gibi zatlar da tağut oluyor mu?"* Bu soru aslında çok yerinde ve mantıklı bir sorudur. Bu sorunun cevabı şu şekildedir: İslam âlimleri tağutu tanımlarken özellikle *"kendisine ibadet edilmesine müsaade eden ve bundan razı olan"* kaydını zikretmişlerdir. Dolayısıyla Hz. İsâ gibi Allah'a kul olan zatlar, asla kendilerine yapılan ibadetlerden razı olmamışlardır ve olmayacaklardır. Bu nedenle onların bu tanım kapsamına girmeleri söz konusu değildir. Ama bu gün bazı tasavvuf çevrelerinde kimi şeyh efendiler kendilerine secde edilmesine müsaade etmekte ve yalnızca Allah'a yapılması gereken bir ibadetin taraflarına yöneltilmesine razı olmaktadırlar. Onlardan her kim böyle bir şeyin yapılmasına razı olursa kesinlikle kafir olur ve Kur'an'da tabir edilen "tâğut" kavramı onun için de kullanılır.

ğini söylüyorsa o artık "tâğut" olmuş olur.

Kur'ân Firavun'a "Tâğut" Diyor

Kur'ân'da zikri geçen Firavun, Hz. Musa döneminde yaşayan Mısır kralının adıdır. Bu şahıs kendi döneminde elinde bulundurduğu topraklarda Allah'ın kurallarını hiçe sayarak bir idarede bulunmuş ve insanları bu idareye itaat etmeye zorlamıştır. Onun bu tutumundan dolayı Kur'ân ona "tâğut" ismini vermiş ve o dönemdeki insanlara onu reddetmelerini emretmiştir. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Firavun'a git, çünkü o tâğut olmuştur." *(Tâhâ Sûresi, 24)*

Hz. Musa ve Hz. Harun'a hitaben de şöyle demiştir:

"Firavun'a gidin, çünkü o tâğutlaşmıştır." *(Tâhâ Sûresi, 43)*

Aynı ifade Naziât Sûresi 17. ayette de mevcuttur.

Tüm bu ayetler gösteriyor ki Hz. Musa dönemindeki Firavun, kelimenin tam anlamıyla bir "tâğut" olmuş ve haddi aşmıştı.

Bir insan, konumu ve durumu ne olursa olsun asla Allah'ın haklarına müdâhale edemez; çünkü o bir insandır, yani yaratılmış bir varlıktır. Tüm yaratılmışlar için Allah tarafından belirlenen bir sınır, bir had vardır. İşte yaratılan varlık her ne zaman bu sınırı aşmaya kalkar ve Allah'a ait olan alana müdahale etmeye girişirse haddini aşmış ve sınırı geçmiş olur. Yani Kur'ân'ın tabiriyle "tâğut" olur.

Firavun da Allah'ın kendisi için belirlemiş olduğu sınırı aşmış ve Allah'ın hakkı olan hâkimiyeti kendinde görmeye başlamıştı. Kur'ân onun şöyle dediğini haber verir:

"Firavun, kavmine seslenerek dedi ki: Ey kavmim! <u>Mısır'ın hâkimiyet ve egemenliği benim değil mi? Hâlâ görmüyor musunuz?"</u> *(Zuhruf Sûresi, 51)*

Buradan anlaşılıyor ki hangi çağda olursa olsun, eğer birileri Allah'ın bazı haklarına müdâhale etmeye kalkışır ve sadece Allah'a özgü olan bazı vasıfları kendilerinde görmeye başlarlarsa, onlar da tıpkı Firavun gibi "tâğut" olur ve kendilerine Musâların gönderilmesini hak eden bir pozisyona düşerler.

Allah için söylüyorum, "Kur'ân'da Allah'ın en önemli hakkı nedir?" şeklinde bir soru ile Kur'ân'ı yeniden gözden geçirin, göreceksiniz ki Kur'ân'da Allah'ın en önemli ve en öncelikli hakkı olarak karşımıza çıkarılan şey *"hâkimiyet"*tir. Yani yarattıklarını yönetme, idâre etme ve işlerine karışma hakkı...

Şimdi gel, kitabın baş taraflarından bu yana birkaç kez aktardığım şu ayetleri beraberce tekrar okuyalım:

"Hâkimiyet yalnızca Allah'ındır..." *(Yûsuf Sûresi, 40)*

"Dikkat edin! Yaratmak ve *(yarattıklarına)* ***hükmetmek yalnızca Allah'ın hakkıdır."*** *(A'raf Sûresi, 54)*

"De ki: Hamd, hiçbir çocuk edinmeyen, hâkimiyette ortağı olmayan, âcizlikten dolayı bir yardımcıya ihtiyacı bulunmayan Allah'a mahsustur. Sen O'nu tekbir ile yücelt." *(İsrâ Sûresi, 111)*

"Âlemlere bir uyarıcı olsun diye kulu (Muhammed'e) ***Furkân'ı indiren Allah'ın şanı ne yücedir! O Allah ki, göklerin ve yerin hâkimiyeti/egemenliği kendisine ait olandır. Çocuk edinmemiştir. Hâkimiyetinde hiçbir ortağı da yoktur. O, her şeyi yaratmış ve yarattığı o şeyleri bir ölçüye göre takdir etmiştir."*** *(Furkan Sûresi, 1, 2)*

"Hâkimiyet elinde olan Allah ne yücedir! O, her şeye hakkıyla gücü yetendir." *(Mülk Sûresi, 1)*

"O, egemenliğine hiç kimseyi ortak etmez!" *(Kehf Sûresi,26)*

Kur'ân'a göz attığımızda bu türden onlarca ayetle karşılaşmamız mümkündür. Neredeyse her sûrede Allah bu hakikate vurgu yapmıştır.

Peki, Neden?

Çünkü Allah, insanların gün gelecek bu hakkını elinden almaya kalkacaklarını bilmiştir de ondan.

Bu gün yeryüzünde yönetimi elinde bulunduran devletlere baktığımızda bir tanesinin bile Allah'ın bu hakkını kendisine verdiğini, yani Allah'ın istediği şekilde idare yürüttüğünü göremeyiz. Dün Firavun Allah'ın bu hakkını gasp ediyordu, bu gün ise modern devletler... Dün Firavun'a "tâğut" diyen Allah, acaba bu günkü devletlere tolerans geçip Müslüman mı diyecek?

Herkesin bu sorunun cevabını düşünmesi lazım!

Hangi devlet Allah'ın hâkimiyet ve kanunlarını tanımazsa o devlet Kur'ân'a göre "tâğut" olur. Adının İslamî olmasının hükmü değiştirme noktasında en ufak bir tesiri yoktur. Yani ismi İslamî bile olsa, Allah'ın hâkimiyetini uygulamadığı sürece o tâğuttur ve 'müslümanım' diyen birisi tarafından kabul edilmemelidir. Eğer kabul edilirse, hükmü tıpkı Firavun'a itaat eden kimselerin hükmü gibi olur ki, Allah Firavun'la onların arasında en ufak bir ayırım yapmamış ve hepsini beraberce yok etmiştir. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Firavun, kavmini ezdi, onlar da kendisine itaat ettiler. Çünkü onlar yoldan çıkmış bir toplumdu." *(Zuhruf Sûresi, 54)*

Bu ayette Rabbimiz, Firavun'un baskı ve zorbalığına rağmen halkının ona itaat etiğini bildiriyor. Ayetin sonunda da itaat eden bu insanları "yoldan çıkmış" olmakla nitelendiriyor.

Yani sen, ezilmişliğine rağmen tâğutlara itaat edersen onlarla

aynı ismi almaya hak kazanırsın.

Diğer bir ayette de Rabbimiz şöyle buyurur:

"Şüphesiz Firavun, Hâmân ve askerleri *(şirke düşüren bir)* ***hata içerisinde idiler."*** *(Kasas Sûresi, 8)*

"O *(Firavun)* ***ve askerleri yeryüzünde haksız yere büyüklük tasladılar (...) Biz de onu ve askerlerini yakaladık ve onları*** *(helak olmaları için)* ***denize attık. Zalimlerin sonunun nasıl olduğuna bir bak!"*** *(Kasas Sûresi, 39, 40)*

Bu ayetlerde de Rabbimiz Firavun ile kendisine destek olan ordusunu aynı kefeye koymuş ve helak ederken kesinlikle ayırım yapmamıştır.

Dolayısıyla eğer biz de günümüzün Firavunları olan tâğutlara itaat eder, destekler ve icra ettikleri şirk ve küfürlerde onlara arka çıkarsak, onlarla aynı hükmü alır ve —Allah korusun— kendilerine bir helak geldiğinde aynı kefede biz de helak olur gideriz.

Kur'ân Kâ'b b. Eşref'e "Tâğut" Diyor

Kur'ân'da kendisine "tâğut" denilen bir diğer kişi de Kâ'b b. Eşref'dir. Lakin Kâ'b b. Eşref'in ismi Firavun'un ki gibi Kur'ân'da açıkça zikredilmez; ama içerisinde tâğut kelimesinin geçtiği bir ayet onun hakkında indiği için biz ona "tâğut" denildiğini anlarız.

Kâ'b b. Eşref, Peygamber Efendimiz zamanında Medine'de yaşayan Yahudilerin önderlerinden ve ihtilaf anında kendisine müracaat ettikleri büyük zatlarından birisi idi. Bu zat, insanlar ihtilaf ettiğinde onların problemlerini çözer ve aralarında hükmederdi. Lakin bu işi yaparken Allah'ın koyduğu ölçüleri göz önüne almaz ve Allah'ın kanunları ile meseleleri çözüme kavuş-

turmazdı. Daha çok kendi arzu ve istekleri doğrultusunda hüküm verirdi. İşte onun bu tavrından dolayı Kur'ân ona "tâğut" demiştir.

Kâ'b b. Eşref hakkında indiği söylenen ayet şu şekildedir:

"(Ey Muhammed!) ***Sana indirilen Kur'ân'a ve senden önce indirilen*** *(kitaplara)* ***iman ettiklerini zannedenleri görmüyor musun? Onlar, reddetmeleri kendilerine emredildiği hâlde, tâğûtun verdiği hükme göre yargılanmak/muhakeme olmak istiyorlar. Şeytan da onları*** *(haktan çok uzak)* ***bir sapıklığa düşürmek istiyor."*** *(Nisâ Sûresi, 60)*

Tefsir âlimlerimizden birisi olan İbn-i Kesîr, bu ayetin iniş sebebini şu şekilde ifade eder:

Ensâr'dan bir Müslüman ile bir Yahûdî anlaşmazlığa düşmüşlerdi. Yahûdî:

— Benimle senin aranda Muhammed hakem olsun, derken öteki:

— Benimle senin aranda Kâ'b b. Eşref hakem olsun, dedi. Bu nedenle bu ayet-i kerime nazil oldu.

Şimdi, ayetin Kâ'b b. Eşref'e neden "tâğut" dediğini bir düşünelim.

O, Allah'ın indirdiği hükümlere uygun olup-olmadığına bakmadan insanlar arasında hükmediyor ve ihtilafa düşen kimselerin meselelerini çözüme kavuşturuyordu. Allah'ın hükümlerini göz ardı ettiği ve hiçe saydığı için ayet-i kerime ona "tâğut" adını vermişti.

Buradan hareketle şunu çok rahatlıkla söyleyebiliriz ki, bu gün de birileri, insanlar arasında hükmederken eğer Allah'ın hükümlerini dikkate almaz, hiçe sayar ve sanki hiç yokmuş gibi

davranırsa yahut Allah'ın hükümleri ile değil de başka hükümlerle hüküm verirse, Kâ'b b. Eşref'e tâğut adı verildiği gibi ona da çok rahatlıkla tâğut adı verilir. Böylesi bir durumda 'Ben Müslümanım' diyen birisinin bunları reddetmesi, kabul etmemesi gerekir. Aksi halde o da onlardan sayılır ve onlarla beraber değerlendirilir.

Ayet-i Kerime'de geçen ***"Sana indirilen Kur'ân'a ve senden önce indirilen*** *(kitaplara)* ***<u>iman ettiklerini zannedenleri</u> görmüyor musun? Onlar, reddetmeleri kendilerine emredildiği hâlde tâğûtun verdiği hükme göre yargılanmak/muhakeme olmak istiyorlar..."*** ifadesi hakikaten çok dehşet verici ve korkutucudur. Allah böylesi insanların imanlarının sadece ***"zan"***dan ibaret olduğunu ve Allah katında en ufak bir değerinin olmadığını bildiriyor.

Ayette anlatılan ve iman etiğini zanneden bu insanlar kim?

Ne yapmışlar da Allah onların imanlarını yok saymış?

Bu soruları iyiden iyiye düşünmemiz lazım.

Ayetin zahirinden anlaşıldığına göre bu insanlar "tâğut" kapsamına giren kimselerin hükümlerine gitmeyi, onlara göre yargılanmayı ve bu hükümlerin kendilerine uygulanmasını kabul etmişlerdi.

Ayette yer alan **"*istiyorlar*"** ifadesi de gerçekten çok düşündürücüdür. Zahirden anlaşıldığına göre daha bu hükümler kendilerine uygulanmamıştır. Ama onlar bunların uygulanabilmesine, bunlarla hükmedilmesine razıdırlar. Onların bu rızası, imanın ortadan kalkmasına ve sadece 'zan' olarak kalmasına yetmiştir bile.

İşte bu nedenle bizlerin de, günümüzün Kâ'b b. Eşreflerine karşı nasıl bir tavır içerisinde olduğumuzu iyi hesap etmesi ve

konumunu iyi belirlemesi gerekmektedir. Aksi halde bizi cennete götürecek imanımız her an Allah katından "zan" ile damgalanabilir ve geçerliliğini yitirebilir.

Başka Nelere "Tâğut" Denir?

Tâğutlar, elbette ki Firavun ve Kâ'b b. Eşref'le sınırlı değildir; sayıları ve çeşitleri çoktur. Ama bununla birlikte İslâm âlimleri tâğutu *beş* ana başlık altında incelemişlerdir.

1- Şeytan. Tâğutların en büyüğü hiç şüphesiz ki şeytandır. O, yeryüzünde işlenen tüm şirkin, küfrün ve tuğyanın asıl sorumlusudur. İnsanları Allah'a ibâdetten alıkoyduğu ve onları saptırdığı için tüm tâğutların elebaşı konumundadır. Bu özelliklerden dolayı birçok âlim şeytanı "tâğut" olarak adlandırmış ve onun reddedilmesi gereken ilk tâğut olduğunu belirtmiştir.

2- Putlar. Putlar da Allah'ın dışında ibâdet edilen varlık oldukları için tâğut kavramı içinde değerlendirilmiştir. Bu nedenle bazı âlimler 'tâğut' kelimesine anlam verirken onu "put" olarak tercüme etmiştir.

3- Sihirbazlar. Sihir, hakkı gizleyerek bâtılı insanlara süslü göstermek, şeytanlardan yardım alarak bazı sözlerle ve çeşitli vesilelerle insanları etkilemek, gibi anlamlara gelir. Sihrin gerçekleşmesi ancak ve ancak şeytanlardan alınan yardımlarla olur. Sihirbazların, büyünün tesir edebilmesi için öncelikle şeytanları razı etmesi gerekir. Bu nedenle kendilerine gelen insanlara, Allah'tan başkası adına kurban kestirir veya içerisinde birçok şirk sözü bulunan muska tarzı şeyleri boyunlarına astırırlar. Bunu yaparak insanları küfre sokmaya, dinden çıkarmaya çalışırlar. Bundan dolayıdır ki, İslam âlimlerinden bazıları onlar için "tâğut" ismi kullanmış ve bazı ayetleri bu şekilde anlamlandırmışlardır.

4- Kâhinler. Kâhin, kehânet yapan kimse demektir. Gaybı ve insanların idrakinin dışındaki bir takım işleri bildiğini iddia eder ve bu şekilde insanları kandırırlar. Bunlar kimi zaman gelecekten haber veririler, kimi zaman da kaybolmuş eşyaların yerlerini söylerler. Bunu da gökyüzünden kulak hırsızlığı yapan şeytanlardan öğrenirler. Onlar gaybı ve ileride meydana gelecek bazı şeyleri bildiklerini iddia ettikleri için kesinlikle kâfir olmuşlardır. İnsanları da buna inanmaya zorladıkları veya teşvik ettikleri için bazı âlimler onlara da "tâğut" ismini vermiştir.

5-Allah'ın Şeriatına Aykırı Kanun Koyanlar. Bunlar da "tâğut" kapsamında değerlendirilirler. Allah'ın şeriatına aykırı kanun koyan ve Allah'ın kitabını terk ederek başka hükümlerle insanları sevk ve idare eden kimselerin "tâğut" olarak adlandırılacağını söyleyen birçok İslam âlimi vardır. Bunlardan birisi *İbnu Kayyım el-Cevziyye*'dir. O, tâğutu tanımlarken bu noktaya şu şekilde temas etmiştir:

"*Her kavmin tâğutu, Allah ve Rasülü dışında kendi hükmüne başvurdukları, Allah'ı bırakıp ibâdet ettikleri, basiretsizce Allah'ın dışında tabi oldukları veyahut da Allah'tan başka itaat ettikleri kimselerdir. Kim, Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem'in getirdiğinin dışında bir şeyin hükmüne başvurur veya o şeyle hüküm verirse tâğut ile hükmetmiş ya da tâğuta muhâkeme olmuş demektir."*[24]

Altı çizili yerleri dikkatlice okuyarak bu âlimin tâğut kelimesini nasıl da Allah ve Rasülü'nün koyduğu hükümlerden başka hükümler koyan ve insanların kendilerine müracaat etmelerini sağlayan kimseler olarak adlandırdığını görmeni isterim.

Allah'ın şeriatına aykırı kanun koyan ve Allah'ın kitabını terk

---

[24] İ'lamu'l-Muvakkıîn, 1/50.

ederek başka hükümlerle insanları yöneten kimselere "tâğut" adını veren bir diğer âlim de, üstte kendisinden nakil yaptığımız İbn Kayyım'ın hocası olan *İbn Teymiyye*'dir. O, tâğut kelimesini izah ederken şöyle der:

"Allah'a isyanı gerektiren hususlarda, hidayet ve hak dine uymamakta kendisine itaat olunan her şey tâğuttur. İşte Allah'ın kitabından başkası ile hükmeden ve bu maksatla hükmüne başvurulan kimseye tâğut adının verilişi bundan dolayıdır. Bundan dolayı Allah Firavun'u ve Âd kavmini 'tâğut' olarak adlandırmıştır."[25]

Yakın zaman âlimlerinden de bu tarz tanımları yapan ve İslam'a aykırı kanunlarla hükmeden kimseleri "tâğut" olarak değerlendiren kimseler vardır.

Şeyh Muhammed el-Faki der ki:

"İslam şeriatına muhalif kanunlarla hükmetmek, insanın kan, mal ve ırzı konusunda hüküm vermek için konulan bütün kanunlar, Allah'ın şeriatı olan hadleri kaldıran, faizin, zinanın ve içkinin haramlığını iptal eden bütün beşeri kanunlar tâğut kavramına girerler. Zaten böyle kanunların her biri başlı başına birer tâğuttur."[26]

Âlim sözlerini ve nakilleri çoğaltmak mümkündür…

Tüm bunlar bize açıkça göstermektedir ki, günümüzde Allah'ın kitabı olan Kur'ân ile insanları yönetmeyen her devlet ve her idare tâğuttur ve 'Ben müslümanım' diyen her fert tarafından desteklenmesi şöyle dursun, reddedilmesi zorunludur.

Rabbimiz şöyle buyurur:

---

25 Mecmuu'l-Fetâva, 28/200.

26 Fethu'l-Mecîd, sf. 282.

"Dinde hiç bir zorlama yoktur. Gerçekten iman ile küfür apaçık meydana çıkmıştır. Artık her kim Tâğutu red *(ve inkâr)* ***eder ve Allah'a iman ederse o, kopması mümkün olmayan sapasağlam bir kulpa tutunmuş olur. Allah işitendir, bilendir."*** *(Bakara Sûresi, 256)*

Bu ayet-i kerime, Allah'a iman etmeden önce tâğutu inkâr etmeyi bizlere emretmektedir. Sağlam olan kulpa yapışmayı tâğutu inkâr şartına bağlamıştır. Bu şart gerçekleşmeden ortaya atılan iman iddiası sadece bir "iddiadan" ibaret kalacaktır. Dolayısıyla 'Ben müslümanım' diyen bir kimsenin üstte zikretmeye çalıştığımız maddelerde adı geçen tâğutları reddetmesi, kabul etmemesi ve onlardan uzak durması gerekmektedir. Ama gelin görün ki günümüz dünyasında 'Ben müslümanım' diyen insanların birçoğu —maalesef— bu tâğutları desteklemekte, onlara sevgi göstermekte ve onlarla el ele gezmektedir. Bu musibetten Rabbimize sığınıyor ve bir an önce bu despot zalimlerden, işbirlikçi tâğutlardan Ümmet-i Muhammed'i kurtarmasını niyaz ediyoruz.

Milliyetçilik, ırkçılık, Allah'ın indirdiği ile hükmedilmeyen meclisler, anayasaları Kur'ân olmayan yönetimler; demokrasi, laiklik, komünizm ve benzeri idare tarzları da çağımızın muteber âlimlerinin "tâğut" olarak nitelendirdikleri şeylerdendir. Tüm bunlardan sakınmak gerekir.

Kur'ân Meâli Okurken Aman Dikkat!

Görüldüğü üzere Kur'ân Allah'ın kanunlarını hiçe sayarak halkları yöneten, aralarında Allah'ın yasalarından ayrı yasalarla hükmeden kimseleri "tâğut" olarak adlandırmıştır. Bu gerçeğe rağmen bazı Kur'ân tercümesi yapan insanlar —kasıtlı veya kasıtsız— tâğut kelimesini ya şeytan olarak tercüme etmekte ya da

put diyerek geçiştirmektedir. Oysa bunlar tâğut kelimesini bütünüyle kapsamamaktadır. Ve bu şekilde tâğut kelimesini şeytanla veya putla tercüme etmek, bu kelimenin anlamını daraltmaktır ki, bu asla câiz değildir.

Eğer Allah, bizlerin şeytanı inkâr etmesini isteseydi o zaman tâğutu inkâr edin, demez şeytanı inkâr edin, derdi. Aynı şekilde eğer Allah bizlerin sadece putları inkâr etmesini isteseydi o zaman putları inkâr edin, derdi. Ama Allah bizlere böyle demiyor; aksine tâğutu inkâr edin, diyor. Bu da gösteriyor ki bu kelime çok kapsamlı bir kelimedir ve tüm bu manaları içerisine almaktadır. Bir insan, böylesi tercümelerden Kur'ân okuyacak olsa, aklına tâğut denilince hemen 'şeytan' veya 'put' gelecek ve tâğut kelimesinin kapsamına girdiği halde, sırf bu yanlış tercümeden ötürü birçok tâğut o kişinin benliğinde tâğut olmaktan çıkacaktır.

İslam âlimleri: "اختلاف الاسماء يدل علي اختلاف المعني */İhtilâfu'l-esmâ yedullu alâ ihtilâfi'l-ma'nâ"* yani *"İsimlerin farklı olması, mananın da farklı olduğunu gösterir"* kaidesi ile bu tür yanlışlıkların önüne set çekmişlerdir. Yukarıda değindiğimiz hata da aslında bu kaidenin tatbik edilmemesinden kaynaklanmaktadır. Tâğut lafzını sırf *'şeytan'* olarak tercüme edenler bu kaideyi göz ardı etmemiş olsalardı, insanların yanlış anlamalarına sebep olmazlardı. Hâlbuki *'şeytan'* ayrı bir lafız, *'tâğut'* ayrı bir lafızdır. Bu iki ismin farklı lafızlarla gelmesi manalarının da ayrı olmasını gerektirir. Elbette ki şeytan tâğuttur; ama tâğut sadece şeytan değildir. Eğer böyle olmuş olsaydı Allah Teâlâ'nın içerisinde 'tâğut' lafzı geçen ayetlerde 'tâğut' yerine 'şeytan' kelimesini kullanması gerekmez miydi? Üstelik Nisa Sûresi 76'da: ***"İman edenler Allah yolunda, kâfir olanlar da tâğut yolunda savaşırlar. O halde şeytanın destekçileri ile savaşın. Şüphe yok***

ki şeytanın hilesi pek zayıftır" buyurarak, tâğut ile şeytan kelimelerini aynı ayet içerisinde kullanmıştır. Bu da göstermektedir ki 'şeytan' ile 'tâğut' farklı farklı şeylerdir.

Son olarak diyoruz ki: Her şeytan bir tâğuttur; ama her tâğut şeytan değildir. Bu ayırıma dikkat etmek gerekir, çünkü birçok insan bu konuda yanılgıya düşmektedir.

Tâğutu Nasıl Red ve İnkâr Edeceğim?

Tâğutu red ve inkâr etmek deyince bazıları haklı olarak *"Hocam! İmanımızı çalan bu tâğutu nasıl inkâr edeceğiz?"* diye sorabilir. Bu, çok yerinde ve gerekli bir sorudur. Öyle ya, nasıl inkâr edeceğimizi bilmediğimiz zaman inkârımızda eksiklik olmaz mı? Zaten kimi insanlar kendilerinin tâğutu inkâr ettiğini zannettiği halde, hakikatte tâğutu inkâr etmemişlerdir. Bunun sebebi de tâğutu nasıl inkâr edeceklerini bilmemeleridir. Çünkü bu sadece söz ile olacak bir şey değildir; aksine hem inanç, hem söz, hem de amel ile gerçekleşen bir olaydır. Bu üç maddeden birisinin eksik olması halinde tâğut inkâr edilmiş sayılmayacaktır. Şimdi tâğutu nasıl inkâr etmemiz gerektiğini maddeler halinde zikredelim:

1- Tâğutun "İnanç" İle Reddedilmesinin Şekli

Bu, kişinin kalben tâğuta buğzetmesi, onu sevmemesi, ona düşmanlık beslemesi, onun ve ona itaat edenlerin kâfir olacağına inanması şeklinde olur. Tâğutun bu şekilde inkâr edilmesi hususunda hiç kimse mazeretli sayılmaz; çünkü hiçbir kimsenin başka birisinin kalbine girmesi veya onun kalbi üzerinde hâkimiyet kurması mümkün değildir. Bu nedenle tâğutları seven, onlara sempati duyan, onlara buğz ve düşmanlık etmeyenler asla tâğutu reddetmiş sayılmazlar.

2- Tâğutun "Dil" İle Reddedilmesinin Şekli

Bu, kişinin tağuları ve onların yardakçılarını tekfir etmesi, onların Müslüman olmadıklarını söylemesi, onlara her fırsatta kin ve nefretini açığa vurması ve onlardan beri olduğunu ilan etmesi ile olur.

3- Tâğutun "Amel" İle Reddedilmesinin Şekli:

Bu da kişinin hiçbir şekilde onlara destek vermemesi, onları yönetici, lider ve baş seçmemesi ve her fırsatta onlardan ictinâb ederek uzak durması sureti ile olur.

"Tâğuta ibâdet *(ve itaat)* ***etmekten uzak duran ve Allah'a yönelenler var ya işte onlar için müjde vardır."*** *(Zümer Sûresi, 17)*

"Ey iman edenler! Kâfirleri veli *(dost, yardımcı, yönetici)* ***edinmeyin!"*** *(Nisa Sûresi, 144)*

İşte tâğutun reddedilmesinin hakiki şekli ve niteliği budur. Kim bu üç maddede anıldığı şekliyle tâğutu reddederse gerçek anlamda tâğutu reddetmiş olur. Kim de bunlardan birisini eksik yaparsa onun tâğutu reddedişi noksandır; binlerce kez dili ile tekrar etse de o tâğutu reddetmiş değildir.

ANAYASAMIZ KUR'ÂN'DIR

Biz müslümanız. Biz, Allah'a boyun eğmiş, O'nun hükümlerine râm olmuş, kanunlarına teslimiyet göstermiş kimseleriz. Bizim Rabbimiz Allah, önderimiz Rasûlullah, dinimiz İslam, kitabımız Kur'an'dır. Rabbi Allah, önderi Rasûlullah ve dini İslam olan bir kimsenin zorunlu olarak kitabının da Kur'an olması gerekir. Dolayısıyla 'Ben müslümanım' demek aynı zamanda 'Kitabım Kur'ân'dır' demektir.

'Kitabım Kur'ân'dır' Demek Ne Demektir?

Bir insanın 'Benim Kitabım Kur'ân'dır' demesi herhalde sadece elindeki mushafın Allah'tan geldiğini itiraf etmesi anlamına gelmez. Zira gerektirdiği doğrultuda bir hayat sürdürmediği halde nice insan bu kitabın Allah'tan geldiğini kabul etmekte ve bunu dili ile söylemektedir. Ama bu kabul ve itiraf, onları Kur'anî bir hayat yaşamaya sevk etmemiştir. Demek ki bir insanın 'Kitabım Kur'ân'dır' demesi onun kitabının hakikaten Kur'an olması anlamına gelmez. Tıpkı bana ait olmayan bir ev için 'Bu ev benimdir' dememin evin benim olması anlamına gelmediği gibi...

Şunu kesin olarak bilmek gerekir ki, bir insanın 'Kitabım Kur'ân'dır' demesi aynı zamanda *"Beni doğruya yönlendirecek, beni düzeltecek, beni idare edecek, hükümlerine başvuracağım, ihtilaflarımı çözeceğim, emirlerini ve yasaklarını tatbik edeceğim, ahkâmını uygulayacağım kitap Kur'ân'dır"* demesi anlamına gelmektedir. Bir kul her ne zaman bu şekliyle Kur'ân'a

yaklaşırsa işte o zaman gerçek anlamda 'Kitabım Kur'ân'dır' demiş olur; aksi halde Kur'an'ı, 'Kur'an' olarak kabul etmemiş demektir. Yüzlerce kere de bu sözü söylese Kur'ân hiçbir zaman onun kitabı olmayacaktır.

Unutmamak gerekir ki kitap, ancak ve ancak hayata şekil verdiği, insanı yönlendirdiği ve içerisindeki kanunlar tatbik edildiği zaman kitaptır. Hayata şekil vermediği, insanı yönlendirmediği ve içerisindeki kanunlar tatbik edilmediği zaman kitap, gerçek anlamda kitap değildir; içi boşaltılmış ve sadece sureti kalmış bir kağıt yığınıdır.

Kur'an hükmetmek için indirilmiştir. İnsanlar arasında, anlaşmazlığa düşülen meselelerde, problemlerde ve ihtilaf halinde hüküm vermek için...

"Biz sana Kitab'ı *(Kur'an'ı)* ***insanlar arasında Allah'ın sana gösterdiği şekilde hüküm veresin diye hak ile indirdik. Sen, sakın ha hainlerin savunucusu olma!"*** *(Nisâ Sûresi, 105)*

"Artık, onların arasında Allah'ın indirdiği *(kitap)* ***ile hükmet ve sana gelen haktan ayrılıp da onların arzularına uyma!"*** *(Maide Sûresi, 48)*

"Onların aralarında, Allah'ın indirdiği *(kitap)* ***ile hükmet. Onların arzularına uyma ve Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından*** *(Kur'an'ın bazı hükümlerinden)* ***seni şaşırtmalarından sakın."*** *(Maide Sûresi, 49)*

İşte Kur'an'ın indiriliş gâyelerinden birisi budur. Ama gelin görün ki insanlar onu bu gayeden uzaklaştırmış ve onu sadece alınıp öpülen, alına konulan, mezarlıklarda, kandil gecelerinde veya merasimlerde teberrüken okunan bir kitap haline getirmiştir. 21. yüzyılın Kur'an karşısındaki en büyük problemi budur.

Kur'ân müslümanın anayasasıdır. Kur'ân tıpkı bir ibâdet kitabı, bir ahlak manzumesi ve bir hidayet rehberi olduğu gibi, bir yasa kitabıdır aynı zamanda. Bu nedenle 'Ben Müslümanım' diyen bir kimsenin zorunlu olarak bu kitabın hükümlerini kabul etmesi ve onların uygulanırlığını itiraf etmesi gerekmektedir.

Müslüman, Kur'ân'dan başka bir kitabı kesinlikle 'anayasa' olarak kabul edemez. Zira yasaların anası kesinlikle Kur'ân'dır.

Kur'ân, içerisinde birçok hükmü ve kanunu barındıran, yüzlerce ahkâmı içeren bir kitaptır. Bu hüküm ve kanunlar, elbette ki okunsun ve harflerinden sevap elde edilsin diye indirilmedi sadece; bununla birlikte hayata yön versin, insanların ihtilaflarını çözsün ve onlara temel dayanak olsun diye indirildi. İşte insan her ne zaman bu gayenin dışına çıkarsa, o zaman haktan sapmış ve Kur'an'a karşı görevini yerine getirmemiş olur.

Anayasası Kur'an Olmayan Bir Lider: Cengiz Han

Müslümanın Kur'an'dan başka anayasa kabul edemeyeceğini, Kur'an'dan gayrı anayasasının olamayacağını belirttik. Bu başlıkta İslam tarihinde Kur'an'dan başka anayasa meydana getiren bir şahıs olan Cengiz Han'dan kısaca söz edecek ve o dönemde yaşayan İslam âlimlerinin, hakkında neler dediğini, nasıl hükümler verdiğini ifade etmeye çalışacağız. Bunu yapmamızın sebebi günümüzle o dönemin birbirine ne kadar benzediğini ortaya koymak ve okuyucuyu düşünmeye sevk ederek iki dönemi doğru bir şekilde birbirine kıyaslamasını sağlamaktır.

Şimdi gelin, hep beraber Cengiz Han'ı, çıkarmış olduğu *"Yasa"* adlı kanunnameyi ve İslam âlimlerinin bu kitabı nasıl değerlendirdiklerini inceleyelim. Ta ki bu sayede günümüzün anayasalarını doğru bir şekilde değerlendirme imkânı bulmuş olalım...

Cengiz Han, Tatarların lideridir ve bildiğimiz kadarıyla daha sonraları İslam âlemine girecek olan ilk anayasayı yapan şahıstır. Bu şahıs hicrî 559 yılında yönetime gelmiş, 623 yılında da ölmüştür. İktidarı ele geçirdiğinde hâkimiyetini genişletmek amacıyla Horosan'a, Buhâra'ya ve benzeri İslam diyarlarında yönelmiş ve buralara hâkim olmuştur.

Cengiz Han, çocuklarının ve halkının idaresini sağlamak, onların hayatlarını düzenlemek ve ihtilaf anında müracaat etmelerini temin etmek amacıyla bir kitap hazırlamış ve hazırladığı bu kitaba *"Yasa"* adını vermiştir. Bu kelime, Moğol dilinde *'Düzenlemeler'* anlamına geliyordu ki, şu anda da Türkler bu kelimeyi hâlâ aynı anlamıyla kullanmaktadırlar. Lakin Cengiz Han'ın murad ettiği mana günümüz Türkçesinde ancak başına *'ana'* kelimesi ilave edilerek ifade edilebilmektedir. Yani Cengiz Han'ın, "yasa" dediği şey, şu an bizim dilimizdeki *"anayasa"*nın tam karşılığıdır.

Cengiz Han bu kitabına genele ve özele hitap eden düzenlemeler, hükümler ve kanunlar koymuştu. Kitabın geneli kendi arzu ve isteklerinden oluşan hükümleri içermekteydi. Ama Yahudilik, Hıristiyanlık, İslam ve diğer dinlerden alıntılanmış kurallar da mevcuttu. Bu kanunlardan bazıları şunlardır:

- *Zina eden kişi, ister evli olsun ister bekâr mutlaka öldürülür.*
- *Homoseksüellik yapan öldürülür.*
- *Kasten yalan söyleyen öldürülür.*
- *Büyü yapan öldürülür.*
- *Câsusluk yapan öldürülür.*
- *Çekişmekte olan iki kişinin arasına giren ve bu iki kişiden birisine yardım eden öldürülür.*
- *Durgun suya işeyen öldürülür.*

- *Durgun suya dalan öldürülür.*
- *Sahibinin izni olmaksızın bir esire yemek yediren veya su içiren veya bir şey giydiren öldürülür.*
- *Kaçak birini görüp de sahiplerine veya hükümete teslim etmeyen öldürülür.*
- *Bir esire yemek yediren veya yiyecek bir şeyi bir kimsenin önüne atan öldürülür. Çünkü yiyeceği önüne atılmamalı, aksine bizzat eliyle ona vermelidir*
- *Bir kimse bir başkasına yemek yedirecekse önce kendisi o yemekten tatmalıdır. Misafir emir olsa bile, böyle yapmalıdır. Ama esire yedirmemelidir.*
- *Bir kimse yemek yer de yanındakine yedirmezse öldürülür.*
- *Bir hayvanı boğazlayan kimse o hayvan gibi boğazlanır. Hayvanı boğazlamamalı, aksine karnını yararak öncelikle eliyle kalbini tutup çıkarmalıdır..."*[27]

Görüldüğü üzere Cengiz Han, bu tür kanunlarla İslam'a ve diğer dinlere alternatif bir şey oluşturmuş ve insanların hayatını bunlarla tanzim etmeye çalışmıştır.

Cengiz Han aslı itibarı ile müslüman birisi değildi. Yani İslam'ı hiç kabul etmemişti. Ama ondan sonra gelen ve Müslüman olduğunu ilan eden Moğollar, Müslüman olduklarını söylemelerine rağmen Cengiz Han'ın kanunnamesi olan "Yasa" ile hükmetmeye devam etmiş ve Kur'an ellerinin arasında durduğu halde onun hükümlerini tatbik etmeyi terk etmişlerdi. Hem Müslüman olduklarını söylüyorlar, hem de Allah'ın kitabından başka bir kitapla hükmediyorlardı? Hem 'Kitabımız Kur'ân'dır' diyorlar, hem de ondan başka anayasalar kabul ediyorlardı. Tıp-

[27] Bkz. el-Bidâye ve'n-Nihâye, 13/139.

kı günümüz dünyasındaki sözüm ona Müslümanların söyledikleri ve yaptıkları gibi...

İşte bu pozisyonda onların hükmü avamdan bazı Müslümanların kafasını karıştırdı. Hemen o dönemdeki İslam âlimlerinin kapılarını çaldılar ve bu insanların yaptıklarının İslam'daki yerini, hükmünün ne olacağını ve onlara karşı nasıl bir tutum içerisinde olmaları gerektiğini kendilerine sordular. O âlimler de hiç tereddüt etmeden ve bir an bile duraksamadan Allah'ın kitabıyla yönetmeyi terk eden, Kur'an'a aykırı yasa koyan ve Kur'an'dan başka bir kitabın hükümleri ile hükmeden bu insanların —her ne kadar adları Müslüman bile olsa— kesinlikle kâfir olacağını ve yaptıkları bu işin kendilerini dinden çıkaracağını söylediler.

Şimdi onlar hakkında bu ağır, ama gerçek olan fetvayı veren birkaç âlimden nakilde bulunalım.

Ünlü tefsir âlimlerinden birisi olan İbn Kesîr *rahimehullah* Maide Suresi'nin 50. ayetini tefsir ederken Cengiz Han'ın çıkarmış olduğu *"Yesak"* adlı kanun kitabıyla alâkalı olarak şöyle der:[28]

"Allah, kulların kendi elleriyle koydukları ve Allah'ın şeriatına dayanmayan câhiliyye hükümlerinin sapıklıklarını ve bilgisizliklerini reddediyor. Bu sapıklıkları kendi görüş ve hevesleri sonucu ortaya çıkardıklarını bildiriyor. Söz gelimi Tatarların Cengiz Han diye bilinen krallarından alınma krallık buyrukları vardır ve bununla hüküm verirler. Nitekim bu yasayı onlara kral koymuştur. Bu yasalar Yahûdî, Hıristiyan ve İslâm dinine mensup muhtelif milletlerden iktibas yoluyla tanzim edilmiş kanunlar topluluğudur. Ancak bu yasalar içerisinde birçoğu Cengiz Han'ın mücerret görüş ve heveslerinden ibaret-

[28] Lütfen altı çizili olan yerleri dikkatli okuyunuz.

tir. O bunu, çocukları için izlenen bir hüküm haline getirmiştir ki onlar, Allah'ın kitabından ve Rasûlullah'ın sünnetinden önce bu yasaya uyarlar. Onlardan böyle davranan birisi kâfirdir, Allah ve Rasulünün hükmüne dönene dek kendisi ile savaşmak vaciptir. Az veya çok hiçbir konuda Allah'tan başkasının hükmüne müracaat edilemez."[29]

İbn Kesîr, aynı fetvayı *"el-Bidâye ve'n-Nihâye"* adlı tarih kitabında da tekrarlamaktadır. Orada *"Yesak"* adlı kitapta mevcut olan bazı hükümleri zikrettikten sonra şöyle der:

"Tüm bu hükümlerde, Allah'ın peygamberlerine indirdiği şeriatlara muhalefet vardır. Her kim peygamberlerin sonuncusu olan Abdullah'ın oğlu Muhammed aleyhisselam'a indirilmiş muhkem şeriatı terk eder de (Tevrat ve İncil'in ki gibi) hükmü yürürlükten kaldırılmış şeriatların kanunlarına başvurursa kâfir olur. (Böyle birisi kâfir oluyorsa) peki ya "Yesak" adlı kitabın kanunlarına başvuran ve onu Muhammed aleyhisselam'ın şeriatının önüne geçiren kimsenin durumu ne olur? Her kim böyle yaparsa Müslüman âlimlerin icmasıyla kâfir olur." Zira Yüce Allah buyurmuştur: ***"Onlar hâlâ Cahiliye hükmünü mü istiyorlar? Oysa kesin olarak iman eden bir millet için Allah'tan daha iyi hüküm veren kim vardır?"*** *(Mâide Sûresi, 50)* ***"Hayır! Rabbine and olsun ki, aralarında çıkan ihtilaflarda seni hakem tayin edip, sonra senin verdiğin hükmü içlerinde bir sıkıntı duymadan tamamıyla teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar."*** *(Nisâ Sûresi, 65)*[30]

İbn-i Kesir'in değindiği mesele gerçektende çok önemlidir. Yani bir insan Kur'an'ın hükümlerini bırakıp herhangi bir mesele hak-

[29] İbn-i Kesir: 5/2364.
[30] Bkz. 13/139.

kında Tevrat'ın ve İncil'in hükümleriyle hükmetse, bu insanın durumu çok tehlikelidir. Böylesi birisi âlimlerimizin fetvasına göre kâfir olur. Oysa işin aslına bakıldığı zaman Tevrat ve İncil asılları itibariyle Allah tarafından indirilmiştir. Bir insan, hükmü kaldırıldıktan sonra Allah tarafından indirilen bir başka kitapla bile hükmettiğinde kâfir oluyorsa, peki ya hiç Allah tarafından indirilmeyen kitaplarla hükmettiği zaman durumu ne olur?

O dönemin âlimleri Tatarların yapmış oldukları işin küfür olduğunu söylemişlerdir. O âlimler, şu asrımızı ve yaşamış olduğumuz şu vakıayı görselerdi acaba ne derlerdi?

Allah'a yemin ederim ki, bu günkü beşerî kanun ve anayasalar, Cengiz Han'ın *"Yesak"* adlı kanunnamesinden daha rezil ve daha haktan uzak durumdadırlar. Çünkü Cengiz Han bu kanunnameyi oluştururken aslı semavî olan kitaplara müracaat etmiş ve bazı hükümleri onlardan almıştır. Hatta –İbn Kesir'in de dediği gibi– bu kanunnâmede İslam şeriatından bire bir alıntılanmış kanunlar bile vardı. Bugünkü Cengiz Hanlar ise kanunnamelerine İslam şeriatından en ufak bir hükmü bile koymamaktalar.

Kıyaslama yapıldığında acaba hangisi daha kötü gözükmektedir?

Cengiz Han'dan sonra Timurlenk de, Allah'ın kitabını terk edip idaresini Cengiz Han'ın koyduğu *"Yesak"* adlı kitapla yapan yöneticilerden birisidir. Ancak şu kadar var ki, Cengiz Han kâfir olmasına rağmen Timurlenk, Müslüman olduğunu söylemiş ve kendince İslam'a hizmet etmiştir. Buna rağmen o dönemde yaşayan İslam âlimleri sırf anayasası Kur'an olmadığından ve idaresini Kur'an'a göre yapmadığından dolayı Timur'un da kafir olduğuna ve dinden çıktığına hükmetmişlerdir.

İmam Sehâvî *rahimehullah* şöyle der:

"Timur, Cengiz Han'ın kanunlarına dayanmış ve onları temel esas haline getirmişti. Bundan dolayı birçok âlim, hükmettiği ülkelerde İslam şiarları kâim olduğu halde (yine de) onun kâfir olduğuna dair fetva vermiştir."[31]

İbn-i Arabşâh *rahimehullah* da şöyle demiştir:

"Timur, Cengiz Han'ın kanunlarına inanan birisi idi... Bu nedenle hocamız Hafizuddin Muhammed el-Bezzazî, Alâeddin Muhammed el-Buharî ve diğer büyük İslam âlimleri, hem Timurlenk'in hem de Cengiz Han'ın ortaya koyduğu bu kanunları İslam kanunlarının önüne geçirenlerin kâfir olacağına dair fetva vermişlerdir."[32]

İmam Şevkanî *rahimehullah*, Cengiz Han'dan ve onun *"Yesak"* adlı kanunnamesinden söz ettikten sonra şöyle demektedir:

"...Sonra bu kötü yola ve küfrî işe Timurlenk tabi oldu. O, saltanatını sürdürürken "Yasa" kitabından başkasıyla amel etmezdi."[33]

İşte tüm bu nakiller, Allah'ın kitabını bırakıp yerine insan kaynaklı kanunlar koyan ve bunlarla halkları idare eden kimselerin kâfir olacağını ifade etmektedir. O dönemde yaşayıp benzeri fetva veren daha birçok âlim bulmak mümkündür. Çünkü Allah'ın kitabını bütünüyle terk ederek başka kanunlarla hükmetmek, Kur'an'a aykırı yasalar çıkarmak, Allah'ın serbest dediğine yasak, yasak dediğine serbest demek İslam'da kesin küfür olan ve insanı net bir şekilde dinden çıkaran amellerdendir.

---

[31] ed-Davu'l-Lâmi', 3/49.
[32] Acâibu'l-Makdûr fi Nevâibi Teymûr, sf. 455.
[33] Akdu'l-Ceman fi Hudûdi'l-Buldân.

Rabbimiz şöyle buyurur:

"Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse, işte onlar, kâfirlerin tâ kendileridir." *(Maide Sûresi, 44)*

Bu ayet, Allah'ın hükmü ile hükmetmeyi bütünüyle terk eden kimselerin net olarak kâfir olacağını beyan eden ayetlerden birisidir. Bir insan, idare ettiği ülkede Allah'ın hükmünü bütünüyle terk ederse Kur'an'ın ifadesi ile bu insan kâfir olmuştur. Hele bir de başka başka kanunlarla hükmederse bu, ikinci bir suç kabul edilir ve insanın kâfirliğini artırır.

Bugün Allah'ın pak ve saadet getiren hükümlerini bırakıp ceza kanununu İtalya'dan, ticaret kanununu Almanya'dan, medenî kanununu bilmem hangi gavur memleketinden getiren insanlar acaba bu ayetleri hiç mi okumazlar? Hiç mi bu tehdidin kendilerini kapsayacağını düşünmezler?

İşte kardeşim, buraya kadar anlatmaya çalıştığımız şeylerle sana bir mesaj vermek ve senin yegâne yasa kitabının Kur'an olduğunu, ondan başka bir kitabı kabul edemeyeceğini, yeryüzünde sana süslenip-püslenerek sunulan diğer tüm kanun kitaplarının hakikatte bir batıl ürünü olduğunu izah etmeye çalıştık. Artık sen de bu çağrımıza kulak ver ve Allah'ın kitabından başka hiçbir kitabı kanun kaynağı olarak kabul etme! Onlarla hükmedilmeye, idare olunmaya razı olma! Aksi halde imanını kaybeder ve —Allah korusun— ebedî hüsrana uğrayanlardan olursun.

Yarın Allah'ın huzuruna vardığın zaman "Kitabın nedir?" diye sorulduğunda, eğer kanunlarına uyduğun kitap Kur'ân değil ise, anayasan Kur'ân değil ise, hükümlerine başvurduğun kitabın Kur'ân değil ise Allah aşkına ne cevap vereceksin? Ne diyeceksin âlemlerin Rabbinin karşısında?

ÇAĞIMIZIN PUTU: DEMOKRASİ

Buraya kadar izah etmeye çalıştığımız konuların içeriğinden, tevhid ve şirk meselesinin ne kadar önemli olduğunu sanırım anlamışsındır. İnsan ancak tevhidi ve Allah'a kulluğu ile insandır. Her ne zaman tevhidini bozar ve Allah'tan başka mercilere kul-köle olursa, insanlığını kaybeder ve hayvanlardan daha aşağı konuma düşer.

"Onlar hayvan gibidirler; hatta daha sapkındırlar." *(A'râf Sûresi, 179)*

"Onlar ancak hayvan gibidirler; hatta yol olarak daha sapkındırlar." *(Furkan Sûresi, 44)*

Yaşadığımız şu çağda insanların insanlığını bitirip onları hayvanlardan daha aşağı konuma düşüren birçok şirk çeşidi vardır. Bu şirkler dünyanın değişik bölgelerine göre farklılık arz edebilmektedir. Örneğin kimisi ineğe taparak bu şirke düşerken, kimisi yıldızlara taparak bu pisliğe bulaşmaktadır. Lakin bu şirk çeşitleri içerisinde bir tanesi var ki –maalesef– dünyanın neredeyse her tarafını kaplamış, şu an yeryüzünde nefes alıp-veren herkesi içine almıştır. Evet, bu şirk "demokrasi şirki"dir.

Bu gün Allah'ın merhamet edip koruduğu pek az insan müstesna, neredeyse tüm insanlık bu şirke bulanmıştır. Kimisi ökçesine kadar, kimisi dizlerine kadar kimisi de boğazına kadar... Bazıları da var ki, bu şirkin içerisinde yüzmektedirler! Yani bu şirk onların her tarafını kaplamıştır!

Biz, Rabbimizin lütuf ve keremi ile inşâallah bu şirkin her çeşidinden ve tüm nevilerinden uzak durarak tevhidimizi muhafaza etmeye çalışmalıyız. Eğer bunu yapmazsak ebedî hüsrana uğrayan ve cehenneme girmeyi hak edenlerden oluruz ki bu, zararın ta kendisidir.

Demokrasi, bu gün birilerinin vazgeçilmez sevdası olmuştur; onunla yatar, onunla kalkar, onunla hem dem olurlar...

Böyle yapmalarının en büyük nedeni, bu idare tarzının onların şehvetlerine, arzu ve isteklerine çok fazla müdahale etmemesi, onlara sonsuz özgürlükler vermesi ve hayvanlar gibi yaşamalarına müsaade etmesidir. Eğer idare İslam'ın elinde olsa istedikleri gibi yaşayamayacak, arzularını diledikleri gibi gerçekleştiremeyecekler. İşte bu nedenle demokrasi onlarda bir sevdaya dönüşmüştür.

Demokrasi güçlünün hâkim olduğu rejimin adıdır. Çağdaş bir masaldan ibarettir. Her ne kadar tersi iddia ediliyor olsa bile, seçenlerin ve hatta seçilenlerin değil; seçtirenlerin ve derindekilerin irâdesi önemlidir. Demokrasi, bir Truva atıdır. Halka, oy vermeme hürriyeti bile vermeyen çağdaş dayatma rejimidir. %51 delinin % 49 akıllıya gâlip getirilmesinin adıdır. Müslümanla kâfirin, mücâhidle İslâm düşmanının, âlimle câhilin, aydınla avamın eşit olduğu adâletsiz rejimin adıdır demokrasi. Demokrasi açısından, oy veren insanlar, eşit olmasına eşittir, ama bazıları daha çok eşittir. Elli bir pirenin kırk dokuz file gâlip getirilmesidir demokrasi...[34]

Bu idare tarzı mademki bu kadar tehlikeli, saçma ve hakka zıttır, o zaman ne olduğunu bilmemiz ve ona göre tavır almamız gerekmektedir.

---

[34] Müslümanın Akaidi, sf. 375.

Demokrasi, "Halkın –İlâhî bile olsa– başka hiçbir otoriteye boyun eğmeden kendi kendini yönetmesi, idare etmesi" demektir. Demokrasi asıl itibari ile Yunanca bir kelime olup 'demos' ve 'kratos' kelimelerinin bileşiminden oluşmaktadır. 'Demos', 'halk' anlamına gelmektedir. 'Kratos' ise 'idare' demektir. Bu iki kelime 'demokrasi' şeklinde telaffuz edilmektedir. Manası ise harfi harfine *'halkın idaresi'*, *'halkın otoritesi'* ya da *'halkın yasama yetkisi'* demektir.

Şûrâ ile Demokrasi Aynı Şeyler midir?

Bazı çevreler İslamî idarenin vazgeçilmez esası olan "şûrâ" ile demokrasinin aynı anlama geldiğini, her ikisinin de istişâre mahsulü olduğunu ve aralarında her hangi bir zıtlık bulunmadığını iddia etmektedirler.

Acaba gerçekten de mesele onların dediği gibi midir?

İslam'daki şûrâ ile demokrasi aynı şey midir?

Aralarında fark var mıdır?

Biz, meselenin daha iyi anlaşılmasını sağlamak ve hakkın ortaya çıkmasını temin etmek adına tüm bu sorulara doğru cevaplar bulmak ve bu iddiaların gerçekliliğini ortaya koymak zorundayız. Şimdi –inşâallah– şûrâ ile demokrasi arasındaki farklardan bazılarını zikredecek ve bu sayede meseleyi açıklığa kavuşturacağız. Gayret bizden tevfik Allah'tandır.

1- Her şeyden önce şunu bilmek gerekir ki, şûrâ Kur'ânî bir kelimedir, İslamî bir kavramdır; demokrasi ise Kur'ân ve Sünnette kullanımı olmayan batı kökenli bir kelimedir.

Bazıları hiç utanmadan, arlanmadan ve pervasızca İslam ile demokrasinin aynı şeyler olduğunu, aralarında en ufak bir farklılık olmadığını söylemektedirler. Bu insanlara şunu sormak isterim: Eğer bu iki kelime aynı ise ve aralarında her hangi bir

fark yok ise neden demokrasi yerine İslam kelimesini kullanmıyor, konuşmalarınızda bunu dillendirmiyorsunuz? Çünkü siz de çok iyi biliyorsunuz ki, aklı başında olan ve idareyi elinde tutanlar sizin bu safsatanıza inanmamakta, kandırmaya çalıştığınız cahil halk gibi kanmamaktadırlar. Onlar bunu reddettikleri için onların olduğu yerlerde bu tür söylemlerde bulunamamaktadırlar.

2- Şûrâ, Allah'ın hükmü iken, demokrasi ise halkın veya tâğutların hükmüdür.

Demokrasilerde verilen hükümler Allah kaynaklı değildir. İnsanların arzu ve isteklerinin neticesidir. Ya doğrudan tâğutların koyduğu kurallardır ya da halkın oylamasına sunulan kanunlardır. Şûrâ da ise kesinlikle verilen hükümler Allah'a muhalif olamaz. Çünkü şûrâ hiçbir zaman Allah'a rağmen ve Allah'a muhalif kanun koyamaz. Bu nedenle "şûrâ ile demokrasi aynı şeydir" demek hem Allah'a hem de demokrasiyi ortaya koyan insanlara atılmış bir iftiradır. Çünkü bu sistemi ortaya koyanlar da İslam ile demokrasinin aynı şeyler olmadığını ifade etmektedirler.

3- Şûrâ, egemenliği kayıtsız şartsız Allah'a ait görürken, demokrasilerde egemenlik kayıtsız şartsız halkındır.

Bilindiği üzere İslam'da mutlak otorite, idare ve kanun yapma yetkisi sadece ve sadece Allah'ın hakkıdır. Allah'tan başka hiçbir kimsenin ve hiçbir makamın bu yetkileri kendinde görme salahiyeti yoktur. Bu, tüm İslam âlimlerinin ittifakla kabul ettiği bir hakikattir. Hangi muteber bir İslam kaynağını açarsanız açın, orada hâkimiyetin yalnızca Allah'a ait olduğunun vurgulandığını görürsünüz. Bu nedenle falanca kitapta şöyle geçer, filanca âlim şöyle demiştir, demeye gerek yoktur. Haddi zatında Kur'ân'a bakıldığında, Kur'ân'ın baştan sona bu gerçeği vurgu-

ladığı görülecektir. İşte bu nedenle bir insan "Ben Müslümanım" diyorsa eğer, onun zorunlu bir şekilde tek egemen ve tek hâkim olarak Allah'ı kabul etmesi gerekir. Aksi halde müslüman olamaz. Demokrasilerde ise bu yetki, halkın veya milletindir. Yani toplumun geneli, egemenliğe sahip kabul edilir. Hangi inanca sahip olurlarsa olsunlar, fertler birbirlerine eşit olduklarına göre, her bir şahıs, o hâkimiyetin bir birimine, bir parçasına sahiptir. Yani 70 milyonluk bir ülkede hâkimiyet, 70 milyon eşit parçaya bölünmüş demektir. Bunun Kur'ânî ifadesi 70 milyon ilâh kabul ediliyor, demektir...[35]

4- Şûrâ, yalnızca ictihadî yerler ve hakkında nas olmayan meselelerde olurken, demokrasi de her şey tartışılabilir. Velev ki hakkında ayet veya hadis olsun!..

İslam'da hakkında ayet veya hadis olan bir mesele hakkında konuşmak, söz söylemek, fikir beyan etmek asla câiz değildir ve bu Allah ve Rasulünün önüne geçmektir. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Allah ve Rasulü bir işi hükme bağladığında hiç bir mümin erkek ve hiç bir mümin kadına o işlerinde istediklerini yapma hakkı yoktur." *(Ahzab Sûresi, 36)*

"Ey iman edenler! Sakın ha Allah'ın ve Rasulünün öne geçmeyin; Allah'tan sakının, doğrusu Allah işitir ve bilir" *(Hucurât Sûresi, 1)*

Müslüman, hakkında Allah ve Rasulünün emri olan bir meselede asla söz söyleyemez. Allah ve Rasulü ne demişse, onun için mesele bitmiştir. Örneğin Allah ve Rasulü, "Mirasta erkek kadından bir fazla alır" demişse müslüman "Bu niye böyledir.

---

[35] Son cümleler *"Müslümanın Akaidi"* adlı eserden alıntılanmıştır bkz. sf. 376.

Bunda eşitlik yoktur" gibi laflar etmez. Ama demokrasilerde böyle değildir. Bir mesele hakkında on ayet, yirmi hadis bile olsa, çoğunluk aksini söylediği sürece doğru çoğunluğun dediği olarak kabul edilir. Bu nedenle demokrasilerde Allah'ın yasak kılmış olmasına rağmen, zina serbest olsun mu olmasın mı diye oylama yapılabilir. Hatta Allah'a sövmenin suç olup-olmadığı bile rahatlıkla tartıştırılan konulardandır.

5- Şûrâda sadece ilim ehli insanlar söz sahibi iken, demokrasilerde âlim-cahil herkes söz sahibidir.

Şûrâ, Allah adına karar veren bir makam olduğu için orada sadece Allah'ını bilen ve dininin âlimi olan insanlar konuşup söz söyleyebilir. Âlim olmayan ve yetkisi bulunmayan kimselerin orada olması ve konuşması söz konusu değildir. Ve yine İslam âlimle cahili, bilenle bilmeyeni birbirinden ayırmış, ikisini asla eşit görmemiştir. Ama gelin görün ki demokrasilerde mesele bunu tam aksinedir. Âlim-cahil herkes orada söz sahibi olabildiği gibi, inanan-inanmayan herkes de aynı şekilde söz sahibidir. Demokrasilerde bir cahil ile bir profesör eşittir; görüşleri, fikirleri ve düşünceleri aynı seviyededir. 30-40 yıl ilimle uğraşan bir bilge ile daha imza atmasını bile beceremeyen bir cahil eş değerdedir. Bu görüş, ilk bakışta adil gibi gözükse de dikkatlice düşünüldüğünde zulmün ve haksızlığın ta kendisidir. Bu bile demokrasinin ne kadar saçma ve mantıksız olduğunu ortaya koymak için yeterlidir.

6- Şûrâ, çoğunluğa aykırı olsa bile hakka en yakın olan görüşe önem verirken, demokrasi hakka aykırı olsa bile çoğunluğun görüşüne önem verir.

Şûrâ ile demokrasinin birbirinden ayrıldığı en önemli noktalardan birisi işte burasıdır. Şûrâ, çoğunluğun ne dediğine veya

ne diyeceğine değil, hakka ne kadar uyup-uymadığına bakar. Hakka uyduğunu tespit ettikten sonra dünyaya muhalif olsa bile o kararı uygular. Demokrasilerde ise durum bunun tam aksinedir. Hakka, yani Kur'ân ve Sünnete aykırı olsa bile çoğunluğun görüşü bağlayıcıdır. % 49, erkek erkekle evlenemez, dese; % 51, hayır evlenebilir, dese % 51'in dediği olur ve erkek erkekle evlenebilir.

7- Şûrâ Allah'ın dinindendir, ona iman etmek farzdır; demokrasi ise tâğutların dinindendir onu kabul etmek küfür, onu inkâr etmek farzdır.

Şûrâ, Allah'ın emri ve tavsiyesidir. Bu nedenle ona inanmak ve onunla amel etmek farzdır. Demokrasi ise Allah düşmanlarının ortaya attığı pis ve şirk dolu bir idare tarzıdır. Bu nedenle onu inkâr etmek, kabul etmemek, reddetmek imanın bir gereğidir.

8- Şûrâ tercih edilen görüşe göre bağlayıcı değildir, halife ona muhalefet edebilir; ama demokrasi bağlayıcıdır, hakka ters bile olsa itiraz edilemez!

Şûrâ, hakkında Kur'ân ve Sünnette hüküm olmayan bir konuda karar alacak olsa bu, onların başında bulunan halifeyi bağlayıcı değildir. Halife, hakkında nass olmadığı için kendi ictihadıyla onlara muhalefet edebilir. Ama demokrasilerde böyle değildir. Hakka ters bile olsa çoğunluğun görüşü geçerlidir ve bağlayıcıdır.

İşte buraya kadar saydığımız şeyler, demokrasi ile İslam'ın birbirinden ayrıldığı noktalardan bazılarıdır. Aralarındaki ayrılıkları sayacak olsak hacimli bir kitaba ihtiyaç duyarız. Bu nedenle biz bu kadarıyla yetiniyoruz. İnşâallah bunda aklı olan kimseler için yeterli ve ikna edici deliller vardır.

HAK, RABBİNDEN GELENDİR

Yeryüzünde yaşayıp Allah'ın varlığına inanan insanların tamamına *"Uyulması gereken yegâne hak ve doğru nedir?"* diye sorsanız istisnâsız hepsinin vereceği cevap "Doğru Allah'tan gelendir, uyulması gereken tek gerçek Allah'ın söylediğidir" şeklinde olacaktır. Yahudi ve Hıristiyanlar bile —her ne kadar söyledikleri bu gerçeğe hakkıyla uymasalar da— bu hakikati zikrettiğimiz şekilde kabul etmekte ve yegâne hakkın Allah'tan gelen gerçekler olduğunu dile getirmektedirler. Rabbimiz Kur'ân-ı Kerim'de bu hakikati şu şekilde ifade etmektedir:

***De ki: "Hak** (yani gerçek ve tek doğru)**, Rabbinizdendir. Artık dileyen** (buna) **iman etsin, dileyen** (bunu) **inkâr etsin..."** (Kehf Sûresi, 29)*

Şimdi seni bir süreliğine düşünmeye ve Allah için iç âleminde şu soruların cevabını vermeye davet ediyorum:

❖ Bu gün yaşadığımız şu dünyada "demokrasi" diye bilinen ve İslam ümmetine dikte edilen beşer mahsulü idare sistemi Allah'tan gelen bir gerçek midir?

❖ Demokrasiyi Allah mı emretmiştir?

❖ Demokrasi Kur'ân'da veya Sünnette ismen veya şeklen tavsiye edilmiş midir?

Eğer bu sorulara "evet" diyorsan, zaten seninle konuşacak pek bir şeyimiz kalmamış demektir. Bu durumda sana tavsiyem hemen kitabımı kapatıp kendi işine bakmandır. Yok, eğer bu sorulara "Olur mu canım! Demokrasi hiç Allah tarafından emredi-

lir ve hak olabilir mi?" şeklinde cevap veriyorsan —ki zaten böyle demek zorundayız, aksi halde Allah'a iftira etmiş oluruz— o zaman seninle konuşacak ve dertleşecek hâlâ bir şeylerimiz var demektir.

Bak aziz kardeşim, Kur'an'da hakkın dışında kalan her şey "bâtıl" ve "sapkınlık" olarak kabul edilmiştir. Rabbimiz bu hakikati şu şekilde ifade etmiştir:

"Haktan sonra dalâletten/sapıklıktan başka ne vardır? O hâlde, nasıl oluyor da *(haktan)* ***döndürülüyorsunuz?"*** *(Yûnus Sûresi, 32)*

Eğer 'demokrasi' denilen ve insanın hiçbir İlâhi kâide ve kurala bağlı kalmadan kendi kendisini yönetme şekli olarak tarif edilen idare biçimi Allah tarafından gelmemiş ve bizlere emredilmemişse, o zaman onun adı nedir? 'Bâtıl' değil midir? Peki, bâtıl olan bir sistemle 'Ben Müslümanım' diyen birisinin ne işi olabilir? Unutma ki, bâtıl üzerine bina edilen her şey bâtıldır ve bir Müslüman tarafından kabul edilmemelidir. Demokrasi veya bir benzeri sistemi desteklerken hep şu soruyu sor kendine: "Acaba yaptığım bu iş hak değil de bâtıl ise ben bu işin hesabını Rabbime nasıl vereceğim?"

Evet, Allah için bunu bir düşün.

Demokrasinin batıllığını ispat etmeye veya bunun bir Müslüman için ideal bir idare tarzı olmadığı kanıtlamaya aslında çok fazla delile gerek yok. Bir insan bu meseleyi ele alırken sadece "Bu hak mıdır, Allah'tan gelmiş bir şey midir?" sorusunu soruverse, mesele bitecek ve bunun bâtıl olduğu ortaya çıkacaktır. Ama maalesef insanların gözleri öylesine perdelenmiş, haktan ve hakikatten öylesine uzaklaşmışlar ki, bu çok basit ve kolay soruyu bile soramaz olmuşlar.

Benim burada okuyucuya tavsiyem şudur: Hangi mesele olursa olsun, bir konuda doğruya ve Allah'ın razı olacağı neticeye ulaşmak istiyorsak ona sadece şu soruyu soralım: Bu, Allah'tan mı gelmiştir?

Eğer sorumuzun cevabı 'evet' ise sonuna kadar onun peşinden gidelim ve bilelim ki o, haktır.

Ama cevabımız 'evet' değil de 'hayır' ise o zaman sonuna kadar uzak duralım ve bilelim ki bu batıldır; batıl ise sahibini cehenneme götürür.

Bu soruyu her meselede sorabileceğimiz gibi sistemleri, idare biçimlerini ve yönetimleri değerlendirirken de sorabiliriz. Sizin idare edildiğiniz sistem ister demokrasi olsun, ister sosyalizm olsun, isterse kapitalizm olsun fark etmez eğer Allah tarafından indirilmediyse —buna ne ad takarsanız takın— o batıl olmaktan kendini kurtaramayacak ve sahibini eninde sonunda ateşe götürecektir. Çünkü hak, ancak Rabbinden gelendir. Rabbinden gelmeyen, kökü Allah'a dayanmayan ve semâdan indirilmiş olmayan her şey muhakkak ve muhakkak bâtıldır.

"İşte bu benim dosdoğru yolumdur. Artık ona uyun. Başka yollara uymayın; yoksa o yollar sizi O'nun yolundan ayırır/uzaklaştırır. İşte bunu size Allah emretmiştir. Belki sakınırsınız." *(En'âm Sûresi, 153)*

Bu ayeti okuyup şu soruyu sormamak olmaz: Allah'tan gelen dosdoğru yol şeriat mıdır, yoksa demokrasi, sosyalizm veya laiklik mi? Hangisidir?

Ayeti dikkatlice incelediğimizde, Rabbimizin bizlere sadece doğru ve hak yol olan şeriat yoluna uymamızı emrettiğini, başka yollara uymaktan bizleri sakındırdığını görürüz.

"*Başka yollara uymayın, yoksa o yollar sizi O'nun yolundan ayırır/uzaklaştırır.*"

Bununla birlikte ayet, bu yoldan başkasına uyanların —ki uydukları bu yolun adının demokrasi, laiklik veya başka bir şey olması önemli değildir— kesinlikle Allah'ın yolundan saptıklarını ve hak yoldan uzaklaştıklarını ifade etmektedir.

"İşte bunu size, Allah emretmiştir."

Yani şeriat düzenine uyup başka düzenlere, başka yollara veya başka cemaat ve cemiyetlere uymamayı bize başkası değil, yalnız ve yalnız bizi yaratan Allah emretmiştir. Peki, Rabbimiz bunu niçin yapmıştır?

"Belki sakınırsınız diye."

Yani şeriattan başka düzenlere uymaktan, başka sistemleri desteklemekten ve o yollarda gitmekten sakınıp uzak durursunuz diye...

Allah'ın ayetlerini dikkatlice incelediğimizde, aslında yolun çok net ve berrak olduğunu görürüz. Diğer bir ayette de Rabbimiz şöyle buyurur:

"Rabbinizden size indirilene *(Kur'ân'a, İlâhî nizama)* ***uyun. Onu bırakıp başka dostlara uymayın. Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz!"*** *(Â'râf Sûresi, 3)*

Bu ayette de Rabbimiz bizleri sadece kendi indirdiği ve gönderdiği şeriata uymaya teşvik etmekte, şeriatın dışında başka şeylere uymayı —ki bunun adının demokrasi veya başka bir şey olmasının farkı yoktur— bizlere yasaklamaktadır. Bu ve benzeri ayetler Kur'ân'da ne kadar da çoktur!

O yüzden kardeşim, sen ne yapıp-edip böylesi bâtıllardan uzak durmaya bak. Birilerinin sana vereceği fetvalara hiç dönüp bakma! Çünkü onların vereceği fetvalar seni Allah katında kurtarmayacaktır. Seni Allah katında kurtaracak yegâne şey, Allah'tan gelen haktır. Eğer sen bunca ayeti okuduktan ve Allah'ın sözlerini gördükten sonra gider de hâlâ demokrasi batılını sa-

vunmaya ve desteklemeye devam edersen, artık senin için yapacak bir şeyimiz yoktur.

"Andolsun, eğer sana gelen bunca ilimden sonra onların arzu ve keyiflerine uyacak olursan, o takdirde sen de mutlaka zalimlerden olursun." *(Bakara Sûresi, 145)*

O GELMESİN DE ÖBÜRÜ MÜ GELSİN?

Demokrasi bâtılını savunan İslamcıların neredeyse hepsinin öne sürdüğü ve bu bâtılı desteklemede kendilerini haklı çıkaracağına inandıkları bir itirazları var:

"Hocam, eğer o gelmezse öbürü gelecek, iyi olan seçilmezse kötü olan seçilecek. İşte bundan dolayı biz bu bâtılı destekliyoruz!"

Zannımca bu itirazın cevabı doğru bir şekilde verildiği takdirde birçoğunun ardına sığınacağı bir kalkan ve demokrasi bâtılını desteklemeye gerekçe göstereceği bir mazeret kalmayacaktır. O halde bu itirazı nasıl cevaplandırabiliriz? Bu itiraza verilecek elbette birçok cevap vardır; lakin ben burada farklı bir noktadan yaklaşarak bu itiraza cevap vermek istiyorum:

❖ Bilindiği üzere şeytan, biz insanoğlunun ezelî ve amansız düşmanıdır. Bizleri saptırmak ve doğru yoldan çıkarmak için elinden geleni ardına koymayacağına dair söz vermiş ve fiilen de bunu göstermiştir. Şeytanın, biz insanları saptırırken başvurduğu sayılamayacak kadar çok yol vardır. Bu yollardan bir tanesi de şudur: <u>Bir yanlışı kabul ettirmek için bir doğruyu öne sürmesi...</u>

Evet, şeytan insanları kandırmak için ara ara bu yola başvurur. Yani bir yanlışı, bir bâtılı veya bir hatayı kabul ettirip yaptırmak için bir doğruyu öne sürer. Bunun şeytanın bir metodu olduğunu bilmeyen insan ise hemen buna kanıverir.

Alçak şeytan, bu tuzağını Allah'a bile uygulamaya kalkmıştır. Hâşâ Allah'ı bile kendince aldatacağını, bu metodu ile kandıracağını zannetmiştir. Rabbimiz şöyle buyurur:

***"Andolsun, sizi yarattık. Sonra size şekil verdik. Sonra da meleklere, 'Âdem için secde edin** (saygı ile eğilin)**' dedik. İblis'ten başka hepsi secde ettiler. O, secde edenlerden olmadı. Allah, 'Sana emrettiğim zaman seni secde etmekten ne alıkoydu?' dedi.** (O da) **'Ben ondan daha hayırlıyım. Çünkü beni ateşten yarattın, onu ise çamurdan yarattın' dedi."** (A'râf Sûresi, 11, 12)*

Görüldüğü üzere şeytan, Âdem aleyhisselam'a secde etmeyişini bile bu metodu kullanarak meşru göstermeye çalışmıştır. Ayetin şu kısmını gelin tekrar okuyalım:

"Ben ondan daha hayırlıyım. Çünkü beni ateşten yarattın, onu ise çamurdan yarattın"

Allah'ın şeytanı ateşten, Âdem aleyhisselam'ı ise çamurdan yarattığı doğrudur. Fakat şeytan bu doğruyu gündeme getirerek kendisinin ondan daha hayırlı ve daha iyi olduğu bâtılını kabul ettirmeye çalışmıştır. Bunu şimdilik aklımızın bir köşesine yazalım ve bu metodun şeytana ait bir metot olduğunu unutmayalım.

Gelelim günümüze... Bu gün de böyle değil mi? Bu gün de şeytanın dostları bu metodu uygulamıyorlar mı? Bu gün de insanlar bâtıllarını, yanlışlarını ve hatalarını kabul ettirebilmek için bazı doğruları gündeme getirmiyorlar mı? Mesela size bir örnek vereyim: Çarşıda mini etekle gezen bir bayana gidip:

— Niçin bu eteği giyiyorsun? Bu câiz değildir, dediğinizde, o kadın size:

— Ne yani külotla mı gezeyim, demiyor mu?

Evet, külotla gezmek çok yanlış bir şeydir. Bir bayanın asla böyle gezmemesi gerekir. Bu doğru. Ama mini etekle de gezmemek gerekir. Mini etekle gezmek yanlıştır. İşte burada kadın, etekle gezme bâtılını size kabul ettirebilmek için külotla gezmeme doğrusunu öne sürüyor ve zannınca kendisini haklı çıkarıyor.

Bir örnek daha verelim: Mesela kimi insanlara:

— Kardeş, faizle ticaret yapma! Bu haramdır, dediğinizde, adam size:

— Ne yani aç mı kalalım, demiyor mu?

Tamam, senin aç kalmaman ve kendini doyurman gerekir; bu doğru. Ama aynı zamanda senin faiz de yememen gerekir. İşte adam burada faizle ticaret yapma bâtılını size kabul ettirebilmek için aç kalmama doğrusunu öne sürüyor ve kendisini haklı çıkarmaya çalışıyor.

Konumuzu da aynı bu şekilde değerlendirmek gerekir. Adama:

— Allah'ın kitabı ile hükmetmeyen, şer'î idareyi reddeden ve Allah'ın kanunlarına aykırı yasalar çıkaran insanları destekleme, dediğinizde adam hemen karşınıza geçiyor ve:

— Ne yani o zaman komünistler mi başa gelsin, diyor.

Evet, komünistlerin idaresinin kötü olduğu, bunların İslam'a ve Müslümanlara düşmanlığı bilinen bir gerçek. Yani bunların kötü olduğu doğru. Ama Allah'ın kitabı ile hükmetmeyen insanların idareye gelmesi de yanlış. İşte tam burada adam, komünistlerin idaresinin kötü olduğu doğrusunu öne sürerek Allah'ın kitabı ile hükmetmeyen insanları destekleme bâtılını size kabul ettirmeye çalışıyor.

Girişte söylediğimiz: *"Hocam, eğer o gelmezse öbürü gelecek, iyi olan seçilmezse kötü olan seçilecek. İşte bundan dolayı biz bu bâtılı destekliyoruz!"* şeklindeki itirazı bu örnekler ışığında tekrar değerlendirelim.

Evet, eğer o gelmezse öbürü gelecek, iyi olan seçilmezse kötü olan seçilecektir. Bu doğru. Ama bu doğru, hiçbir zaman demokrasi batılını, Allah'ın hükmünü terk etme yanlışını meşrulaştırmayacak ve bizlerin bâtılı desteklemesini haklı çıkarmayacaktır.

Bu nedenle tekrar tekrar vurguluyor ve diyorum ki: Bu, şeytanın bir oyunudur, bir aldatmacasıdır. Şeytan bâtılı kabul ettirmek ve hatalı bir işi meşru göstermek için bu tür vesilelere başvurur ve daima bir doğruyu öne sürerek hemen ardından bir bâtılı kabul ettirmeye çalışır. Eğer biz gerçekten de Allah'a hesap vermeye inanıyor ve O'nu asla kandıramayacağımızı biliyorsak, bu tür yanlış cümlelerin ardına sığınarak demokrasi batılını desteklemeyi terk etmeliyiz. Ve şunu hiç unutmamalıyız ki, biz her ne kadar bu tür aklî çıkarımlarla karşımızdaki insanları kandırsak da âlemlerin Rabbi olan ve her şeyi en ince ayrıntılarına kadar bilen Allah'ı asla kandıramayacağız. Tıpkı şeytanın kandıramadığı gibi...

Bu, konunun girişindeki itiraza vereceğimiz birinci cevabımız.

❖ İkinci cevabımıza gelince; içerisinde yaşamış olduğumuz sistem birçok açıdan sıkıntılarla dolu. Allah'ın sınırlarına riayet etmemesi, Allah'ın emir ve yasaklarını dikkate almaması, Allah'ın yasaklarını 'serbest', emirlerini ise 'yasak' addetmesi, kanun koyma hakkını kendinde görmesi, bâtıl birçok yola başvurması ve daha sayamayacağımız nice gayr-i İslamî durum sistemin sıkıntılarından bazılarıdır. Bütün bu sıkıntılı durumun içe-

risinde kişinin hâlâ iyi olduğunu söylediği kimseleri destekleme gayreti içerisine girmesinin örneği, tıpkı içerisinde içki satılan, kadın pazarlanan, kumar oynatılan bir mekânda *"Kasada bizim adam durmasın da öbür adam mı dursun?"* diyen kimsenin örneğine benzer.

Böylesi pis işlerle dolu bir mekânda kasada falancanın veya filancanın durmasının anlamı nedir ki? Bu mekân birçok sıkıntıyla dolu. İçerisinde Allah'ın haram kıldığı her türlü pislik işletiliyor. Bu durumda falancanın, filancanın veya feşmekanın kasayı işletmesinin hiçbir anlamı yoktur. Sonuçta kim gelirse gelsin, gelen kimse, orayı işletmeye devam edecek ve Allah'ın yasakladığı tüm pisliklerin icra edilmesine göz yumacaktır.

"Kasayı namaz kılan birisi mi idare etsin, yoksa namaz kılmayan birisi mi? Rüşvet alan birisi mi idare etsin, yoksa rüşvet almayan birisi mi? Dürüst olan birisi mi yönetsin, yoksa sahtekâr olan birisi mi?"

Evet, zannımca birçoğumuzun takıldığı nokta sanki burası. Herkes kasiyerin nasıl olması gerektiğini konuşuyor; ama hiç kimse mekânın kötülüğünü, iğrençliğini ve rezaletini görmüyor. Oysa bu mekân tıpkı bataklık gibi pislik üreten bir mekân!

İnsanımızın şu noktayı Allah için sorgulaması ve düşünmesi gerekmektedir: Kasada duran kim olursa olsun; ister namaz kılan birisi olsun, ister kılmayan, ister sahtekâr birisi olsun, ister dürüst neticede kasada durduğu sürece zorunlu olarak içkiyi de satacak, kadını da pazarlayacak, kumarı da oynatacak... "*Ben burada bu işlere müsaade etmem!"* diyemeyecek. Çünkü bu sözü söylediği anda patronlar onu işten atacak ve haddini aştığı için görevine son vereceklerdir.

İşin aslına bakıldığında kasaya geçen kimsenin niteliğinin veya vasıflarının hiçbir önemi yok. Çünkü kasaya kim geçerse

geçsin sonuç değişmeyecek ve her gelen kendisi için belirlenen rolü kendince en iyi şekilde oynayıp gidecektir.

Hiç kimse çıkıp da *"Arkadaş bu mekânda benim ne işim var. Ben müslümanım. Burası Allah'ın lanet ettiği ve lanet ettiği işlerin işlendiği bir yer. Ben burada yer almamalıyım"* demiyor, diyemiyor. Oysa bir müslümanın bu tür yerlerde bulunması ve kasayı daha iyi muhafaza etme adına böylesi pisliklerini işlendiği mekânlarda yer alması olacak şey değildir.

Aynı bunun gibi, Allah'ın hükmü ile hükmedilmeyen bir meclisi idare eden kişi namaz kılan biri olsa ne, olmasa ne? Allah'ın şeriatının hâkim olmadığı bir yeri yöneten kimse dürüst olsa ne, olmasa ne? Allah'ın ahkâmının rafa kaldırıldığı, hükümlerinin iptal edildiği bir toprak parçasını çekip çeviren insan dindar olsa ne, olmasa ne? Kur'an'la yönetilmeyen bir yere mütedeyyin birisi hükmetse ne, hükmetmese ne? Yani mesele bizi yöneten kimsenin niteliği değil; asıl mesele bizi ne ile yönettiğidir. Kur'an ile mi yönetiliyorsun, yoksa başka kitaplarla mı? Allah'ın hükmü ile mi idare ediliyorsun, yoksa beşerin hükmü ile mi? Eğer Allah'ın hükmü ve idaresi ile yönetilmiyorsan, yöneten insanın iyi, kaliteli, düzgün, çalmayan, dürüst ve benzeri güzel vasıflarla muttasıf olması önemli değildir. Seni ne ile yönetiyor sen ona bak!

Müslüman, Allah'ın ve Rasulü'nün kendisine gösterdiği şekilde kötülüklerle mücadele etmelidir. Kafasına göre mücadele metotları geliştirmemelidir. Eğer mücadele edemeyecekse —ki mevcut şartlarda bu kesin böyledir— oraya hiç gelmeyi düşünmemelidir.

Başlıkta vermeye çalıştığımız sorular, aslında şeytanın tuzaklarından bir tuzak, ayartmalarından bir ayartmadır. Müslüman aklını başına almalı, kasiyerlere değil, mekânın pisliğine bakma-

lıdır. Mekân değişmediği sürece kasiyerin değişmesinin herhangi bir anlamının olmayacağını aklından çıkarmamalıdır.

❖ Üçüncü olarak şunu söyleyebiliriz: Allah Teâlâ'nın bir ameli kabul etmesi için iki şart vardır:

1) Allah için halis bir niyetle yapılması.

2) Şeriata/Peygamber Efendimizin yoluna uygun olması.

İşlenen bir amel, her ne zaman bu iki şarttan birisinden yoksun olursa Allah onu asla kabul etmeyecektir. Yani bir amel eğer iyi bir niyetle yapılır, ama şeriata ve Peygamber Efendimizin yoluna uygun olmazsa Allah onu kabul etmeyecektir. Aynı şekilde yapılan bir amel Peygamber Efendimizin yoluna uygun olur, ama iyi bir niyetle yapılmazsa Allah onu da kabul etmeyecektir. Bu, tüm İslam âlimlerinin üzerinde ittifak ettiği bir husustur. Örneğin büyük tefsir âlimi İbn Kesir, Bakara suresinin 112. âyetini tefsir ederken şöyle der:

*"Bir amelin makbul olması için iki şartı vardır. **Birincisi:** yalnız Allah için yapılmış olması (iyi niyet), **ikincisi:** Şeriata (Peygamber Efendimizin yoluna) uygun olması. Bir amel her ne zaman Allah için yapılır, ama şeriata uygun olmazsa (Allah katında) kabul edilmez."*[36]

Şimdi bunu örneklerle izah etmeye çalışalım:

Mesela bir insan namaz kılsa, bu amel şeriata uygun bir amel midir?

Evet, bu amel şeriata uygun bir ameldir.

Peki, adam şeriata uygun olan bu namazı riya için veya falanca ne güzel namaz kılıyor desinler diye kılsa, bu amel kendisinden kabul edilir mi?

---

[36] Tefsiru'l-Kur'âni'l-Azîm, 1/214. Daru'l-Fayhâ baskısı.

Kabul edilmez.

Neden?

Çünkü amellerin kabul edilmesindeki iki şarttan birisini ihlal etmiştir de ondan.

Bu örnekteki adam amelinin meşruluğundan değil, niyetinin bozukluğundan kaybetmiştir. Yaptığı amel her ne kadar İslam'a ve şeriata uygun olsa da niyetinin kötülüğü amelini iptal etmiş ve Allah katında amelinin kabul edilmemesine sebep olmuştur.

Şimdi soruyu bir de diğer tarafını ele alarak soralım:

Örneğin bir kadın mücahitlere, mazlumlara, garip-gurabaya yardım etmek amacıyla zina etse ve buradan elde ettiği geliri bu sayılan insanlara harcasa, bu kadın günaha girmiş olur mu?

Evet, bu kadın günaha girmiş olur.

Peki, neden?

Çünkü amellerin kabul edilmesindeki iki şarttan birisi olan "şeriata uygunluk" ilkesini ihlal etmiştir de ondan.

Bu örnekteki kadın da niyetinin kötülüğünden değil, amelinin meşru olmayışından kaybetmiştir. Bu kadının niyeti her ne kadar iyi olsa da, yaptığı amel kötü ve günah olduğundan dolayı Allah onun amelini kabul etmeyecek ve kendisine sevap yazmayacaktır.

İşte bu örneklerdeki gibi, bizler eğer Allah'ın hükümleri ile hükmetmeyen, şeriatı tatbik etmeyen ve yeri geldiğinde Allah'ın kanunlarına aykırı yasalar koyan insanları destekler, sever ve onlara arka çıkarsak —niyetimiz ne kadar iyi olursa olsun— yapılan bu iş Allah'ın rızasına uygun olmadığından dolayı kesinlikle bizden kabul edilmeyecek ve niyetimizin iyi olması asla bizleri

Allah katında mazur kılmayacaktır. Tıpkı iyi niyetle zina eden kadını mazur kılmayacağı gibi...

Bizler Allah'a, Allah'ın gösterdiği ve razı olduğu şekilde kulluk etmeli, işlerimizi O'nun rızası doğrultusunda düzenlemeliyiz. Kafamıza ve aklımıza göre işler uydurup sonra Allah'ın bundan razı olmasını beklememeliyiz. Çünkü Allah ancak şeriatına uygun olan ve iyi niyetle yapılan işlerden razı olur.

Bu gün bazı İslamcılar, şeriatı hâkim kılma adına İslam'ın temelden reddettiği amelleri işlemekte ve asla kabul etmeyeceği sözleri söylemektedirler. Evet, belki bu işi yaparlarken niyetleri Allah içindir, ihlâslı bir şekilde bu işe girişmişlerdir. Ama yaptıkları iş, takip ettikleri metot asla İslamî değildir. Dolayısıyla böylelerinin amelleri —niyetleri iyi olsa dahi— Allah katında makbul olmayacaktır. Çünkü bu din nasıl ki Rabbanî bir din ise, bu dini hâkim kılmak için takip edilecek metodun da aynı şekilde Rabbanî olması gerekir. Rabbanî bir dini Rabbanî olmayan metotlarla hâkim kılma çabası ne kadar başarılı olursa olsun —ki bu mümkün değildir— Allah'ı razı eden bir şey değildir. Unutulmamalıdır ki Mekke müşriklerine "Putlara niçin tapıyorsunuz?" diye bir soru yöneltildiğinde ***"Bizi Allah'a daha çok yaklaştırsınlar diye tapıyoruz"*** *(Zümer Sûresi, 3)* şeklinde cevap veriyorlardı.

Allah'a yaklaşmaktan daha güzel bir niyet olabilir miydi? O'na yakın olmaktan daha ulvi bir gaye mümkün müydü?

Asla!

Elbette ki en yüce amaç, âlemlerin Rabbine yakın olmaktır. İşte onların niyetlerinin iyi, amaçlarının yüce, gayelerinin ulvî olması onlardan müşrik olma vasfını kaldırmadı, onlara Müslüman vasfı vermedi. Unutmamak gerekir ki onlar, niyetlerin-

den değil, sırf amellerinin meşru olmayışından ötürü şirke düştüler. Bu gün de bizlerin buna çok dikkat etmesi, hem niyetimizin, hem amelimizin, hem de metodumuzun şeriata uygun olması gerekmektedir. Aksi takdirde —Allah korusun— Mekkeli müşriklerin düşmüş oldukları hatanın içine biz de düşeriz.

❖ Son olarak şu noktaya temas edebiliriz: Mekkeli müşrikler, Allah Rasulü *sallallahu aleyhi ve sellem*'e davasından taviz vermesi karşılığında bazı teklifler sunmuşlardı. Bu teklifler öylesine cazibeli, öylesine çekiciydi ki dünyalık çıkarı olan bir insanın bunları reddetmesi akıl kârı değildi.

Peki, neydi bu teklifler?

Haydi, gel beraber okuyalım.

Bir gün müşriklerin ileri gelenlerinden ve o günün parlamentosunun mümtaz şahsiyetlerinden birisi olan Utbe bin Rebîa, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanına geldi ve şöyle dedi:

— Bak yeğenim, bizim seni ne kadar sevdiğimizi, saydığımızı bilirsin. Senin ailen de en temiz ve en soylulardan biridir. Fakat sen milletimize ne biçim bir felâket getirdin! Sen cemiyetimizi böldün, bütün milleti aptal yerine koydun. Halkın dinini ve ilahlarını kötüledin. Öbür dünyaya intikal etmiş olan atalarımızın kâfir ve sapık olduğunu söyledin. Şimdi beni dinle, ben sana bazı tekliflerde bulunacağım. Onları iyice düşün, taşın; belki de bazılarını kabul edersin.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

— Ey Velid'in babası! Devam et, seni dinliyorum, dedi. Utbe bin Rebîa şöyle devam etti:

— Yeğenim, eğer şu başlattığın işin maksadı mal ve mülk toplamaksa biz sana o kadar mal ve mülk vereceğiz ki sen aramızda en zengin ve en varlıklı kişi olacaksın. Şayet büyük olmak ve ik-

tidar elde etmek istiyorsan biz seni reisimiz yaparız. Hiçbir işimizi sana danışmadan yapmayız. Hiçbir sözünden çıkmayız. Yok, derdin kadın ise on kadınla seni everelim. Yok, eğer sana cinler geliyorsa ve sen de onları kovacak güce sahip değilsen en iyi tabip ve hekimleri çağırırız, onlar seni tedavi ederler...

Utbe bunları söylüyor ve Hz. Peygamber kendisini sessizce dinliyordu. Sonra şöyle konuştu:

— Ey Velid'in babası, söylediklerinizi söylediniz mi, yoksa söyleyeceğiniz başka bir şey var mı?

— Yok. Söylemek istediklerim bundan ibarettir.

— O zaman şimdi beni dinleyiniz.

Peygamberimiz bu sözlerinin ardınadan besmele okuyarak Fussilet Suresini okumaya başladı. Utbe, ellerini arkaya koyup bunları dikkatle dinliyordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* 13. âyet olan: ***"Eğer yüz çevirirlerse onlara de ki: İşte ben sizi, Âd ve Semud'un başına gelen yıldırıma benzer bir azap ile uyardım."*** bölümüne gelince Utbe:

— Akrabalık hatırına sus, bu kadar yeter, dedi. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

Ey Velid'in babası, cevabımın ne olduğunu duydunuz. Bundan sonrasını siz bilirsiniz, dedi...[37]

Şimdi bu olayı okuyan ve Rasulaullah'ı kendisine örnek alan bir insan nasıl olur da hâlâ tavizler vererek bâtıl ile uzlaşmaya, onlarla masaya oturmaya devam edebilir?

---

[37] Aşağı yukarı bütün siyer kaynakları bu olayı zikretmiştir. Her hangi birisine müracaat edilerek olayın detayı öğrenilebilir. Bkz. *"er-Rahîku'l-Mahtûm"*, sf. 159.

Bu kıssayı okuduktan sonra insanın aklına şu soru kaçınılmaz olarak geliyor: Acaba Allah'ın Rasulü bu teklifleri değerlendirse olmaz mıydı?

Evet, olmazdı; zira onlar bu teklifleri sunduklarında —diğer rivayetlerden de anlaşıldığı üzere— kendisinden bazı tavizler istiyorlardı. Mesela putlarına, ilahlarına ve sistemlerine laf etmemeyi, tanrılarını kötülememeyi ve yeri geldiğinde onlara saygı göstermeyi kendisinden istiyorlardı. O, bu tavizler kendisinden istenildiğinde ne pahasına olursa olsun taviz vermemeyi ve asla geri adım atmamayı yeğledi. Aslına bakılırsa şöyle diyebilirdi: *"Ben başkan olduğumda bunca mazlum Müslüman işkenceden kurtulacak, alenen dinlerini yaşayacak ve rahata kavuşacaklar."*

Veya şöyle: *"Ben lider olduğum zaman insanları daha kolay Allah'a davet eder ve onların İslam'a girmelerini daha rahat temin ederim."*

Gerçekten de lider olan ve başkanlık koltuğuna oturan bir insanın halkı ve tebaası üzerindeki etkisi inkâr edilemeyecek kadar fazladır. O sırf bazı menfaat ve maslahatları temin etme adına bu teklifleri değerlendirebilir ve müşriklere bir takım tavizler vererek davasına hizmet edebilirdi.

Ve O böyle yaptığında işkenceler altında inim inim inleyen Bilaller, Habbablar kurtuluşa erer; hunharca katledilen Yasirler ve Sümeyyeler belki de öldürülmez, rahat bir hayata kavuşurlardı. Ama O böyle yapmadı. Çünkü o biliyordu ki inanca ters olan işleri yaparak veya imana zıt olan sözleri söyleyerek elde edilen maslahat ve faydalar hakikatte fayda değil, kelimenin tam anlamıyla mefsedet, yani zarardır. Ve yine o biliyordu ki Allah'ın ka-

bul edeceği iman, ikrah olmaksızın asla küfürle uzlaşmayı, onlar gibi gözükmeyi ve onlardanmış gibi hareket etmeyi kabul etmez.

İşte bu ve benzeri sebeplerden dolayı Allah'ın Rasulü kâfirlerin sisteminde yer almayı, onlarla masaya oturmayı ve sanki onlardanmış gibi gözükmeyi asla kabul etmedi.

Bizim önderimiz böyle yapmışken, bize ne oluyor da İslamî olmayan bir sistemde sanki onlardanmışız gibi hareket ederek yer alıyor, tâğutlardan tâğut beğenmeye kalkıyor ve 'o olmazsa öteki olur' şeklinde bazı saçmalıklarla batıl bir sistemle uzlaşma yoluna gidiyoruz? Acaba Allah'ın bizlere numune olarak sunduğu ve cennete girmeyi onların yolundan aynen gitmeye bağladığı peygamberler böyle mi yaptı? Sâhi, gerek bizim peygamberimiz, gerek diğer tüm peygamberler acaba böyle mi yaptı? Kur'an'ı okuyan birisi çok net ve kesin olarak bilir ki onlar asla küfürle uzlaşmadı; aksine onlar küfrü ve şirki yerle yeksân etmeye, tüm izlerini silmeye ve Allah'ın razı olduğu hayat sistemini tüm dünyaya hâkim kılmaya geldiler. Onlar bizlere örnekken ve Allah, ancak onların gittiği yoldan gidilerek razı edilirken bize ne oluyor da başka başka yollara giriyor ve kafamıza göre farklı metotlar icat ediyoruz?

"İşte bu, benim dosdoğru yolumdur. Artık ona uyun. Başka yollara uymayın; yoksa o yollar sizi O'nun yolundan ayırır/uzaklaştırır. İşte bunu size Allah emretmiştir. Belki sakınırsınız." *(En'âm Sûresi, 153)*

Bu nedenle, n'olur yaptığımız işleri kafamıza, aklımıza ve mantığımıza göre değil, şeriata göre yapmaya çalışalım. Amellerimizi aklımızla değil, İslam'ın kriterlerine göre değerlendirelim. Aksi halde kendimizi kandırmış ve hüsrana uğramış oluruz.

BU KADAR İNSAN YANLIŞ DA Bİ SİZ Mİ DOĞRUSUNUZ?

Bugün tevhid ve şirkle alakalı konuları insanlara anlattığımız zaman karşılaştığımız çok ilginç bir itiraz oluyor: "Bu kadar insan bilmiyor da bi siz mi biliyorsunuz?!"

Evet, bu itiraz ilk bakışta doğru ve yerinde bir itiraz gibidir, ama detayına inildiğinde çok haksız, saçma ve gerçek dışı bir itirazdır. Çünkü gelmiş-geçmiş tüm peygamberlere, gönderilmiş oldukları kavimleri hep böyle itiraz ede gelmiştir. Bu nedenle bu itiraz birçok insanın sapmasına ve doğru yoldan uzaklaşmasına neden olmuştur.

Allah için düşünmek gerek, tarih boyu hangi peygambere kavminin geneli iman etmiş, peygamberine hakkıyla tabi olmuştur ki?

Kur'ân-ı Kerim'i azıcık gözden geçiren birisi bilir ki peygamberlerin geneli kavimleri tarafından dışlanmış, kötülenmiş ve reddedilmiştir. Hatta nakledeceğim şu hadis bazı peygamberlerin hiç iman edeninin olmadığını ifade ettiği için konumuz açısından son derece önem arz etmektedir. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur:

"(Geçmiş) ümmetler bana gösterildi. Bir peygamber gördüm ki yanında üç-beş iman edeni vardı. Başka bir peygamber gördüm ki yanında bir-iki iman edeni vardı. Bir diğer peygamberi gördüm ki yanında hiç iman edeni yoktu."[38]

---

[38] Buhârî, Tıb 1; Müslim, Îmân 374.

Hadis-i Şerifin *"Bir diğer peygamberi gördüm ki yanında hiç iman edeni yoktu"* kısmı gerçekten de üzerinde düşünmeye değerdir.

Şimdi yüz bin kişilik bir kavme bu peygamberin gönderildiğini farz edelim... Acaba bundan sonra şöyle dememiz uygun olur mu: "Şu yüz bin insan yanlış da bi o mu doğru?" Evet, o yüz bir insan yanlış sadece o peygamber doğru. Bu, bu kadar kesin ve net.

Şimdi bir de bu örneği günümüze uyarlayarak söyleyelim: "Hocam seksen milyon insan yanlış da bi siz mi doğrusunuz?"

Evet, eğer Allah'ın şirk dediği bir ameli seksen milyon işliyor, bir gurup da bundan kendisini sakındırıyorsa, o seksen milyon yanlış, sakınan bir gurup doğrudur. Hatta seksen milyon değil, seksen trilyon olsa hüküm değişmeyecek, Allah'ın dediğine uyanlar doğru, uymayanlar yanlış olacaktır.

Burada önemli olan sayı değil, hakka uymaktır. Kim hakka uyarsa o doğru, kim hakka uymazsa o yanlıştır. Hak, hiçbir zaman sayı veya adet ile bilinmez, ölçülmez; aksine sayılar ve adetler hak ile bilinir, ölçülür. Eğer sayıların kalabalık olması hakkın ölçüsü olsaydı peygamberlerin kesinlikle yanlış ve hatalı olmaları gerekirdi; zira onlara iman eden ve yollarına ittiba edenler her daim az olagelmiştir. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Nihayet emrimiz gelip de sular coşup yükselmeye başlayınca Nuh'a: '*(Canlı çeşitlerinin)* ***her birinden birer çift ile*** *(boğulacağına dair)* ***aleyhinde söz geçmiş olanlar dışında aileni ve iman edenleri gemiye yükle!' dedik. Zaten onunla beraber pek az kimse iman etmişti."*** *(Hûd Sûresi, 40)*

Hz. Nuh, Ankebut Sûresi'nde ifade edildiğine göre kâfir olan kavmi arasında tam 950 yıl peygamber olarak kalmıştı.

Subhanallah! Tam 950 yıl!

Sen kavmin arasında bu kadar süre peygamber olarak kalacaksın, ama sana inanan ve yolundan gelen çok ama çok az insan olacak! Bu gerçekten de çok acı ve garip bir durum değil mi?

Bazı rivayetlerde Hz. Nuh'a iman edenlerin sayısının en fazla 'seksen' kişi olduğu ifade edilmektedir. Bazı rivayetlere göre bu say 'üç'e kadar düşmektedir. Biz 'seksen' rivayetini baz alsak ortalama her on bir yıla bir adam düştüğünü görürüz.

950 yıl çabalayacak, didineceksin, sana iman eden kimsenin sayısı yüzü bile geçmeyecek!

Bu bize neyi gösteriyor?

Tabii ki Hakk'ın tabilerinin her zaman az olacağı gerçeğini...

Şimdi gelin, yukarıda halkın bize yönelttiği soruyu burada tekrar soralım ve gerçeklerle ne kadar uyuştuğunu görelim:

"Bu kadar insan yanlış da bi Nuh mu doğru?"

Bu soruya nasıl cevap verilmesi beklenir? Elbette ki:

"Evet, o insanların tamamı yanlış, sadece Nuh ve beraberindekiler doğru" şeklinde...

Rabbimiz Kur'ân-ı Kerim'in birçok yerinde insanların genelinin yoldan çıkmış olduğunu, iman etmediğini ve şirke bulaştıklarını bildirmektedir.

Şimdi gel, bu ayetleri düşünerek ve anlamaya çalışarak beraberce okuyalım:

❖ ***"Yeryüzündeki insanların çoğunluğuna itaat edersen, seni Allah yolundan saptırırlar. Onlar ancak zanna uyarlar, sadece tahminde bulunurlar."*** *(En'am Sûresi, 116)*

Yani insanların çoğunluğuna itaat edersen ey Muhammed, onlar seni haktan ve hakkın yolundan alıkoyarlar. Burada şöyle bir sorsak ve "Bu ayet, demokrasi gibi çoğunluğun görüşüne göre şekillenen sistemlerin yanlışlığını ifade ediyor olmasın" desek, hata etmiş olur muyuz? Hani demokrasilerde çoğunluk ne derse o olurdu ya, yani örneğin 300 kişilik bir mecliste 151 kişi 'zina serbest olsun' dese, 149 kişi de 'hayır olmasın' dese o mecliste artık zina serbest kabul ediliyordu ya, acaba Allah bu ayeti ile böylesi şeyleri reddediyor olmasın?

Ne dersin, ayeti hiç böyle düşünmüş müydün?

İşte böylesi bir durumda çoğunluk ne derse desin, onların söylediği Allah'ın dediğine ters düştüğü zaman sayıları milyon değil, milyarlara da ulaşsa onlar yanlıştır, hata etmişlerdir. Bunun aksini söylemek veya iddia etmek sapıklıktan başka bir şey değildir.

❖ ***"Onların çoğu, ancak Allah'a şirk koşarak iman eder."*** *(Yûsuf Sûresi, 106)*

Bu ayette de Rabbimiz insanların birçoğunun ancak şirk koşarak Allah'a iman ettiğini ifade etmektedir. Oysa Allah her imanı değil, ancak şirkten uzak ve arınmış olan imanı kabul etmektedir. Bir insan bu şekilde şirk koşarak Allah'a iman edecek olsa, Allah ondan bu imanı kabul etmeyecek ve onu "müşrik" addedecektir; zira Allah kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamayacaktır. (bkz. Nisa *Sûresi*, 48)

❖ ***"Sen ne kadar yürekten istersen iste, insanların çoğu iman etmez."*** *(Yûsuf Sûresi, 103)*

İnsanların birçoğu iman etmeyecektir. Bu, Allah'ın hükme bağladığı ve neticesini ezelî ilmi ile bildiği bir meseledir. Bu nedenle biz çoğunluğu değil, hakkı baz alarak doğruya uymalıyız.

"...Fakat insanların çoğu iman etmez." *(Hûd Sûresi, 17)*

"...Fakat insanların çoğu şükretmez." *(Bakara Sûresi, 243)*

"...Lakin insanların büyük bir kısmı iman etmez." *(Ra'd Sûresi, 1)*

"...Hal böyleyken insanların çoğu, inkârdan başkasını kabul etmez." *(İsra Sûresi, 89)*

Bu dört ayet de aynı şekilde insanların genelinin Allah'a iman etmediğini, şükür üzere bir hayat yaşamaya yanaşmadıklarını, hakka uymadıklarını ve küfürden başka bir şeye razı olmayacaklarını ifade etmektedir. Hal böyleyken çıkıp da *"Bu kadar insan yanlış da bi siz mi doğrusunuz?"* demek gerçekten de abesten başka bir şey değildir. Hatta bu, sırf insanları doğru yoldan alıkoymak için söylenmiş bir sözdür. Bunu söyleyenler gerçekten de hakkı öğrenmek, bilmek ve yaşamak için söylemiyorlar. Ancak ve ancak insanları gerçek müslümanların etkisinden kurtarmak ve onları şüphe içerisinde bırakmak için söylüyorlar. Bu, insafla ve adaletle ne kadar uyuşuyor?

❖ İşte kardeşim, mesele bu kadar net ve açık. Bu nedenle sen çoğunluğa, ekseriyete veya falanca, filancalara değil hakka bakmaya, hakkı bulmaya çalış ve şunu hiç hatırından çıkarma ki bazen hak hiç beğenmediğin, değer vermediğin ve önemsemediğin bir insanın yanında bile olabilir. Hakkın ölçüsü Kur'ân ve Sünnet olduğuna göre insanları bu iki kaynağa göre değerlendir ve bu ölçüde olaylara yaklaş. İşte o zaman hakkın sana ne kadar yakın olduğunu göreceksin.

YA BENİM DEDİĞİM DOĞRUYSA?!

Aklı olan bir insan her zaman hakkı bulmaya çalışan ve hep doğrunun peşinde olan insandır. Sürekli kendisini sorgular; yaptıklarını, söylediklerini, düşündüklerini gözden geçirir ve bunların doğru olmasına son derece özen gösterir. Bazı cahillerin yaptığı gibi hiçbir zaman "*Ben ne dersem o olur, ne dersem o doğrudur"* demez. Ya da kafalarını kiraya vermiş bazı kesimlerin dediği gibi asla *"Üstadımız ne derse o doğrudur"* şeklinde bir söyleme kapılmaz. Hakkın tâlibi ve arayıcısı olur.

Yaşadığımız şu coğrafyaya baktığımız zaman insanların büyük bir kısmının nefislerini muhasebe etmediklerini ve gidişatları hakkında kendilerini gözden geçirmediklerini görürüz. Hep kendilerini doğruymuş ve doğru yoldaymış gibi değerlendirirler. Oysa Peygamber Efendimizin ashabı ve onlardan sonra gelen hayırlı insanlar hiçbir zaman böyle yapmamışlardı. Onlar daima kendilerinin hata edebileceklerini ve yanlışlara düşebileceklerini düşünürlerdi. Sahabe neslini görmüş biri olan İbnu Ebî Müleyke isimli bir zat sahabeyi anlatırken şöyle diyordu:

"Allah Rasulünün ashabından otuz kişiye yetiştim. Onlardan her biri kendisinin münafık olmasından korkuyordu."[39]

Bu rivayet bize gösteriyor ki sahabe bile her daim kendisini kontrol etmiş, gidişatını gözlemlemiş ve yanlış yapabileceklerini hep içlerinde hissetmişlerdir. Ama bu gün birileri hiç hata etme-

[39] Buharî rivayet etmiştir.

yecekmiş gibi davranıyor ve kendilerinin yüzde yüz doğru yolda olduğunu zannediyorlar. Oysa kimi zaman şeytan insanı saptırır, aldatır, kandırır; buna rağmen o insan hâlâ doğru yolda olduğunu zannedebilir. Rabbimiz şöyle buyurur:

***"Kim Rahman** (olan Allah)**'ın zikrinden** (Kur'ân'dan) **yüz çevirirse biz ona bir şeytanı musallat ederiz; artık o, onun yakın bir dostu olur. Gerçekten bunlar** (bu şeytanlar)**, onları yoldan alıkoyarlar; onlar ise hâlâ kendilerinin gerçekten hidayette olduklarını sanırlar."** (Zuhruf Sûresi, 36, 37)*

Sen Allah'ın kitabı olan Kur'ân'ı arkana atacak, görmezden gelecek ve hayatını ona göre düzenlemeyeceksin, sonra da hidayette olduğunu söyleyeceksin!

Kim dedi?

Kim söyledi?

Sen, olayları ve insanları Allah'ın kitabına göre değerlendirmeyeceksin sonra da doğru yolda olduğunu söyleyeceksin?

Kime göre doğru yol?

Bir insanın doğru yolda olup-olmadığını ortaya koyan yegâne doğru ölçütü Kur'ân'dır. Bir insan ancak bu kitaba uyduğu oranda doğrudur. Eğer bu kitaba uymuyor ve hayatını ona göre şekillendirmiyorsa, onun doğru olduğunu söylemesi sadece kendisini tatmin etmek içindir.

Ayetin son kısmı bu anlamda çok dehşet vericidir. Tekrar tekrar okumaya ve "Acaba ben de doğru yolda olduğumu zannedenlerden miyim?" diye üzerinde düşünmeye değerdir.

Bu gün kimi insanları bir konuda uyardığımız zaman hiç üzerine alınmıyorlar. Sanki kesin doğruymuş gibi davranıyorlar. *"Kardeşim, belki de yanlış olabilirim?"* demiyorlar. Bu sözü bir

söyleseler, önlerini görecek ve bu kitapta anlatmaya çalıştığımız gerçekleri idrak etmeye başlayacaklar.

Birisi bana gelse ve örneğin: "Abi, üzerindeki şu elbiseyi giymen haramdır" veya "Şu işi yapman günahtır" dese. Ben ona: "Bi sen mi biliyorsun" demem, diyemem, dememeliyim!

Neden mi?

Ya adamın dediği doğruysa?

Ya adamın söylediği hakka uygunsa?

O zaman benim halim ne olur?

İşte bu gerçeği düşündüğüm için hiçbir zaman beni uyaran ve bana nasihat eden birisini hafife almamam gerekir. "Ya adamcağız doğru söylüyorsa?" sorusu sürekli kafamın bir köşesinde durmalıdır ve her daim bu soru ile olaylara yaklaşmam gerekir.

Bu kitapta anlatmaya çalıştığımız gerçekler için de senin yapman gereken bu olmalıdır. Allah için kendi kendine bir sor:

* Ya bu kitapta yazan şeyler doğruysa?

* Ya Allah'tan başkalarının kanun yapma ve hüküm koyma yetkisi yoksa?

* Ya Allah'ın indirdiği hükümlerle hükmetemeyen bu adamları desteklemem şirk ise?

* Ya demokrasi denilen sistem beni şirke düşürerek dinden çıkarıyorsa?

* Ya bu gidişatım Allah'ın razı olduğu bir gidişat değilse?

Ve bunlar gibi nice sorular...

İşte kitabı bu sorular çerçevesinde okur ve içerisinde Kur'ân ve Sünnetten verilen delilleri bu şekilde incelersen inşâallah sen de hidayeti bulur ve en doğruya tâlip olmuş olursun.

Biz yanılabiliriz; ama yanılmayan Kur'ân ve Sünnettir.

Biz hata edebiliriz; ama hata etmeyen Kur'ân ve Sünnettir.

O halde neden hata eden insanları kendine ölçü alıyor da hata etmeyen kaynağı göz ardı ediyorsun?

Gel, yeniden düşün ve tüm gidişatını bu iki temel kaynağa arz et. Bunu yapar ve gereğince amel edersen inşâallah dünyanın en doğru insanlarından birisi de sen olur ve hidayet üzere bir hayat sürdürürsün. Bu konuyu yeniden düşünmeni ve karşıdaki insanı "Ya onun dediği doğruysa?" diyerek değerlendirmeni tavsiye ederek bu başlığımı noktalıyorum.

KİMLERE İTAAT EDEMEYİZ?

Allah *celle celaluhu* Kur'an-ı Kerim'de hem Peygamberimizin, hem de biz Müslümanların hangi tip insanların itaatinden uzak durması gerektiğini birçok ayeti ile dile getirmiştir. Bizler kâfir, müşrik dinsiz-imansız ve gavur kimselere itaat etmemekle emrolunmadık sadece; bununla birlikte Allah'ın yasaklarını işleyen, günaha dalan, İslam dışı bir hayat tarzı yaşayan kimselere de itaat etmemekle emrolunduk. Şimdi gelin, Kur'an'da itaati yasaklanan tipler kimlerdir, kısaca bir göz atalım:

1- Kâfirler

Kur'an her şeyden önce biz Müslümanlara kâfirlere itaat etmeyi yasaklamıştır. Bir Müslüman gerek dinî, gerek siyasî, gerekse diğer meselelerinde asla kâfir olan birisine itaat edemez. Eğer ederse Allah'ın emrine karşı gelmiş ve Rabbine isyan etmiş olur. Kâfirlere itaat etmeme noktasında Rabbimiz şöyle buyurur:

"(Ey Muhammed!) ***kâfirlere itaat etme, onlara karşı bu Kur'an'la büyük bir cihad ilan et."*** *(Furkan Sûresi, 52)*

Bir diğer ayette de şöyle buyurur:

"Ey Peygamber! Allah'a karşı gelmekten sakın ve hem Kâfirlere hem de münafıklara itaat etme." *(Ahzâb Sûresi, 1)*

Aynı sûrenin 48. ayetinde de şöyle buyrulur:

"Kâfirlere ve münafıklara itaat etme! Onların eziyetlerine aldırma ve Allah'a tevekkül et. Vekil olarak Allah yeter."

Görüldüğü üzere tüm bu ayetler Peygamberimize, kâfirlere ve münafıklara itaat etmeyi, onları desteklemeyi, onlara arka çıkmayı ve onların isteklerine uymayı yasaklamaktadır.

Buradaki yasaklama her ne kadar Efendimize olsa da, O'na yapılan emir ve yasaklamalar biz ümmetini de bağlayacağı için bizleri de kapsar. Yani bu yasaklama bizler için de geçerlidir. Zaten Kur'an ve Sünnet'i gözden geçiren kimse kâfirlere itaatin tüm Müslümanlara yasaklandığını rahatlıklar görecektir. Dolayısıyla bir müslüman asla kâfir ve münafık olan kimselere itaat etmemelidir.

Bizler "kâfir" dediğimiz zaman toplum olarak hep "Allah yok, peygamber yok!" diyen kimseleri anlıyoruz. Oysa Kur'an ve Sünnet'e göre kâfir, Allah'ın ve Rasûlünün "küfürdür, yapan kâfir olur" dediği şeyleri işleyen ve böylesi amellere bulaşan kimsedir; her ne kadar Allah yok, peygamber yok demese de...

Yani daha net söyleyecek olursak, bir kimsenin kâfir olabilmesi için yalnızca "Allah yoktur, peygamber yoktur" demesi gerekmez. Kur'an ve Sünnette Allah'ın ve Rasûlünün, yapanın kâfir olacağını söylediği her ameli[40] işleyen kimse kâfir olur, dinden çıkar. Örneğin Kur'an'a alternatif kanun çıkaran, hiçbir şekilde Allah'ın hükmü ile hükmetmeyen ve Allah'ın yasaklarını serbest, serbestlerini ise yasaklayan, din-kitap söven her kişi, net olarak kâfirdir ve Allah vardır, birdir dese yine de kâfir olur. Şirk de böyledir. Bir insan, Allah'ın ve Rasûlünün "şirktir" dediği, "yapan müşrik olur" diye hükmettiği bir ameli işlerse kesinlikle dinden çıkar. 'Ben Müslümanım' demesi ona fayda vermez. Dolayısıyla 'Ben Müslümanım' diyen bir kimsenin bu tür insan-

40 Bu amelin "Büyük küfür" olan işlerden olması gerektiğini unutmamak lazım.

lara ve bu insanların itaat çağrılarına uymaması gerekir; zira bu Allah'ın bir emridir.

Laf buraya geldiğinde hemen çok önemli bir noktanın altını çizeyim: Kâfirlere yapılan her itaat insanı dinden çıkarmaz ve biraz önce zikrettiğimiz ayetlerin kapsamına girmez. Çünkü kâfir ve müşriklere itaat kısım kısımdır. Bir kısmı vardır ki haramdır. Bir kısmı vardır ki mubahtır. Bir kısmı da vardır ki şirk ve küfürdür. Allah'ın bizleri yasakladığı, haramlarda ve şirk olan işlerde yapılan itaattir. Mesela bir işçi, kâfir bir patronun câiz olan taleplerine itaat edebilir. Bu işçiye "Sen kâfire itaat ettin, dinden çıktın" denmez. Bir evlat, kâfir olan ebeveyninin meşru taleplerine cevap verebilir. Bunu yaptığından dolayı kendisine "Sen kâfir anne-babana itaat ettin ve dinden çıktın" denmez. Bunların bizim anlatmaya çalıştığımız şeyle alâkası yoktur. Bizim anlatmaya çalıştığımız şey, Allah'ın haram kıldığı veya şirk kabul ettiği şeylerde itaatin yasaklığıdır.

Burada hemen bir ayrıma daha gidelim: Haram olan bir işte yapılan itaat ile şirk olan bir işte yapılan itaat de birbirinden ayrıdır. Örneğin bir genç, bir arkadaşının haram taleplerinden birisine kulak verip günaha düşse "Sen kâfir bir arkadaşa itaat ettin ve dinden çıktın" denmez. Buna söylenecek en son şey, onun harama düştüğüdür. Ama şirk olan işlerde yapılan itaat böyle değildir. Böylesi işlerdeki itaat, insanı dinden çıkarır ve —Allah korusun— ebedî cehenneme götürür.

İşte Allah'ın bizi sakındırdığı itaat ilk olarak bu itaattir. Bununla birlikte haram olan işlerdeki itaat de buna dâhil edilir; ama ikisinin hükmü birbirinden farklıdır.

2- Günahkârlar

Kendilerine itaat etmemiz yasaklanan bir diğer gurup da gü-

nahkârlardır. Günahkâr demek; Allah ve Rasulü'nün yasak kıldığı, haram kabul ettiği işleri yapan kimse demektir. Günahkârlara itaat edilmemesi gerektiğine dair Rabbimiz şöyle buyurur:

"Onlardan hiçbir günahkâra ve hiçbir kâfire itaat etme." *(İnsân Sûresi, 24)*

Rabbimiz Kalem Sûresi'nde itaat edilmesini yasakladığı insanları sayarken ***"günaha dadanmış"*** *(Kalem Sûresi, 12)* kimseleri de bu sınıf içerisinde zikreder.

Bir müslüman kâfirlere itaat edemeyeceği gibi günaha dalan ve günahı âşikâr olan kimselere de itaat edemez. Bu gün insanlar bu noktayı son derece basite almakta ve destekleyip arka çıktığı kimselerin günahkâr olup-olmayışına hiç aldırış etmemektedir. Sormak gerek acaba itaat ettiğiniz, arka çıktığınız ve desteklediğiniz insanlar, Allah'ın haram kıldığı ve yasakladığı işleri de mi yapmıyorlar?

Yalan da mı söylemiyorlar?

Kadınlarla da mı tokalaşmıyorlar?

Haram olan içki sofralarına da mı oturmuyorlar?

Hatta bazıları bizzat içki de mi içmiyorlar?

Ve daha sayamayacağımız nice günahlar...

Bunlar bile bir insana arka çıkmamamız, desteklememiz ve itaat etmememiz için geçerli nedenlerdir. Bu gün toplumun itaat ettiği kimseler inanın bu sayılanlardan çok daha fazlasını yapıyorlar. Ama gelin görün ki halkımız, bu hakikatleri ya görmezden geliyor ya da görmek istemiyor!

3-Kur'an'dan Gâfil Olanlar

Kur'an'dan gâfil olanlar da Kur'an'ın, itaatini yasak kıldığı kimselerdendir. Rabbimiz şöyle buyurur:

***"Kalbini bizi anmaktan** (veya Kur'an'dan) **gâfil kıldığımız, boş arzularına uymuş ve işi hep aşırılık olmuş kimselere sakın itaat etme."** (Kehf Sûresi, 28)*

Ayetin Arapça metninde yer alan "Zikir" kelimesi, âlimlerimizce iki şekilde tefsir edilmiştir:

a- Allah'ı anmak.

b- Kur'an.

Hangi manada olursa olsun, bu tür insanlara yani gerek Kur'an'dan gâfil olan, gerekse Allah'ı anmaktan uzak olan kimselere itaat câiz değildir. Dolayısıyla 'Ben Müslümanım' diyen bir kimsenin bu tür kimselere itaat etmesi, arka çıkması ve destek vermesi bizatihi Kur'an ayetler ile yasaklanmıştır.

4-Islah Etmeyip Fesat Çıkaranlar

***"Yeryüzünde ıslaha çalışmayıp fesat çıkaran haddi aşmışların emrine itaat etmeyin."** (Şuara Sûresi, 151,152)*

Yeryüzündeki en büyük ıslah Allah'ın dinini yaşamak ve onu yaşanılır kılmaktır. Bir topluluk şayet Allah'a kulluk ediyor ve bu kulluğun gereklerini hakkıyla yerine getiriyorsa onlar aslında yeryüzünün en büyük ıslahçıları, en önemli düzelticileridir. Bunun karşılığında yeryüzündeki en büyük fesat ve bozulma da Allah'a şirk koşmak ve bu şirki yaymaktır. Bir topluluk eğer şirk işliyor, şirke çağırıyor veya şirki emrediyor ise haddi zatında onlar yeryüzündeki en büyük fesatçılar ve en kötü bozgunculardır.

Bizler fesat denilince maalesef sadece adam öldürmeyi, insanlara zulmetmeyi, haksızlık yapmayı ve harama dönük benzeri kötü işleri yapmayı anlıyoruz. Tamam, bunlar elbette ki fesattır, bozukluktur ve müslüman bunlardan tamamen uzak kalmalıdır. Ama en büyük bozukluğun karşısında, yani şirkin karşısında

bunlar çok basittir. Şirk kanser ise, bunlar nezle mesabesindedir. Kanserin yanında nezlenin lafı olur mu hiç?

Yeryüzünde fesat çıkarmanın birçok şekli ve sureti vardır. Haksızlık etmek bir fesattır. Zulüm bir fesattır. İçki, kumar, zina, ahlaksızlık ve benzeri işler hep birer fesattır. İşte 'Ben Müslümanım' diyen bir kimsenin böylesi fesatların tamamından uzak durması gerekir.

Müslüman bu tür fesatlardan uzak duracaksa peki, ya bu fesatları meşrulaştıran, yayılmasına izin veren, kanunlarla önünü açan ve hatta işleyenleri koruyanlardan... Bunlardan uzak durmayacak mı? İşte yukarıda zikrettiğimiz ayet bize bu noktada ışık tutuyor ve bizleri böylesi kimselere arka çıkmaktan sakındırıyor. O ayette Rabbimiz fesatçıların tamamından uzak durmamızı, onlardan sakınmamızı ve onlara itaat etmememizi bizden istiyor. Ama gelin, görün ki insanımız bırakın bu tür günahların yayılmasına müsaade eden fesatçılardan uzak durmayı, aksine onları seviyor, destekliyor, arka çıkıyor ve başta olmaları için duâ ediyor. Tabii ki tüm bunları İslam'a yakın oldukları için yapıyor (!)

İşte bu bile bize, değerlerimizin nasıl allak-bullak edildiğini, iyi ile kötünün nasıl da birbirine karıştığını gösterme noktasında yeterli bir örnektir.

5- Çok Yemin Eden, Hayra Engel Olan ve Hakka Saldıranlar

Allah'ın itaat etmemizi yasakladığı insan tiplemeleri arasında bu sayılanlar da var. Yani çok yemin eden, hayra engel olan ve hakka saldıranlar... Rabbimiz şöyle buyurur:

"Yemin edip duran, aşağılık, daima kusur arayıp kınayan, durmadan söz taşıyan, hayırlı şeyleri hep engelleyen,

saldırgan, günaha dadanmış, kaba saba; bütün bunların ötesinde bir de soysuz olan kimseye sakın itaat etme." *(Kalem Sûresi, 10-14)*

Bu ayetlerde, bütün bu sayılan nitelik ve vasıflara sahip olan kimselere itaat etmemiz, arka çıkmamız ve onlarla beraber olmamız yasaklanmaktadır.

Bu gün idare mekanizmasını elinde bulunduran yönetici tabaka, olur-olmaz şeylere yemin edip insanları kandırmıyor mu? Özellikle de mitinglerde, yapamayacakları veya yapmalarının imkân dâhilinde olmadığı şeyler için alabildiğine yemin savurmuyorlar mı?

Ve yine bu insanlar hayra engel olmuyorlar mı?

"Hayır" dedim de, sakın ha bununla ramazan günlerinde ele verilen bir yardım paketini anlamayın! Veya fakirlere dağıtılan kömür torbalarını.. Unutmayın ki yeryüzündeki en büyük hayır "İslam"dır. Bunlar İslam'ın birçok ahkâmını, kanununu, şiarını, alametlerini ve sayamayacağımız sayısız emirlerini yasaklamıyorlar mı? İslam şeriatının uygulanmasına, hayatta tatbik edilmesine ve yürürlüğe sokulmasına, çıkardıkları kanun ve yasalarla hem de "resmen" yasak koymuyorlar mı? Eğer güneş kadar açık ve berrak olan bu hakikatleri de göremiyorsak, ne diyelim Allah bize basiret ve doğruları görecek bir nûr versin.

İşte Rabbimiz bu tür kimselere itaat etmeyi, onlara arka çıkmayı ve onların destekçisi olmayı biz kullarına yasaklıyor. Ama buna rağmen zavallı kullar bin bir türlü bahanenin ardına sığınarak, onlarca mantıksal çıkarımlarda bulunarak veya daha net bir ifade ile söyleyecek olursak, bir kılıfını bularak bu kimselere destek olmaktan vazgeçmiyorlar.

İşte buraya kadar saydığımız vasıflara sahip olan kimseler

itaat edilmesi yasak olan kimselerdir. Bunların haricinde de itaat edilmesi yasak olan kimseler vardır. Bir Müslüman Kur'an ve Sünneti gözden geçirerek kimlere itaat edip kimlere itaat etmeyeceğini tespit etmelidir.

Allah her daim doğruya isabet etmeyi ve hakkı görmeyi bizlere nasip eylesin. (Âmîn)

HAKKI BULMAK BOYNUMUZUN BORCUDUR

Ben Müslümanım, diyen bir kulun hayatının her safhasında mutlaka en doğruya ve en iyiye ulaşmak için çaba göstermesi ve gayret etmesi gereklidir. Böyle olursa ancak hakkı ve hakikati bulabilir, cenneti kazanabilir. Unutmamak gerekir ki bu gün şu coğrafyada onlarca değil, yüzlerce İslam adına söz söyleyen, kendince İslam'ı temsil eden cemaat ve guruplar vardır. Acaba hangisi doğru, hangisi haktır? Birçok insan bu sorunun cevabını aramakta ama doğru cevaba ulaştıracak yolu ıskalamaktadır.

Bizler kesinlikle doğru yolun ancak ve ancak Allah'ın kitabı olan Kur'an ve onun açıklayıcısı olan Sünnetle bulunacağını, bunun dışındaki her çabanın insanı saptırmaktan başka bir işe yaramayacağını düşünüyor ve söylüyoruz. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Veda Hutbesi'nde 120 bin civarında insana bu gerçeği vurgulamış ve tek doğrunun Kur'an ve Sünnet olduğunun altını çizmiştir. O, şöyle buyurur:

"Ben aranızda iki şey bıraktım. Siz o ikisine sımsıkı sarıldığınız sürece asla (haktan) sapmazsınız: Allah'ın kitabı (olan Kur'an) ve benim sünnetim."[41]

İşte hakkı bulmanın yegâne ölçüsü...

Bir insan bu iki kaynağı güzelce öğrenir, içerisindeki bilgilere vakıf olur ve tüm insanları, gurupları ve cemaatleri onun merceği ile incelerse Allah'ın izni ile doğruya isabet eder. Ama bu iki

---

[41] Sahîhu'l-Camii's-Sağîr, 2937.

kaynağı bırakıp falancanın sözü, filancanın değerlendirmesi ile hareket ederse hataya düşer ve yanılır. Neticesinde de Allah korusun sapar.

Sahabenin Hakkı Bulma Konusundaki Çabaları

Peygamber Efendimizin arkadaşları olan sahabîler hakkı, gerçeği ve doğruyu bulmak için bütün gayretlerini ortaya koymuşlardır. Bir hakikati bulmak, bir gerçeğe ulaşmak veya bir yanlışı düzeltmek için bazen günlerce bazen de aylarca süren yolculuklar yapmışlardır. Şimdi burada o eşsiz sahabîlerin hakkı bulma noktasında nasıl çabalar harcadıklarını, hak pahasına ne sıkıntılara katlandıklarını birkaç örnekle anlatmaya çalışacağız ki bunları gören okuyucu, bizim bu kitapta ortaya koyduğumuz hakikatleri aynı titizlikle araştırsın ve bu noktada gereken çabayı harcasın. Birilerinin yaptığı gibi "Bu sizin fikrinizdir" diyerek hakla yüzleşmekten kaçmasın.

Peki, onların yolundan gittiğini söyleyen bizler bu noktada ne kadar gayret ediyor, ne kadar çaba harcıyoruz? Bizler de onlar gibi duyduğumuz veya okuduğumuz bir meselenin doğruluğunu araştırmak için yollara koyuluyor, yolculuklara çıkıyor muyuz?

İşin aslına bakılırsa bizim bu kitapta anlattığımız veya anlatacağımız iman-küfür meselelerinin doğruluğunu öğrenmek için aylar süren yolculuklara çıkmaya gerek yok; Allah'ın kitabı olan Kur'ân'a bakmak ve onun sayfaları arasında yolculuk etmek yeterlidir. Bizler sahabenin deve sırtında aylar süren bu yolculuklarını aslında masa başında, çayımızı yudumlarken gerçekleştirebiliriz. Yani daha açık ifade ile söyleyecek olursak, biz senin bu kitapta karşılaştığın veya karşılaşacağın bilgilerin doğru olup-olmadığını öğrenmen için aylar süren yolculuklara çıkmanı istemiyoruz. Bizim senden tek isteğimiz eline bir Kur'ân meali al-

man, burada sana aktardığımız ayetleri ondan okuyarak üzerinde gereği gibi düşünmen ve muteber İslam âlimlerinin tefsirlerine müracaat ederek bu ayetleri onların izahları ile değerlendirmendir. Sen bunu yaptığında —inşâallah— tıpkı sahabenin hakkı bulmak için aylarca süren yolculuklarının bir benzerini gerçekleştirmiş ve onların elde ettiği hayrı elde etmiş olacaksın.

Bu mesele bizler için çok önemlidir. Bizler ancak ve ancak sahabeyi örnek alarak Allah'ın rızasına erer ve hidayeti buluruz. Rabbimiz şöyle buyurur:

"Eğer onlar *(yani kâfirler)****, tıpkı sizin iman ettiğiniz gibi iman ederlerse doğru yolu bulmuş olurlar. Yüz çevirirlerse, şüphesiz onlar çıkmazdadırlar. Onlara karşı sana Allah yetecektir. O, işitendir, bilendir."*** *(Bakara Sûresi, 137)*

Bu ayet kâfirlerin hidayet bulabilmelerini ancak sahabe gibi iman etmeye bağlamıştır. Yani adeta şöyle denmek istenmiştir: "Eğer onlar Müslüman olacaklarsa, tıpkı sizin gibi Müslüman olmalı, sizin yolunuzdan gitmelidirler. Böyle yaparlarsa, ancak o zaman hidayeti bulabilirler."

İşte bu nedenle bizler de hakkı arama, gerçeği bulma ve her daim en iyiye ulaşma noktasında onların adımlarını izlemeli ve onlar gibi hayat sürdürmeliyiz. Şimdi gelin, onların hakkı bulma noktasında nasıl gayret ettiklerini örnekleri ile görelim.

1- Ebu Zerr el-Ğıfârî'nin Hakkı Bulma Çabası

Ebu Zerr *radıyallahu anh* sürekli hakkı arayan birisi idi. Kavminin putlara tapmasından dolayı son derece canını sıkılıyor ve bu işin bir an önce son bulmasını bekliyordu. Günler bu şekilde geçip giderken bir ara Mekke'de ortaya bir peygamberin çıktığını ve insanları Allah'a davet ettiğini duydu. Bu haberleri alır almaz hemen kardeşi Uneys'e:

— Sen Mekke'ye git, peygamber olduğunu ve kendisine gökten vahiy geldiğini söyleyen o adamla ilgili haberleri araştır. Konuşmalarından bir miktar dinle ve bu konuda bana bilgi getir, dedi.

Uneys, Mekke'ye gitti. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile görüşüp onun konuşmasını dinledi ve ardından köyüne döndü. Ebû Zerr hemen onu karşılayıp yeni peygamberle ilgili haberleri merakla sordu ve aralarında şu konuşma geçti:

— O'nun hakkında ne diyorsun?

— Ben ahlâkın en güzeline davet eden, şiirle ilgisi olmayan sözler söyleyen bir adam gördüm.

— Ya insanlar onun hakkında ne diyorlar?

— İnsanlar o büyücü, kâhin ve şairdir, diyorlar.

—Vallahi, sen benim susuzluğumu gideremedin, benim derdime derman olamadın. Sen benim çoluk çocuğuma bakabilir misin? Ben de gider onun durumunu incelerim.

—Tamam. Ama Mekke halkından sakın!

Ebu Zerr kendine yol azığı hazırlayıp yanına bir de küçük su tulumu aldı. Ertesi gün peygamberle görüşmek ve onunla ilgili haberleri bizzat kendisi araştırmak üzere Mekke'ye doğru yola koyuldu...

Ebu Zerr Mekkelilerden korktuğunu belli etmeden heyecanlı bir şekilde Mekke'ye vardı. Kureyş'in tanrılarına olan bağlılıkları ve Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e tabi olmayı düşünen herkesi cezalandıracaklarına dair haberler ona da ulaşmıştı. Onun için hiçbir kimseye Rasûlullah'ı sormayı uygun görmedi. Çünkü o, soracağı kimsenin Rasûlullah'ın taraftarı mı yoksa düşmanı mı olduğunu bilmiyordu. Gece olunca mescide girip yattı. Hz. Ali

oraya geldi ve onun yabancı olduğunu anlayıp: "Gel, bize gidelim" dedi. Ebu Zerr onunla gidip geceyi orada geçirdi. Sabahleyin su tulumunu ve azık çantasını alıp mescide geri döndü. Ali'yle hiçbir şey konuşmamışlardı.

Ebu Zerr, ikinci gününü de böyle geçirdi. Akşam olunca, mesciddeki yerine gitti. Hz. Ali, yine onun yanına uğrayıp şöyle dedi: "Niçin mescidde yatıyorsun?" O gece de Ebu Zerr'i evine götürdü. Yine birbirleriyle hiç konuşmadılar. Üçüncü gece Ali *radıyallahu anh* ona:

— Hâlâ, bana Mekke'ye gelme sebebini anlatmayacak mısın, dedi. Ebu Zerr:

— Beni, aradığım şeye götüreceğine söz verirsen sana Mekke'ye gelmemin sebebini anlatırım.

Ali'den söz alınca Ebu Zerr şöyle konuştu:

— Ben Mekke'ye yeni peygamberle tanışmak ve anlattıklarından bir miktar dinlemek üzere uzak yerden geldim.

Hz. Ali'nin yüzünde bir memnuniyet ifadesi belirip şöyle cevap verdi:

— Vallahi o, gerçekten Allah'ın Rasûlü'dür. Sabah olunca nereye gidersem beni takip et, eğer senin için tehlikeli bir şey sezersem sanki su döküyormuş gibi dururum. Şayet yoluma devam edersem gireceğim yere kadar beni takip et.

Gece boyunca Ebu Zerr Peygamberi görmek ve ona vahyedilenden bir miktar dinlemek heyecanıyla yatağında duramadı. Sabahleyin Hz. Ali, misafirini Rasûlullah'ın evine götürmek üzere arkasına düşürdü. Ebu Zerr sağına soluna hiç bakmıyordu. Nihayet Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in huzuruna girdiler. Ebu Zerr:

— es-Selâmu aleyke (selâm senin üzerine olsun) ey Allah'ın Rasûlü, dedi.

Rasûlullah *sallalahu aleyhi ve sellem*:

— Ve aleyke selâmullahi ve rahmetuhu ve berakâtuhu (Allah''n selâmı rahmeti ve bereketleri senin de üzerine olsun) diyerek karşılık verdi.

Rasûlullah *sallalahu aleyhi ve sellem* İslâm'a davet etmek ve kendisine Kur'ân okumak üzere yerinden kalkıp Ebu Zerr'in yanına geldi. O da hemen kelime-i şehadet getirdi. Böylece o daha bulunduğu yerden ayrılmadan yeni dine girmiş oldu...[42]

Bu kıssa, sahabenin hakkı arama noktasında ne kadar gayretli olduğunu bizlere göstermektedir. Ebu Zerr *radıyallahu anh* Mekke'de ortaya bir peygamberin çıktığını ve insanları Allah'a davet ettiğini duyar duymaz hemen onun gerçekliğini araştırmaya ve hakkı bulmaya çabalamıştır. Onun bu çabalarının neticesinde Allah kendisine doğruyu göstermiş ve Müslüman olmuştur. Acaba bizler de Ebu Zerr *radıyallahu anh* gibi hakkı bulmak için böylesi bir çaba harcıyor ve duyduğumuz haberleri onun gibi tahkik ediyor muyuz?

2- Selman-ı Farisî'nin Hakkı Bulma Çabası

Selmân-ı Farisî, hakikat peşinde koşan ve bu vasfıyla öne çıkan bir sahabîdir. Hakkı arayışını ve bu uğurda ne çilelere katlandığını şöyle anlatmıştır:

Isfahan'ın 'Ceyyan' köyünden İranlı bir genç idim. Babam bu köyün ağası ve sözü en çok geçen kişisiydi. Ben doğduğum günden itibaren babamın dünyada en çok sevdiği kimsesi idim. Gün

---

[42] Bu hikâyenin detayı için bkz: Müslim, 2453 numaralı rivayet.

geçtikçe, babamın bana olan sevgisi artıyordu, benim üzerime titriyor ve beni adeta bir kız gibi eve kapatıyordu. Mecusîliğe o kadar kendimi vermiştim ki taptığımız ateşin bakıcısı olmuştum. Gece gündüz hiç sönmeyen ateşin yakılma işi bana verilmişti.

Babamın büyük bir çiftliği vardı. Devamlı onunla meşgul olur, gelirini toplardı. Bir defasında meşguliyeti sebebiyle köye gidemedi ve bana:

— Oğlum! Görüyorsun çiftliği ihmal ettim. Bari sen git de oranın işiyle ilgilen, dedi. Çiftliğe gitmek amacıyla yola çıktım. Yolda bir kiliseye rastladım. Orada ibâdet eden Hıristiyanların seslerini duydum. Bu dikkatimi çekti. Babamın uzun süre beni başkalarıyla görüştürmemesi sebebiyle ne Hıristiyanlar ne de diğer dinlere inananlar hakkında bilgim vardı. Seslerini duyunca ne yaptıklarını seyretmek için oraya girdim. Onları iyice anlayıp dinleyince, duâ ve ibâdetleri hoşuma gitti ve dinlerine girmeyi arzu ettim. Kendi kendime: "Bu din bizimkinden daha iyi" dedim.

Oradan ayrıldığımda, güneş batmıştı. Tabi babamın çiftliğine de gitmemiştim. Onlara:

— Bu dinin asıl yurdu nerededir, diye sordum. Onlar:

— Suriye'dedir, diye cevap verdiler.

Akşam olunca eve döndüm. Babam ne yaptığımı sordu:

— Babacığım! Ben kiliselerinde ibâdet eden bazı insanlarla karşılaştım. Onların dinleri hoşuma gitti. Yanlarında güneş batıncaya kadar kaldım, dedim. Babam yaptığımdan korkup dedi ki:

—Yavrum! Bu din iyi değildir. Senin ve atalarının dini ondan daha iyidir. Ben de:

— Hayır, onların dini bizim dinimizden daha iyi, dedim. Babam söylediklerimden ve dinimden döneceğimden endişelenip beni eve hapsetti ve ayaklarımı bağladı.

Bir fırsatını bulunca Hıristiyanlara şöyle bir haber gönderdim:

— Size, Suriye'ye gitmek isteyen bir kafile geldiğinde bana haber veriniz.

Az bir süre sonra onlara Suriye'ye gitmek üzere yola çıkmış bir kafile uğrayınca bana haber verdiler. Bir yolunu bulup ayağımın bağını çözdüm. Gizlice onlarla birlikte yola çıktım ve nihayet Suriye'ye geldik. Suriye'ye varınca:

— Bilgi bakımından bu din mensuplarından en kuvvetlisi kimdir, diye sordum.

— Kilisenin idarecisi başpapazdır, dediler. Onun yanına gittim.

—Ben Hıristiyan olmayı arzu ediyorum, senin yanında kalmayı, sana hizmet etmeyi, senden bilgi edinmeyi ve burada ibâdet etmeyi istiyorum, dedim. O da:

—Yanımda kal, dedi. Ben de onun yanında kaldım ve ona hizmet etmeye başladım. Bir müddet sonra adamın kötü birisi olduğunu anladım. Adam dindaşlarına sadaka vermelerini istiyor ve onları sevap kazanmaya teşvik ediyordu. Ama o, Allah rızası için verilen sadakaları kendisi için ayırıp saklıyordu. Fakir ve yoksullara hiçbir şey vermiyordu. Tam yedi küp altın biriktirmişti. Gördüklerim hiç hoşuma gitmemişti. Adam bir müddet sonra öldü. Hıristiyanlar onu defnetmek için toplandılar. Onlara dedim ki:

— Dostunuz kötü bir kişiydi. Sizin sadaka vermenizi ister ve

sizi sevap kazanmaya teşvik ederdi. Fakat ona sadakaları getirdiğinizde kendisi için ayırıp saklar, yoksullara hiçbir şey vermezdi.

— Bunu nereden anladın, dediler. Ben de:

— Verdiklerinizi sakladığı yeri size gösterebilirim, dedim. Onlar:

—Haydi, orayı göster, dediler. Onların verdiklerini sakladığı yeri gösterdim. Oradan altın ve gümüş dolu yedi küp çıkardılar.

— Biz de bu adamı gömmeyiz, dediler ve onu çarmıha gerip taşladılar.

Kısa zaman sonra, onun yerine başka birini tayin ettiler. Ben de ona tabi oldum. Dünyada ondan daha dindar, ahirete ondan daha düşkün, gece gündüz ondan daha çok ibâdet eden hiç kimse görmemiştim. Onu çok sevmiştim. Uzun zaman onun yanında kaldım. Ölüm döşeğine düşünce ona dedim ki:

—Ey Falanca! Beni kime bırakacaksın? Ne yapmamı emrediyorsun? Bana:

— Oğlum! Benim gibi sadece Musul'da oturan birisini biliyorum. O dinini değiştirmemiş ve ahlâkını bozmamıştır. Sen ona git, dedi.

O da ölünce Musul'daki kişiye gittim. Ona başımdan geçenleri anlatıp şöyle dedim:

— Falan şahıs ölürken bana, senin yanına gelmemi tavsiye etti ve senin hak üzerinde olduğunu söyledi. O da:

— Peki, yanımda kal, dedi. Ben de onun yanında kaldım. Onun iyi bir kimse olduğunu anladım ama çok geçmedi, o da öldü. Ölüm yatağına düştüğünde:

— Ey Falanca! İşte Allah'ın emri sana geldi. Sen benim duru-

mumu biliyorsun. Beni kime bırakacaksın, ne yapmamı emrediyorsun, dedim. O da:

— Oğlum! Bizim gibi Nusaybin'de oturan falan şahsı biliyorum. Onun yanma git, dedi. O da toprağa verilince Nusaybin'deki şahsın yanına gittim. Başımdan geçenleri ve bundan önceki kişinin tavsiyesini ona anlattım. Bana

— Peki, burada kal, dedi. Ben de onun yanma yerleştim. Onun da Suriyeli ve Musul'lu zatlar gibi iyi birisi olduğunu gördüm. Çok geçmedi, o da öldü. Ölmeden önce:

— Beni tanıyorsun. Bana şimdi kime gitmemi tavsiye edersin, dedim. O da:

— Oğlum! Bizim gibi Ammuriye'deki falanca kimseyi biliyorum, dedi. Onun yanına gittim ve başımdan geçenleri ona da anlatım. O:

— Peki, yanımda kal, dedi. Öncekiler gibi doğru yolda olan bu şahsın yanında kaldım. Orada biraz inek ve davarım olmuştu. Çok geçmeden ötekilerin başına gelen onun da başına geldi. Ölmek üzereyken dedim ki:

— Benim durumumu biliyorsun. Bana kimi tavsiye edersin, ne yapmamı emredersin? O da bana şunları söyledi:

— Oğlum! Yeryüzünde bizim inandığımıza bağlı bir insanın kaldığını zannetmiyorum. Fakat Arabistan'da bir peygamberin çıkacağı zaman yaklaşmıştır. O, İbrahim'in diniyle gönderilecek, sonra kendi yurdundan iki siyah dağ arasında hurmaları bulunan bir yere hicret edecek. Onun gizli olmayan peygamberlik alâmetleri vardır. Hediye kabul eder, sadaka kabul etmez. İki omzunun arasında da peygamberlik mührü vardır. Eğer bu ülkeye gidebilirsen git.

Nihayet ecel onu da aldı. Ondan sonra Kelb kabilesinden bazı Arap tâcirler Ammuriye'ye uğrayıncaya kadar orada kaldım. Onlara:

— Eğer beni de Arabistan'a götürürseniz şu ineklerimi ve şu küçük davar sürümü size veririm, dedim. Onlar da:

— Tamam, seni götürelim, dediler. Onlara ineklerimle davarlarımı verdim ve beni de yanlarına aldılar. "Vadi'l-Kura" denilen yere geldiğimizde sözlerinden dönüp beni Yahudilerden birine sattılar. Böylece o Yahudinin hizmetine geçmiş oldum.

Bir müddet sonra Kureyza oğullarından olan amcaoğlusu onun ziyaretine geldi ve beni satın alıp Yesrîb'e/Medine'ye götürdü. Ammuriye'deki zatın söylediği hurma ağaçlarını gördüm. Anlattığı özellikleriyle Medine'yi tanıdım. Onun yanında kaldım.

O günlerde Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Mekke'de kavmini İslâm'a davet ediyordu. Fakat ben köle olarak bir sürü işte çalıştırıldığımdan onun adını duymamıştım. Kısa bir süre sonra Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Yesrîb'e hicret etti. Ben hurma ağacının tepesinde efendimin emrettiği işleri yapıyor, efendim de ağacın altında oturuyordu. Derken ansızın yanına amcasının oğlu geldi ve ona dedi ki:

— Allah Evs'le Hazrec'i kahretsin! Onlar şu anda peygamber olduğunu iddia eden ve bugün Mekke'den gelen bir adam için Kuba'da toplanıyorlar.

Bu sözleri duyar duymaz adeta beni sıtma tutmuştu ve öyle sarsıldım ki, efendimin üstüne düşmekten korktum. Hemen hurma ağacından indim ve o adama şöyle dedim:

— Ne diyorsun? Verdiğin haberi tekrar etsene!

Efendim kızıp beni sille tokat dövmeye başladı. Bundan sana

ne? Haydi, işine bak, dedi.

Akşam olunca topladığım hurmalardan biraz aldım. Rasûlullah'ın kaldığı yere götürdüm. Huzuruna girip şöyle dedim:

— Ben senin dürüst bir kimse olduğunu duydum. Senin muhtaç ve göçmen arkadaşların var. Bendeki şu hurmalar sadakadır. Bu sadakaya en lâyık sizi gördüm. Sonra hurmaları ona yaklaştırdım. Ashabına:

— Sizler yiyin, dedi ama kendisi elini uzatıp bir lokma bile yemedi. İçimden dedim ki:

— Bu biiir!

Yanından ayrılıp yine hurma toplamaya başladım. Rasûlullah, Kuba'dan Medine'ye gelince yanına gidip şöyle dedim:

— Ben senin sadaka yemediğini gördüm. Şu hediyedir. Sana ikram ediyorum.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bu defa yedi ve ashabına da yemelerini emretti ve hep birlikte yediler. Kendi kendime:

— Bu ikiii, dedim.

Baki' mezarlığındayken Rasûlullah'a geldim. Oraya ashabından birini gömüyordu. Baktım ki oturuyor. Üzerinde İki kat elbise vardı. Selâm verdim. Ammuriye'deki zatın söylediği peygamberlik mührünü belki görürüm diye sırtına bakarak etrafında dolaşmaya başladım. Peygamber, kendisinin sırtına baktığımı görünce ne istediğimi anladı. Sırtından elbisesini attı. Ben de sırtına bakıp mührü gördüm ve tanıdım. Hem öperek hem de ağlayarak üzerine kapandım. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* dedi ki:

— Sen nereden biliyorsun?

Başımdan geçenleri anlattım. Hoşuna gitti ve ashabının da duymasını istedi. Onlara da anlattım. Şaşırdılar ve memnun oldular...”[43]

Bu kıssa, hak ve hakikati bulma noktasında sahabenin ne kadar ciddi ve kararlı olduğunu ortaya koymaktadır.

Selman *radıyallahu anh* gereği gibi ibâdet etmek ve en doğruya ulaşmak için vatanını, ailesini ve her şeyini terk etmiştir. Peygamberin doğru olup-olmadığını tespit için kendince araştırma ve tahkikatlar yapmıştır. Neticede onun bu çabaları kendisinin hidayete ve doğruya ulaştırılmasına vesile olmuştur.

Acaba bizler de Selman *radıyallahu anh* gibi hakkı bulmak için böylesi bir çaba harcıyor ve duyduğumuz İslamî bilgilerin doğru olup-olmadığını onun gibi araştırma yoluna gidiyor muyuz?

3-Amr b. Abese'nin Hakkı Bulma Çabası

Amr b. Abese *radıyallahu anh* kendi hidayet öyküsünü ve hakkı bulmak için nasıl çaba harcadığını şöyle anlatır:

“Ben, câhiliye döneminde iken bütün insanların sapıklık üzere olduklarını ve hiçbir doğru din üzerinde olmadıklarını bilirdim. Çünkü insanlar, putlara taparlardı. Derken Mekke'de birtakım haberler veren bir kimsenin çıktığını işittim. Hemen devemin üzerine oturup bu zatın yanına geldim. Geldiğim zaman Rasûlullah gizlenmiş bir halde, kavmi de kendisine karşı öfkeli idi. Bunun üzerine kalbim iyice yumuşadı. Nihayet Mekke'de bir fırsatını bulup onun yanına sokuldum. Ona:

— Sen nesin, dedim.

---

[43] Sahabe Hayatından Tablolar, Selman-ı Farisî bölümü.

— *Ben bir Peygamberim, dedi.*

— Peygamber ne demektir?

— *Beni, Allah gönderdi.*

— Allah, seni neyle gönderdi?

— *Akrabalara iyilik edilmesi, putların kırılması, Allah'ın birlenmesi ve O'na hiçbir şeyin ortak koşulmaması ile...*

— Bu hususta sana yardım etmek üzere yanında kimler var?

— *Bir hür kimse ile bir köle kimse var.*

— Ben de sana tâbi olacağım.

— *Sen şu gününde buna muktedir olamazsın. Benim halimi ve halkın halini görmüyor musun? Fakat şimdi sen ailenin yanma dön. Benim ne zaman muzaffer olduğumu, ortaya çıktığımı işitirsen hemen bana gel.*

Bunun üzerine ben kabilemin yanına gittim. Rasûlullah *sallalahu aleyhi ve sellem* Medine'ye geldiğinde ben hâlâ kabilemin arasında bulunuyordum. Bu arada O, Medine'ye geldiği zaman haberlerini almaya ve insanlardan onu soruşturmaya başladım. Nihayet Medine halkından birkaç kişi bana geldi. Onlara: "Şu Medine'ye gelen zat ne yaptı?" diye sordum. Onlar: "Halk süratle onun tarafına koşuyor. Kavmi onu öldürmek istedi, fakat buna güçleri yetmedi" dediler. Bunun üzerine hemen Medine'ye gelip onun yanına girdim ve:

— Ey Allah'ın rasulü! Beni tanıyor musunuz, dedim. Rasûlullah:

— *Evet. Sen, Mekke'de benimle buluşan kimsesin,* buyurdu. Ben:

— Evet, ben o kimseyim. Ey Allah'ın Peygamberi! Allah'ın

sana öğrettiği ve benim bilmediğim şeylerden bana da haber ver. Bana namazdan haber ver, dedim ve O'ndan bunların bilgisini öğrendim..."[44]

Bu kıssada da, sahabenin hakkı arama noktasında ne kadar gayretli olduğu ortaya çıkmaktadır. Amr b. Abese *radıyallahu anh* daha peygamberimizin peygamberliğinin ilk günlerinde kendisine gelen haberler doğrultusunda hemen yola koyulmuş ve hakkı bulmak için tüm gayretini sarf etmiştir. Neticede onun bu çabaları kendisinin hidayete ve doğruya ulaştırılmasında yardımcı olmuştur.

Acaba bizler de Amr b. Abese *radıyallahu anh* gibi hakkı bulmak için böylesi bir çaba harcıyor ve duyduğumuz İslamî bilgilerin doğru olup-olmadığını onun gibi araştırma yoluna gidiyor muyuz?

4- Adiyy b. Hatem'in Hakkı Bulma Çabası

Adiyy b. Hatem'de tıpkı üstte isimlerini zikrettiğimiz sahbîler gibi hakkı bulmak ve Peygamberimizin doğru olup-olmadığını tespit etmek için uzun bir yolculuk yapmış ve neticede hidayete ulaşmış birisidir. Nasıl hidayet bulduğunu öğrenmek için sözü ona bırakalım:

Adiyy *radıyallahu anh* anlatır:

"Adını duyunca benim kadar Rasûlullah'tan tiksinen başka bir Arap yoktu. Ben itibarlı bir kimseydim ve Hıristiyandım. Halkımın bana tahsis ettiği dörtte bir ganimetlerle geçinip gidiyordum. Rasûlullah'ın davası büyüyüp güçlenince ordu ve seriyyeleri Arap topraklarının her köşesinde dolaşmaya başladılar. Bunun üzerine develerimi otlatan uşağıma:

---

[44]Bu hikâyenin detayı için bkz: Müslim, Musafirin 51.

— Develerimden semiz ve uysal birkaç tanesini benim için hazırla ve bana yakın bir yerde tut. Eğer Muhammed'in ordu veya seriyyelerinden birinin bu ülkeye ayak bastığını duyarsan hemen bana bildir, dedim.

Bir sabah uşağım bana gelip şöyle dedi:

—Efendim, Muhammed'in atlıları senin toprağına ayak bastı!

Bunu duyunca hemen ona daha önce hazırlamasını emrettiğim develeri hazırlayıp bana yakın bir yere getirmesini emrettim. Daha sonra hemen kalkıp aile ve çocuklarımın çok sevdiğim bu yerden göç etmelerini istedim. Hıristiyan dindaşlarımın yanma gitmek ve onlarla birlikte oturmak üzere Suriye'ye doğru süratle yol almaya başladım. Durum acele etmeyi gerektirdiğinden ailemin bütün fertlerini toplayamamıştım. Tehlikeli bölgeleri geçtikten sonra aile fertlerini tek tek sordum. Meğer Necid bölgesindeki Tayy kabilesinden orada kalanların yanında kız kardeşlerimden birini bırakmışım. Artık oraya tekrar dönmem mümkün değildi. Yanımdakilerle birlikte Suriye'ye varıp dindaşlarımın arasına yerleştim.

Kız kardeşime gelince; aklıma gelen ve korktuğum şey başına gelmişti.

Ben Suriye'deyken Muhammed'in süvarilerinin yurdumuza saldırıp aldıkları esirler arasında kız kardeşimi de Medine'ye götürdüklerini duydum. Kardeşim orada öbür esirlerle birlikte mescidin bitişiğindeki esir tutulan yere konulmuş, Peygamber oraya gelmiş ve kardeşim onun yanına gidip şöyle demiş:

— Ey Allah'ın Rasûlü! Babam öldü, velîm de yok. Bana bir iyilikte bulun ki, Allah da sana iyilikte bulunsun.

— Senin velin kim?

— Adiyy bin Hatem.

—Allah ve Rasûlü'nden kaçan mı, deyip yanından ayrılmış.

Ertesi gün kardeşim Rasûlullah'tan ümidini kesmiş bir haldeyken yine yanına gelmiş ve kardeşim ona hiçbir şey söylememiş, arkasından birisi ona Rasûlullah'la konuşmasını işaret etmiş. Kardeşim yine şöyle demiş:

—Ya Rasûlallah! Babam öldü, velim de ortadan kayboldu. Bana bir iyilikte bulun ki Allah da sana iyilikte bulunsun.

— Tamam, isteğini yerine getireceğim.

— Ben Suriye'deki ailemin yanına gitmek istiyorum.

— Fakat seni Suriye'ye götürmek için kendi kabilene mensup itimat ettiğin birisini buluncaya kadar yola çıkmakta acele etme. Öyle birisini bulduğunda bana haber ver.

Bir müddet, içlerinde kendisine itimat ettiği birisi bulunan kafile gelinceye kadar kalmış ve Rasûlullah'a gidip:

— Ya Rasûlallah! Kavmimden, aralarında itimat ettiğim ve beni götürebilecek birisi bulunan bir kafile geldi, demiş.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* onu giydirip kuşatmış, bir deve ve yetecek kadar yol azığı vermiş. Nihayet kardeşim o kafileyle birlikte yola çıkmış. Biz de arka arkaya kardeşimle ilgili haberler almaya ve onu beklemeye başladık. Benim yaptıklarımın yanında, bize anlatılanlara göre kardeşimin Muhammed'in yanındaki durumuna ve onun kardeşime yaptığı bütün iyiliklere neredeyse inanmayacaktık.

Bir gün bütün aile bir arada oturmaktayken deveyle bize doğru gelen bir kadın gördüm.

— İşte bu kız kardeşim, dedim. Bir de baktık ki gerçekten o. Yanımıza gelince hemen şöyle söyledi:

Akrabasını arayıp sormayan zalim! Sen aileni ve çocuklarını alıp götürdün de kız kardeşini ve namusunu koruman gereken kimseleri bıraktın gittin. Ben de şöyle dedim:

— Kardeşim! İyi şeylerden bahset. Onu razı etmek için birçok şey söyledim ve en sonunda razı oldu. Başından geçenleri anlattı. Anlattıklarının aynen duyduklarım gibi olduğunu öğrenince, ona şöyle dedim:

— Bu adamın (yani Muhammed'in) durumu hakkında ne dersin?

— Ben, senin hemen ona gitmeni tavsiye ederim. Eğer o bir peygamberse önce giden için fazilet vardır. Eğer bir hükümdarsa onun yanında asla hor ve küçük görülmezsin.

Hemen hazırlığa koyuldum. Hazırlığımı tamamlayıp yola çıktım. Medine'ye Rasûlullah'ın yanına gittim. Benim hakkımda şöyle dediğini duymuştum:

— Şüphesiz ben, Allah'ın Adiyy'in elini, benim elimin içine koyacağını umuyorum.

Mescidde olduğu bir sırada Rasûlullah'ın huzuruna girip selâm verdim. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle dedi:

— Sen kimsin?

— Adiyy İbn Hatem'im dedim. Yerinden kalkıp yanıma geldi. Elimi tutup evine doğru götürmeye başladı. Eve giderken karşısına zayıf, yaşlı ve küçük bir çocuğu olan bir kadın çıktı. Kadın onu durdurup bir ihtiyacı olduğunu söyledi. Ben orada beklerken her ikisinin de ihtiyacını yerine getirdi.

Kendi kendime:

— Bu bir hükümdar olamaz, dedim. Sonra elimi tutup evine götürdü. İçi hurma lifi dolu deri bir minderi eline aldı ve bana

verdi.

— Bunun üzerine otur, dedi. Utanıp:

— Hayır, ona sen oturacaksın, dedim. O:

— Hayır, sen, dedi. İstediğine uyarak minderin üzerine oturdum. Kendisi de kuru yere oturdu. Çünkü evde o minderden başka bir şey yoktu. Yine kendi kendime:

—Vallahi, bu bir hükümdar hareketi değil, dedim. Daha sonra bana dönüp şöyle dedi:

— Söyle bakalım ey Adiyy! Sen Hıristiyanlıkla Sabiîlik arasında bir din olan Rükusî değil miydin?

— Evet, Rükusî idim.

—Sen halkın içinde ganimetlerin dörtte biriyle geçinmiyor muydun? Sen, dinine göre sana helâl olmayan şeyleri onlardan almıyor muydun?

— Evet, dedim ve onun Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğunu anladım. Bana şunu da söyledi:

— Ya Adiyy! Belki şu anda Müslümanların ihtiyaç içinde oluşları ve fakirlikleri seni bu dine girmekten alıkoyuyor. Vallahi, yakında onların arasında para ve mal o kadar çoğalacak ki, alacak kimse bulunmayacak.

Ya Adiyy! Belki seni bu dine girmekten şu anda Müslümanların azlığı ve düşmanlarının çokluğu alıkoyuyor. Vallahi, pek yakında bir kadının devesine binerek Kadisiyye'den çıktığını ve Allah'tan başka hiç kimseden korkmadan bu Beyt'i (Kâbe'yi) ziyaret ettiğini duyacaksın. Belki de seni bu dine girmekten Müslüman olmayanlarda mülk ve saltanat olduğunu görmen alıkoyuyor. Allah'a yemin ederim ki, Babil'deki beyaz köşklerin fethedilmiş ve Hürmüz'ün oğlu Kisra'nın hazinelerinin taşınmış ol-

duğunu duyman pek yakındır.

—Hürmüz'ün oğlu Kisra'nın hazineleri mi, dedim.

— Evet, Hürmüz'ün oğlu Kisra'nın hazineleri.

İşte o anda, Hakka şehadet getirdim ve Müslüman oldum.

Adiyy İbn Hatem uzun müddet yaşamış ve şöyle demiştir:

— Bunların ikisi gerçekleşti, üçüncüsü kaldı. Vallahi, mutlaka o da gerçekleşecektir. Ben bir kadının devesiyle Kadisiyye'den çıkıp hiçbir şeyden korkmadan bu Beyt'e geldiğini gördüm. Ben, Kisra'nın hazinelerine saldırıp onları ele geçiren ilk süvarilerin arasındaydım.

Allah'a yemin ederim ki, üçüncüsü de mutlaka olacak!

Allah, Peygamberi'nin sözünü gerçekleştirmişti. Üçüncüsü Halife Ömer b. Abdulazîz zamanında oldu. O zaman Müslümanların mallan öyle çoğaldı ki, Halife'nin görevlendirdiği kimse, zekât alacak yoksul Müslümanları aramaya başladı; ama hiç kimse bulamadı..."[45]

İşte bu kıssa da, bizlere çok açık bir mesaj vermektedir. Eğer sen, Peygamberin gerçek bir peygamber mi yoksa yalancı bir insan mı olduğunu bilmek istiyorsan araştırma yapmalı, gerekirse yolculuklara çıkmalısın. Adiyy *radıyallahu anh* bunu yaptı ve doğruya ulaştı. Suriye'den Medine'ye sırf O'nun doğru olup-olmadığını araştırmak için yolculuğa çıktı. Bu mesafenin arası deve ile ortalama bir ayda kat edilir. Hakkı aramak ve doğruyu bulmak için bir aylık mesafeyi bile hiçe saydı.

Sahabenin âlimlerinden birisi olan Cabir b. Abdillah *radıyallahu anh* sadece bir hadisi, yani Allah Rasulünden "*İnsanlar, çıplak ve sünnetsiz olarak haşrolunacaklardır*" şeklinde nakledilen bir

[45] Sahabe Hayatından Tablolar, Adiyy b. Hatem Bölümü.

hadisi tashih etmek ve doğruluğunu öğrenmek için, Şam'da ikamet eden Abdullah İbn Uneys *radıyallahu anh* 'a doğru yolculuk etmiştir.

Yine sahabenin önde gelen simalarından birisi olan ve kabri İstanbul'da bulunan Ebu Eyyub el-Ensarî *radıyallahu anh* da, aynı şekilde bir hadisi duymak için ta Mısır'da ikamet eden Ukbe b. Âmir *radıyallahu anh*'ın yanına gitmiş ve *"Müslümanın ayıbını örtme"* ile alakalı hadisi ondan dinlemiştir.

Sahabenin büyüklerinden olan Abdullah b. Mesud *radıyallahu anh* şöyle demiştir:

"Kur'ân'da bir ayet yoktur ki, ben onun nerede indiğini bilmiş olmayayım (yani mutlaka bilirim.) Eğer bir kimsenin Allah'ın kitabını benden daha iyi bildiğini bilsem mutlaka ona giderim."[46]

İşte aktardığımız tüm bu olaylar ve sahabenin bu hususta sözleri gösteriyor ki, onlar dinlerine son derece önem vermişler ve bu noktada asla gevşeklik göstermemişlerdir.

Acaba bizler de onlar gibi hakkı bulmak, gerçekleri öğrenmek ve dinimizi düzeltmek için kapı kapı dolaşıyor, gerekirse yolculuklara çıkıyor muyuz?

Herhalde üzülerek söylemek gerekir ki, bizim bu noktada son derece ciddi problemlerimiz ve tembelliklerimiz var. Bizler bırakın yolculuklara çıkmayı, elimizin altındaki Kur'ân'ı bile daha gözden geçirmiş değiliz. Duyduğumuz ve karşılaştığımız meseleleri ona arz etmiyoruz. Böyle olunca nasıl olacak da hidayeti bulacak, Rabbimizin doğru yolunu tespit edeceğiz?

Bizler de tıpkı sahabe nesli gibi hakkı arama noktasında gay-

---

[46] Buharî ve Müslim rivayet etmiştir.

ret göstermeli, her şeyimizi bu uğurda feda etmeli ve bu noktada asla gevşek davranmamalıyız. Taassuba ve insanların ne dediklerine bakmadan hakkın talibi olmalıyız. Eğer biz gevşeklik gösterir, gereken çabayı harcamazsak —Allah korusun— her an cenneti kaybetme durumu ile karşı karşıya kalabiliriz. Bu noktada şu iki ayeti iyi düşünmek gerekir:

"De ki: Şüphesiz Allah dilediğini saptırır, kendisine yöneleni de doğru yola eriştirir." *(R'ad Sûresi, 27)*

"Allah, dilediğini seçer, içtenlikle kendisine yönelenleri de o dine *(İslam'a)* ***ulaştırır."*** *(Şûra Sûresi, 13)*

Eğer gerçekten de biz samimiyet ve ihlâsla Allah'a yönelirsek O, bizi kesinlikle en doğruya ve razı olduğu en iyi inanca yöneltecek, hidayet edecektir. Önemli olan Allah'a samimi duygu ve düşüncelerle ve O'nun gösterdiği yollarla yönelmektir. İşte biz her ne zaman bunu gerçekleştirirsek o zaman hidayetin kapısı bizlere açılmış olacaktır.

BU DİNİ SAHABE GİBİ NASIL YAŞARSIN?

Allah *celle celalhu* tüm insanlığa örnek olması ve tıpkı bir numune gibi elle gösterilmesi için bir dönemin insanlarını özel olarak terbiye etti. Bu insanları, Peygamberimizin gözetim ve terbiyesine teslim ederek en güzel şekilde yetişmelerini sağladı. Onun gözetiminde yetişen bu nesil İslam'ı layıkıyla yaşadı ve tüm insanlığa örnek oldu. Allah o insanlardan razı olduğunu bildirdi, onların yaşadığı İslam'ı beğenerek tüm insanlığın tıpkı onlar gibi İslam'ı yaşaması gerektiğini söyledi. Bu eşsiz neslin adı senin de bildiğin üzere "sahabe" idi. Rabbimiz onlar gibi yaşamamız ve inanmamız gerektiğini şu ayeti ile bildirmiştir:

"Eğer onlar tıpkı sizin iman ettiğiniz gibi iman ederlerse doğru yolu bulmuş olurlar. Yüz çevirirlerse, şüphesiz onlar çıkmazdadırlar. Onlara karşı sana Allah yetecektir. O, işitendir, bilendir." *(Bakara Sûresi, 137)*

Ayette geçen ***"sizin iman ettiğiniz gibi"*** ifadesi ile muhatap tutulan kimseler sahabîlerdir. Rabbimiz kâfirlerin doğru yolu bulabilmelerini onlar gibi iman etmeye bağlamıştır. Bizim de doğru yolu bulabilmemiz onlar gibi iman etmeye, onlar gibi İslam'ı yaşamaya ve hayata tıpkı onların baktığı gibi bakmaya bağlıdır.

İşte laf buraya geldiğinde şu soruyu sormamak mümkün değildir:

Acaba bu insanlar ne yaptı da Allah onları bu kadar önemsedi ve onları tüm bir insanlığa örnek gösterdi?

İşte bu soruya verilecek doğru cevap bizim de hayatımızı değiştirecek ve bizleri tıpkı Allah'ın razı oldum, dediği o insanlar gibi yapacaktır.

Unutmamak gerekir ki, onlar öyle bir nesildi ki, böyle bir nesil tarihin hiçbir döneminde bir daha ortaya çıkmadı. Her ne kadar bazı fertler onlar gibi olsa da topluca bir cemaatin onlar gibi olduğu neredeyse hiç görülmedi.

Acaba neden?

İşte bunun nedenini bulabilmemiz için onların İslam'a, Kur'ân'a ve Peygambere bakışını incelememiz ve nasıl bir yöntem uygulayarak bu kutlu makama geldiklerini tespit etmemiz gerekmektedir.

Ben burada merhum Seyyid Kutub'un temas ettiği üç madde zikredeceğim ki, bu üç madde sahabeyi "sahabe" yapan etkenlerdir. Eğer biz de onlar gibi olmak istiyorsak bu üç maddeye dikkat etmeli ve içeriğini doğru bir şekilde doldurmalıyız.

1- Beslendiğimiz temel kaynağımız ne?

2- İslam'ın emir ve yasaklarını nasıl telakki ediyor, algılıyoruz?

3- İslam'la sereflendiğimiz anda eski yaşantımızı ne kadar terk edebiliyoruz?

Evet, bu üç maddenin cevaplarını doğru bir şekilde verir ve doğru olan cevapları hayatımızda uygularsak, inanın, biz de örnek bir nesil olacak ve 21. yüzyılın sahabîsi unvanına hak kazanacağız.

Şimdi tekrar bu maddelere dönelim ve tek tek onlara doğru cevapları bulmaya çalışalım.

İlk maddede, beslendiğimiz temel kaynağın ne olduğunu sormuştuk. Evet, gerçekten de bu dini doğru anlamada temel kaynağımız, kendisine müracaat ettiğimiz aslî dayanağımız nedir?

Sahabe neslinin temel kaynakları, fikirlerini, düşüncelerini, inançlarını, adet, gelenek ve göreneklerini kendisi ile değerlendirdikleri aslî müracaat kitapları elbette ki Kur'ân'dı. Onlar her şeylerini bu kitaba göre değerlendiriyorlardı. Tüm değer yargılarının, düşüncelerinin, fikirlerinin, iş, söz ve inançlarının sağlamasını hep ama hep bu kaynağa göre yapıyorlardı.

Bu gün belki biz de aynı şeyi söylüyoruz. Biz de belki "Bizim kitabımız Kur'ân'dır, biz de tüm değerlerimizi, fikirlerimizi ve inançlarımızı ondan alırız, hayatımızı ona göre belirleriz" diyoruz; ama gerçek hayatta durum gerçekten de söylediğimiz gibi mi, bunu düşünmemiz gerek?

Kimimiz falanca hocaların dediklerine göre, kimimiz filanca şeyhlerin söyledikleri ile kimimiz de feşmekanların iddialarıyla şekillenmiş bir inanca ve hayat şekline sahibiz. Bir konu karşımıza geldiğinde "Allah ne buyuruyor" demeden önce, "üstadımız ne diyor" diyerek meseleye yaklaşıyor ve birilerini –adını öyle koymasak da– Allah'ın önüne geçiriyoruz.

Kur'ân ve sünnette her problemin ve her anlaşmazlığın çözümü olduğunu kesin olarak biliyoruz. Hatta Rabbimizin ***"Ey iman edenler... Eğer her hangi bir şeyde anlaşmazlığa düşerseniz, Allah'a ve ahiret gününe iman etmişseniz onun hallini Allah'a ve Peygambere götürün."*** *(Nisa Sûresi, 59)* ayetini duymayanımız yoktur. Ama örneğin, günümüzün en büyük problemlerinden birisi olan demokrasi meselesini ve insanoğlunun kanun yapma yetkisine sahip olup-olmadığını hiçbir zaman

Allah'a götürmüyor ve *"Rabbim, sen bu mesele hakkında ne diyorsun? İnsanoğlu senin kanunlarına aykırı kanun yapıyor, kitabını arkalarına atıyor, zinayı serbest, içkiyi mübah, kumarı normal addediyor; sen bu duruma ne diyorsun, bundan razı mısın?"* diye sormuyoruz.

Bu durumda nasıl oluyor da sahabe gibi temel kaynak olarak Kur'ân'ı kabul etmiş oluyoruz?

Bu bir çelişki değil mi?

İşin aslına bakılırsa biz her ne kadar "Kur'ân bizim kitabımızdır" desek de vakıada aksi bir tavır içerisine giriyor ve falancaları, filancaları Kur'ân'ın önüne geçirerek sahabenin yapmadığını yapıyoruz.

Allah için söyleyin, insanoğlunun kanun yapma yetkisine sahip olup-olmadığını ne zaman Kur'ân'a sordunuz? Ne zaman Kur'ân'ı açıp da *"Ya Rabb! Sen bu meselede ne diyorsun?"* diye bir araştırmada bulundunuz? Ama aynı siz, belki bu konuyu onlarca hocaya, üstada veya önder kabul ettiğiniz insanlara sordunuz.

İşte sahabe ile bizi ayırt eden en temel nokta burasıdır. Onlar Ebubekir ve Ömer gibi insanları bile Kur'ân süzgecinden geçiriyor, hata ettiklerinde karşılarına dikilerek yanlış yaptıklarını söyleyebiliyorlardı. Peygamber Efendimizin amcasının oğlu olan İbn-i Abbas tartışmış olduğu bir gurup insana şöyle diyordu:

"Üzerinize neredeyse gökten taş yağacak! Ben 'Rasûlullah şöyle buyuruyor' diyorum, siz 'Ebu Bekir şöyle dedi' diyorsunuz."

İşte onlar Peygamber Efendimizin sözünün üzerine söz söyleyen kimseleri böyle azarlıyorlardı. Öyle ki karşıdaki insanın elinde Ebubekir gibi büyük bir sahabînin sözü bile olsa!..

Peygamberin sözüne bu kadar değer veren ve onu bu kadar önemseyen kimselerin, Allah'ın sözüne nasıl değer vereceklerini varın, siz düşünün?

Bu gün kendilerine "Allah Teâlâ şöyle buyurur, Allah'ın Rasulü şöyle buyurur" dediğimiz zaman bize "Cemaatimiz şöyle diyor, Üstadımız böyle diyor, maslahatımız bunu gerektiriyor" diyerek Kur'ân ve Sünnetle karşı karşıya gelenlerin durumu ne olur acaba?

Gerçekten de bunu düşünmek gerek...

Sahabeyi "sahabe" yapan unsurları konuşuyorduk. Onları sahabe yapan temel unsurun Kur'ân olduğunu anlattık.

Peki, onları "sahabe" yapan diğer husus neydi?

Onları sahabe yapan ve Allah'ın numune nesil olarak karşımıza çıkardığı insanlar haline getiren **ikinci şey,** İslam'ın emir ve yasaklarını tıpkı bir komutandan emir alan asker gibi telakki etmeleriydi. Onlar, Kur'ân'ı amele dönük olarak okudular. Kültürlerini geliştirmek, bilgilerini artırmak, malumatlarını çoğaltmak maksadıyla Kur'ân okumadılar. Verilen emirleri sorgulamadılar; anında pratiğe döktüler.

Sahi, savaşın en şiddetli anında kendisine emir veren komutanın direktiflerini sorgulayan ve bu nedenle kendisinden istenilen talepleri geciktiren veya yapmayan askere ne denir? Onun bu yaptığı makul müdür?

Oysa iyi bir asker komutanı kendisine "Yat" dediğinde yatan, "Kalk" dediğinde kalkan ve "Vur" dediğinde vuran askerdir. Bu emirleri sorgulamaya ve *"Neden yatacakmışım? Burası yatmaya elverişli mi? Niçin vuracakmışım?"* tarzında sorular sormaya başlayan asker, hem savaşın kaybedilmesine hem de kendisinden nefret edilmesine sebep olabilir.

İşte sahabe nesli tıpkı komutanının direktiflerini sorgulamayan ve kendisine verilen emirleri hemen yerine getiren asker gibi Kur'ân okudu. Bu nedenle de Allah'ın övgüsüne mazhar oldular.

21. yüzyılın müslümanları olarak bizler de Kur'ân'dan istifade etmek istiyorsak tıpkı bu örnekteki gibi Rabbimizin emirlerine sarılmalı ve O'nun direktiflerini sorgusuz-sualsiz tatbik etmeye koyulmalıyız. Bunu becerdiğimizde Allah'ın izni ile sahabe nesli gibi bir nesil olmaya hak kazanacak ve bu yüz yılda Rabbini razı eden cennete namzet Kur'ân hâmilleri olacağız.

Onları sahabe yapan **üçüncü husus** ise, İslam'la şereflendikleri ilk anda eski yaşantılarını terk etmeleri ve önceki hayatlarına çizgi çekmeleriydi. Onlardan İslam'a giren bir kişi İslam'ın kapı eşiğine geldiğinde cahiliyesindeki ve önceki hayatındaki tüm şeyleri oraya bırakır ve kapıdan yeni bir kimlik, yeni bir hüviyetle içeri girerdi.

Bu gün ise durum bundan çok farklı... Bizler İslam ile müşerref olduğumuzda tüm adet, gelenek, görenek ve eski yaşam tarzımızı beraberimizde İslam'a sokuyor ve eski hayatımızla birlikte müslüman oluyoruz. Oysa sahabe nesli önceki hayatlarında yaptıkları veya inandıkları her şeye şüpheli bir gözle bakıyor, onların üzerine siyah bir çizgi çekerek reddediyordu.

Etrafınıza bakın; Müslümanım diyen insanların birçoğunun şu cahiliye toplumundan ne farkı var? Onlar da adetlerini yaşıyor, Müslümanım diyenler de... Onlar da geleneklerine bağlı, Müslümanım diyenler de... Onlar da analarından, atalarından duyduklarını doğru kabul ediyor, Müslümanım diyenler de...

Durum böyle olunca gerçek İslam nasıl yaşanacak, sahabe gibi nasıl olunacak, bilemiyoruz doğrusu. Oysa Allah Rasulünün hayatına baktığımızda daha davetinin ilk anlarından itibaren in-

sanları atalarından duyup-öğrendikleri şeyleri terk etmeye, adetlerini bırakmaya, geleneklerini atmaya ve hayatlarını yalnızca Allah'ın sözlerine göre yaşamaya çağırdığını görürüz.

Şu hâdise bu noktada çok önemlidir; iyi kulak ver!

Peygamber Efendimiz Kureyş kâfirleri ile Hudeybiye antlaşmasını imzaladığı günlerde Kureyşlilerin lideri olan Ebû Süfyan, bir ticaret kervanıyla birlikte ticaret için Şam'a gider. Mekke'den bir kervanın ülkesine geldiğini haber alan Bizans imparatoru Herakleios, hemen kervandakileri huzuruna çağırtır. Kervan içerisinde Peygamber Efendimize soy bakımından en yakın Ebû Süfyan olduğu için tercüman vasıtasıyla sorularını ona yöneltir. Aralarında uzunca bir konuşma geçer. Ama konuşma içerisinde yer alan şu bölüm, Peygamber Efendimizin insanları neye davet ettiğini net olarak ortaya koyduğundan bizim için çok ama çok önemlidir.

Herakleios Ebû Süfyan'a sorar:

— Peygamber olduğunu söyleyen o adam size neyi emrediyor?

— Bize yalnızca Allah'a kulluk edin, hiçbir şeyi O'na ortak koşmayın, atalarınızın söyledikleri şeyleri terk edin, diyor. Namazı, doğruluğu, iffeti ve akraba ile ilişkiyi sıkı tutmayı emrediyor...[47]

Ebû Süfyan'ın ifade ettiği şu söze bir bakın:

"<u>Atalarınızın söyledikleri şeyleri terk edin.</u>"

O günlerde henüz iman etmemiş olan Ebû Süfyan, Peygamber Efendimizin davasının ne olduğunu çok iyi anlamıştı. Peygamber tevhide, atalar dinini terk etmeye, adet, gelenek ve ben-

[47] Buhâri, Bed'u'l-Vahy 5.

zeri şeylerden uzak durmaya ve ahlak ilkelerine insanları davet ediyordu.

Maalesef o günün en azılı müşriklerinin bile rahatlıkla anladığı bu hakikati, günümüz insanı henüz anlayamamakta yahut bir yönüyle anlasa bile bazı yönleriyle hakkıyla kavrayamamaktadır.

İşte kardeşim, buraya kadar anlattığımız şeylerle biz seni Allah için sahabe gibi olmaya, hayatı onlar gibi yaşamaya, bakış açını tıpkı onlarınki gibi yapmaya, dine onların yaklaştığı gibi yaklaşmaya davet ediyor; cahiliyendeki bütün inanç, görüş, düşünce ve ahlaktan İslam kapısının eşiğine geldiğinde soyutlanmanı ve bu akideye berrak ve pak bir şekilde girmeni istiyoruz.

Sen, etrafında bu bilinçteki insanların azlığından yakınma! Neden müslümanım diyenler böylesine berrak ve pak değil diyerek ümitsizliğe kapılma! Bil ki her daim hakkın gerçek talipleri az olmuş, İslam'ı gerçek anlamda yaşayanlar yok denecek kadar az bulunmuştur.

Son olarak sana Selef âlimlerinin en değerlilerinden birisi olan Fudayl b. Iyad'ın şu sözlerini aktarmak istiyorum. Belki bu sayede kalbin yatışır, için ferahlar ve yalnızlıktan dolayı alev alev yanan gönlüne bir su serpilmiş olur.

"Müntesiplerinin az oluşuna bakarak haktan uzaklaşma! Helak olanlarının çokluğundan dolayı da bâtıla aldanma!"

Sen, müntesipleri az da olsa hep hakkın yanında ol. Yolunda gidenlerinin çokluğuna kanarak batılla beraber olma! Aksi halde –Allah korusun– cennet gibi büyük bir nimeti elinden kaçırabilirsin.

TAVSİYE ETTİĞİMİZ KİTAPLAR

Buraya kadar anlatmaya çalıştığımız şeylerle seni, bildiğimiz "en iyi" olana yönlendirmeye çalıştık. Burada da bazı kitaplar tavsiye ederek gerek itikâdî anlamda, gerekse ahlakî olarak en ideal yola ulaşmanı kolaylaştırmaya çalışacağız.

Burada sana tavsiye edeceğimiz kitaplar, özenle seçilmiş olup bir seviye gözetilerek hazırlanmıştır.

Her bir seviyeye hem akaidle hem ahlâkla hem de âdapla alakalı bir kitap koymaya çalıştık. Sıkıcılığı giderme adına bazen İslamî içerikli romanlar koyduk. En son taraflara ise ilmî seviyesi biraz yüksek olan, ama mutlaka okunması gereken kitaplar yerleştirdik. Zaten sen bu kitapları tertip ettiğimiz seviyeye göre okuyacak olursan, o kısıma geldiğinde zikrettiğimiz ilmî kitapları rahatlıkla anlayacak ve içerisinden kolaylıkla çıkabilecek bilgi düzeyini yakalamış olacaksın.

Kitapları kolay bulabilme ve en pratik yoldan ulaşabilme adına özellikle yayın evlerini zikrettik. Yanlış anlaşılabilecek yerlere ise yazarın da adını ilave ettik. İnşâallah bu sayede kitaplara kolayca ulaşabilirsin.

Burada zikrettiğimiz kitaplar, elbette ki tavsiye ettiğimiz "tüm kitaplar" değildir. Bunların haricinde de tavsiye edeceğimiz onlarca, hatta yüzlerce kitap vardır. Ama doğru bir bakış açısını yakalayabilme adına ilk etapta hızlıca tavsiye edeceğimiz kitaplardır bunlar.

Zaten sen bunları sırasıyla okuyup incelediğinde artık kitapları değerlendirme ve onların nasıllığını tespit edebilme kabiliyetine Allah'ın lutfu keremi ile sahip olacaksın. O zaman hangi kitabı ve hangi yazarı okuyup-okumayacağına kendin karar verirsin.

Sana son olarak şu nasihatte bulunmak istiyorum: Tavsiye ettiğimiz tüm bu kitaplar, aslında tek bir kitabı, yani Kur'an'ı doğru anlamak için vardır. Sen "La ilahe illallah"ı etraflıca anladıktan ve akîdeyle alakalı eksiklikleri giderdikten sonra tamamen bu temel kaynağa yönel. Onu okumaya, anlamaya ve yaşamaya çalış. İşte o zaman gerçek kulluk seviyesini yakalamış ve Allah'ı direkt olarak kendisinden tanımanın lezzetini almış olacaksın. Unutma ki, güvenilir tüm kitaplar senin Kur'an'dan ilk etapta anlayamadığın, idrâk edemediğin gerçekleri sana hatırlatmak için vardır. Bu nedenle ve bu amaçla okunmalıdır. Aksi halde bu kitaplar sana Kur'an'da olmayan yeni şeyler kazandırmamaktadır.

İnşâallah Kur'an ile diğer kitaplar arasındaki bu dengeyi iyi kur ve birilerinin yaptığı gibi aşırılığa ve dengesizliğe kaçma! Aksi halde ya Kur'an'ı ele alıp tüm kitapları silen insanlardan ya da diğer kitapları eline alıp Kur'an'ı bir tarafa koyan insanlardan olursun ki, her iki durumda da haktan uzaklaşır ve dalalete düşersin.

Allah bizleri ve seni doğru yolundan ayırmasın.

İLK DÜZEY

(Birinci Aşama)

1- Kelime-i Tevhid'in Anlam ve Şartları *(Nedâ Yayınları)*
2- Peygamberimizin Dilinden Sahih Kıssalar *(Beka Yayınları)*
3- Davacın Peygamber Olursa? *(Nedâ Yayınları)*
4- Alnımdaki Işık *(İnsan Dergisi Yayınları)*
5- Anne Babamla İlişkim Nasıl Olmalı? *(Nedâ Yayınları)*
6- Riyazu's-Salihin *(İmam Nevevî)*
7- Mezar Notları *(İnsan Dergisi Yayınları)*

(İkinci Aşama)

1. Kavramlarla İman Esasları *(Buruc Yayınları)*
2. Rasulullah'ın Kişisel ve Ahlakî Özellikleri *(Guraba Yayınları)*
3. Demokrasi Bir Dindir *(Makdisî)*
4. Niçin Namaz Kılıyoruz? *(Polen Yayınları)*
5. Kitâbu'z-Zühd ve Ahlak *(Hüner Yayınları)*
6. Sevgilerin En Güzeli Allah İçin Sevmek *(Polen Yayınları)*
7. Dualarımız Niçin Kabul Olunmuyor?*(Polen Yayınları)*

(Üçüncü Aşama)

1. Kur'ân'ın Gölgesinden Mesajlar *(Nedâ Yayınları)*
2. Hayatı Vahye Göre Okumak *(Serendib Yayınları)*
3. Yaşama Fırsatı *(İnsan Dergisi Yayınları)*
4. Vejetaryen Olmak İstiyoruz! *(Nedâ Yayınları)*
5. Sanki İlk Defa Namaz Kılıyorum *(Nida Yayınları)*
6. Müslüman Kalabilmek İçin Nelere Dikkat… *(Nedâ Yayınları)*
7. Kur'ân'ı Nasıl Okudular/Anladılar/Yaşadılar *(Pınar Yayınları)*

ORTA DÜZEY

(Birinci Aşama)

1. Tüm Rasullerin Ortak Daveti *(Tevhid Basım-Yayın)*
2. İhlâs Nedir?*(Beyaz Karınca Yayınları)*
3. Ümmetin Terk Edilmiş Vazifesi *(Nedâ Yayınları)*
4. Gençlerle Hasbihâl *(Tevhid Basım-Yayın)*
5. Akaid Dersleri *(Tevhid Basım-Yayın)*
6. Meclis Âdabı *(Nedâ Yayınları)*
7. Amansız Hastalık Gaflet *(Nedâ Yayınları)*

(İkinci Aşama)

1. Nasıl Muvahhid Bir Müslüman Olursun? *(Polen Yayınları)*
2. Arınma Yolu **-1-** *(Buruc Yayınları)*
3. Arınma Yolu **-2-** *(Buruc Yayınları)*
4. Anne Babaya Davranış Fıkhı *(Polen Yayınları)*
5. İzzetli ve Korkusuzca Yaşamak *(Polen Yayınları)*
6. Esma-i Hüsna *(Konevider Yayınları)*
7. Görgü Kuralları *(Bekâ Yayınları)*

(Üçüncü Aşama)

1. Yön Veren Yazılar 1-2-3 *(Nedâ Yayınları)*
2. Şeytandan Korunma Yolu *(Buruc Yayınları)*
3. Kardeşime Mektup *(Bekâ Yayınları)*
4. Nefis Terbiyesi *(Polen Yayınları)*
5. İslam Davetçisine Önemli Notlar *(Nedâ Yayınları)*
6. İslam Kardeşliği *(Nedâ Yayınları)*
7. el-Edebu'l-Müfred *(İmam Buharî)*

ÜST DÜZEY

(Birinci Aşama)

1. Rahmetli Olmanın İpuçları *(Menahil Yayınları)*
2. Zamanın Kıymeti *(Takdim Yayınları)*
3. Kitabu'l-İlm ve'l-Edeb *(Konevider Yayınları)*
4. Nefis Terbiyesi 1-2, Müneccid *(Beka Yayınları)*
5. Şeytanın Tuzakları *(Guraba Yayınları)*
6. Üzülme Mutlu Ol! *(Guraba Yayınları)*
7. Yiğit Muvahhidlerin Öyküsü *(Furkan Yayınları)*

(İkinci Aşama)

1. Allah'a İman *(Sallabî/Ravza Yayınları)*
2. Meleklere İman *(Sallabî/Ravza Yayınları)*
3. Ahirete İman *(Sallabî/Ravza Yayınları)*
4. el-Âdâb *(Beyhakî/Beka Yayınları)*
5. Peygamber Efendimizin Hayatı *(Mubarekfûrî/Risale Yayınları)*
6. Hayatu's-Sahabe, *el-Mısrî (Polen Yayınları)*
7. Dâvet Yolu *(Nedâ Yayınları)*

(Üçüncü Aşama)

1. İslam Hukuku Açısından Tekfir Meselesi *(Menâhil Yayınları)*
2. Peygamber Karşıtları Ne Yapmak İstiyor? *(Tahlil Yayınları)*
3. İman *(Abdullah el-Eserî/Guraba Yayınları)*
4. Zafer ve İktidar Vadedilen Nesil *(Mecdî Hilalî/Beka Yayınları)*
5. Siyer-i Nebi *(Sallabî/Ravza Yayınları)*
6. Kalp Katılığının Zararları *(Tevhid Basım-Yayın)*
7. Rahmet Yağmurları *(İ'tisam Yayınları)*

MUHTELİF[48]

1. Kur'ân Okumaya Çağrı *(Tevhid Basım-Yayın)*
2. Pratik Akaid Dersleri *(Ümmü'l-Kura Yayınları)*
3. Efendimizi Sahabe Gibi Sevmek *(Siyer Yayınları)*
4. En'am Sûresi Tefsiri *(Tevhid Basım-Yayın)*
5. Risalet Davasının Annesi: Hz. Hatice *(Siyer Yayınları)*
6. Efendimizin Havarisi: Zübeyr b. Avvam *(Siyer Yayınları)*
7. Şehidu'l-Hayy: Talha b. Ubeydullah *(Siyer Yayınları)*
8. Ümmetin Emini: Ebu Ubeyde b. Cerrah *(Siyer Yayınları)*
9. Aslan Pençesi: Sad b. Ebî Vakkas *(Siyer Yayınları)*
10. Sahabe Cihadından Tablolar *(Furkan Yayınları)*
11. Düzeltilmesi Gereken Kavramlar *(Risale Yayınları)*
12. Nafile Namaz *(Guraba Yayınları)*
13. Mecdî Hilali Kitapları. *(Beka Yayınları)*
14. Abdulhamid Bilalî Kitapları. *(Buruc Yayınları)*
15. Rikkatu'l-Kalb/Terapi Tadında Yazılar/Hikmet Damlaları/Ağız Bozukluğu/Mü'min Ahlâkı *(Menahil Yayınları)*

---

[48] **NOT:** Burada tavsiye edilen kitaplar, ana hatları ile faydalı olduğu için önerilmiştir. Bizim bu kitapları önermemiz, içerisindeki her bilginin mutlak anlamda doğru olduğunu kabul ettiğimiz anlamına gelmez. Kitapların yazarları hakkında da aynı şey söz konusudur. Biz, bir yazarı tavsiye ettiğimiz zaman bu her yönü ile onu onayladığımız veya yanlış fikirlerini kabul ettiğimiz manasını taşımaz. Hatta bu yazarlardan öyleleri vardır ki, itikadî anlamda bizimle aynı görüşü paylaşmamaktadır. Bu nedenle okuyucu kitabı tavsiye etmemizden hareketle yazarının da bizimle aynı fikre sahip olduğu zehabına kapılmamalıdır. Hikmet, müminin kaybolmuş malı gibidir; onu nerede ve kimin elinde bulursa, onu almaya diğer herkesten daha çok hak sahibidir. Biz de bu kitaplardaki doğru ve sahih bilgileri toplama ve onları bulma gayretinde olmalıyız. Allah, bu kitaplardaki doğruları elde etmeyi, yanlışlar varsa onlardan da uzak durmayı nasip etsin.